

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ФСТ «ДИНАМО» УКРАЇНИ

ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ ЗБРОЇ, СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ, ПРАВИЛ ПОВОДЖЕННЯ З НИМИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Відповідно п.п. 2.8 (5.1) Інструкції №622, затвердженої Міністерством внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 року, видача дозволів громадян на придбання, зберігання та носіння зброї здійснюється після проведеного з ними вивчення матеріальної частини зброї, правил поводження з нею і застосування та прийняття відповідних заліків.

Основною метою курсу є вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування.

Загальні питання, які вивчаються:

- **Основи правових знань**
- **Спеціальна підготовка**
- **Вогнева підготовка**
- **Основи долікарської допомоги**

ОПИС КУРСУ

• **Основи правових знань**

- о Поняття злочину, складу злочину
- о Підстави притягнення до кримінальної відповідальності
- о Поняття крайньої необхідності та умови її правомірності
- о Поняття та відмінність необхідної оборони від крайньої необхідності
- о Поняття та відповідальність за незаконне полювання
- о Поняття адміністративного правопорушення
- о Види адміністративних стягнень
- о Відповідальність за стрільбу з вогнепальної, холодної, метальної чи пневматичної зброї в населених пунктах і в не відведених для цього місцях з порушенням встановленого порядку
- о Порядок придбання, зберігання, передача іншим особам або продаж вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї та відповідальність за його порушення
- о Правила зберігання носіння або перевезення вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї бойових припасів та відповідальність за їх порушення
- о Порядок реєстрації (перереєстрації), взяття на облік вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї та відповідальність за його порушення
- о Підстави і порядок реалізації вогнепальної холодної, пневматичної зброї і бойових припасів громадянами, у яких органами міліції анульовані дозволи на їх зберігання і носіння та відповідальність за його порушення
- о Порядок придбання, зберігання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них і відповідальність за його порушення
- о Правила застосування спеціальних засобів самооборони та відповідальність за їх порушення
- о Поняття необхідної оборони та умови її правомірності
- о Поняття та відповідальність за незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення і збут вогнестрільної чи холодної зброї, бойових припасів та вибухових речовин
- о Поняття та відповідальність за недбале зберігання вогнепальної зброї і боєприпасів
- о Поняття та відповідальність за розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин
- о Закон України про мисливське господарство та полювання

• **Спеціальна підготовка**

- о Підстави та порядок застосування зброї та спеціальних засобів

• **Вогнева підготовка**

- о Загальні правила безпеки в поводженні зі зброєю
- о Матеріальна частина вогнепальної зброї
- о Постріл та його періоди
- о Віддача зброї та кут вильоту
- о Пробивна дія кулі
- о Відомості із зовнішньої балістики
- о Причини які затруднюють влучність стрільби

• **Основи долікарської допомоги**

- о Медична допомога при травмах
- о Медична допомога при пораненні та кровотечі
- о Поняття клінічної та біологічної смерті, їх ознаки та методи визначення
- о Штучне дихання, непрямий масаж серця. Способи та методика проведення

Основи правових знань

Поняття злочину, складу злочину

ККУ Стаття 11. Поняття кримінального правопорушення

1. Кримінальним правопорушенням є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення.
2. Не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність, яка хоча формально і містить ознаки будь-якого діяння, передбаченого цим Кодексом, але через малозначність не становить суспільної небезпеки, тобто не заподіяла і не могла заподіяти істотної шкоди фізичній чи юридичній особі, суспільству або державі.

Підстави притягнення до кримінальної відповідальності

ККУ Стаття 2. Підстава кримінальної відповідальності

1. Підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад кримінального правопорушення, передбаченого цим Кодексом.
2. Особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.
3. Ніхто не може бути притягнений до кримінальної відповідальності за те саме кримінальне правопорушення більше одного разу.

Поняття крайньої необхідності та умови її правомірності

ККУ Стаття 39. Крайня необхідність

1. Не є кримінальним правопорушенням заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у стані крайньої необхідності, тобто для усунення небезпеки, що безпосередньо загрожує особі чи охоронюваним законом правам цієї людини або інших осіб, а також суспільним інтересам чи інтересам держави, якщо ця небезпека в даній обстановці не можна було усунути іншими засобами і якщо при цьому не було допущено перевищення меж крайньої необхідності.
2. Перевищенням меж крайньої необхідності є умисне заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо така шкода є більш значною, ніж відвернена шкода.
3. Особа не підлягає кримінальній відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності, якщо внаслідок сильного душевного хвилювання, викликаного небезпекою, що загрозувала, вона не могла оцінити відповідність заподіяної шкоди цій небезпеці.

Карне законодавство передбачає, що не є караним діяння, яке хоч і підпадає під ознаки діяння, передбаченого карним законом, але вчинене в стані крайньої необхідності, тобто з метою відвернення більш значної шкоди, що безпосередньо загрожує інтересам держави, суспільним інтересам, інтересам або правам даної особи або інших громадян, якщо ця небезпека за конкретних обставин не могла бути усунена іншими засобами і якщо заподіяна шкода є менш значною, ніж відвернута шкода.

Стан крайньої необхідності визнається також у випадках, якщо дії, вчинені з метою відвернення шкоди, не досягли своєї мети і шкода настала, незважаючи на зусилля особи, яка сумлінно розраховувала її відвернути.

Крайня необхідність, як і необхідна оборона, є обставиною, що виключає суспільну небезпеку, протиправність діяння, і тим самим, карну відповідальність.

Дії, вчинені в стані крайньої необхідності, лише зовнішнім виглядом підходять під ознаки діяння, передбаченого карним законом. Оскільки в цих випадках шкода чим-небудь інтересам заподіюється для відвернення більш значної шкоди, то дії, вчинені в стані крайньої необхідності, не є злочинними і признаються суспільне корисними.

Об'єктами захисту при крайній необхідності, як і при необхідній обороні, є інтереси держави, суспільні інтереси, інтереси і права особи, діючої в стані крайньої необхідності, а також права і інтереси інших громадян.

Крайня необхідність передбачає ряд умов, якими є:

а) наявність джерела небезпеки:

б) небезпека повинна бути дійсною, наявною і невідвратною іншими засобами;

в) заподіяна в стані крайньої необхідності шкода повинна бути меншою в порівнянні з відверненою.

Джерелами стану крайньої необхідності, можуть бути небезпеки:

а) стихійних сил природи (пожежа, ураган, землетрус, повінь та інш.);

б) напад тварини;

в) дія непереборної сили (крах поїзда, наприклад);

г) суспільно-небезпечні протиправні дії людини;

д) збіг необхідності одночасного виконання різних обов'язків.

Небезпека повинна бути дійсною, тобто існувати фактично, а не бути уявною. Помилка особи відносно дійсного характеру загрожуючої небезпеки не спричиняє карної відповідальності, якщо вона не передбачувала і не могла передбачувати можливі наслідки своєї помилки. Відповідальність не

виключається, якщо особа, що допустила помилку, не виявила належної обачності. У цьому випадку відповідальність настає, як за необережний злочин.

Небезпека вважається наявною, коли вона яким-небудь чином виявилася або створилася реальна загроза спричинення шкоди правоохоронним інтересам.

Небезпека признається невідворотною, якщо її не можна було усунути ніяким іншим засобом, крім того, який був застосований в даних умовах. Немає стану крайньої необхідності, якщо у особи була можливість запобігти загрожуєчій небезпеці без спричинення шкоди стороннім інтересам, не пов'язаним з джерелом небезпеки, або можна було застосувати менш небезпечний спосіб дій, але особа не скористалася ні тією, ні іншою можливістю.

Заподіяна в стані крайньої необхідності шкода обов'язково повинна бути меншою в порівнянні з відверненою шкодою. Дана вимога витікає з того, що в стані крайньої необхідності шкода заподіюється чийсь стороннім, непричетним до джерела небезпеки інтересам. Тому спричинення шкоди тут допускається лише при умові, що більша шкода усувається шляхом спричинення меншої шкоди. Саме ця обставина виключає суспільну небезпеку дії в стані крайньої необхідності

Поняття необхідної оборони та умови її правомірності

Відповідно з чинним кримінальним законодавством України "Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути посягання або звернутися за допомогою до інших осіб або органів влади".

ККУ Стаття 36. Необхідна оборона

1. Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту охоронюваних законом прав та інтересів особи, яка захищається, або іншої особи, а також суспільних інтересів та інтересів держави від суспільно небезпечного посягання шляхом заподіяння тому, хто посягає, шкоди, необхідної і достатньої в даній обстановці для негайного відвернення чи припинення посягання, якщо при цьому не було допущено перевищення меж необхідної оборони.

2. Кожна особа має право на необхідну оборону незалежно від можливості уникнути суспільно небезпечного посягання або звернутися за допомогою до інших осіб чи органів влади.

3. Перевищенням меж необхідної оборони визнається умисне заподіяння тому, хто посягає, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці захисту. Перевищенням меж необхідної оборони тягне кримінальну відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.

4. Особа не підлягає кримінальній відповідальності, якщо через сильне душевне хвилювання, викликане суспільно небезпечним посяганням, вона не могла оцінити відповідність заподіяної нею шкоди небезпечності посягання чи обстановці захисту.

5. Не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає.

Оборона признається необхідною і, значить, правомірною при наявності наступних умов:

- а) вона допускається лише проти суспільно небезпечного посягання;
- б) посягання повинне бути дійсним і наявним.
- в) захист повинен бути здійснений шляхом спричинення шкоди тільки тій особі, яка посягає і не може бути направлена проти інших осіб;
- г) оборона допускається лише для захисту державних, суспільних або особистих (своїх або чужих) інтересів, що охороняються законом;
- д) захист не повинен перевищувати меж необхідності.

ККУ Стаття 37. Уявна оборона

1. Уявною обороною визнаються дії, пов'язані із заподіянням шкоди за таких обставин, коли реального суспільно небезпечного посягання не було, і особа, неправильно оцінюючи дії потерпілого, лише помилково припускала наявність такого посягання.

2. Уявна оборона виключає кримінальну відповідальність за заподіяну шкоду лише у випадках, коли обстановка, що склалася, давала особі достатні підстави вважати, що мало місце реальне посягання, і вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення.

3. Якщо особа не усвідомлювала і не могла усвідомлювати помилковості свого припущення, але при цьому перевищила межі захисту, що дозволяються в умовах відповідного реального посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності як за перевищення меж необхідної оборони.

4. Якщо в обстановці, що склалася, особа не усвідомлювала, але могла усвідомлювати відсутність реального суспільно небезпечного посягання, вона підлягає кримінальній відповідальності за заподіяння шкоди через необережність.

ККУ Стаття 38. Затримання особи, що вчинила злочин

1. Не визнаються кримінально протиправними дії потерпілого та інших осіб безпосередньо після вчинення посягання, спрямовані на затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, і доставлення її відповідним органам влади, якщо при цьому не було допущено перевищення заходів, необхідних для затримання такої особи.

2. Перевищенням заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, визнається умисне заподіяння особі, що вчинила кримінальне правопорушення, тяжкої шкоди, яка явно не відповідає небезпечності посягання або обстановці затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення. Перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, має наслідком відповідальність лише у випадках, спеціально передбачених у статтях 118 та 124 цього Кодексу.

Поняття та відмінність необхідної оборони від крайньої необхідності

При порівнянні заподіяної і відверненої шкоди в стані крайньої необхідності потрібно виходити з конкретних обставин справи, враховуючи при цьому характер і розмір заподіяної і відверненої шкоди (збитку).

У житті іноді виникають ситуації, коли особа виявляється перед необхідністю одночасного виконання двох лежачих на ній обов'язків. Такі казуси в праві називаються колізіями правових обов'язків. При колізіях правових обов'язків повинно виконуватися те з них, невиконання якого спричиняє настання більшої шкоди. Таке положення розглядається як стан крайньої необхідності.

Стан крайньої необхідності, незважаючи на деяку схожість з необхідною обороною, істотно відрізняється від останньої по наступних позиціях:

а) при необхідній обороні шкода заподіюється особі, що посягає, а при крайній необхідності стороннім інтересам;

б) спричинення чим-небудь інтересам шкоди в стані крайньої необхідності допускається лише при умові, що іншим шляхом не можна було уникнути загрожуєчій небезпеки. У стані необхідної оборони особа, що зазнала нападу, має право активно захищатися і відбивати загрожуєчу йому небезпеку;

в) якщо шкода, що заподіюється в стані крайньої необхідності повинна бути меншою в порівнянні з відверненою, то в стані необхідної оборони той, що обороняється не повинен лише перевищити меж необхідної оборони.

Поняття та відповідальність за незаконне полювання

ККУ Стаття 248. Незаконне полювання

1. Порушення правил полювання, якщо воно заподіяло істотну шкоду, а також незаконне полювання в заповідниках або на інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або полювання на звірів, птахів чи інші види тваринного світу, що занесені до Червоної книги України, -

караються штрафом від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста шістдесяти до двохсот сорока годин, або обмеженням волі на строк до трьох років.

2. Ті самі дії, якщо вони вчинені службовою особою з використанням службового становища, або за попередньою змовою групою осіб, або способом масового знищення звірів, птахів чи інших видів тваринного світу, або з використанням транспортних засобів, або особою, раніше судимою за кримінальне правопорушення, передбачене цією статтею, -

караються штрафом від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.

Примітка. Істотною шкодою у цій статті, якщо вона полягає у заподіянні матеріальних збитків, вважається така шкода, яка у двісті п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Поняття адміністративного правопорушення.

КУпАП Стаття 9. Поняття адміністративного правопорушення

Адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, передбачені цим Кодексом, настає, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою відповідно до закону кримінальної відповідальності.

КУпАП Стаття 12. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність

Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення шістнадцятирічного віку.

Види адміністративних стягнень

КУпАП Стаття 24. Види адміністративних стягнень

За вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення:

1) попередження;

2) штраф;

2¹) виключено;

3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

- 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;
грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;
5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання);
позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
5¹) громадські роботи;
6) виправні роботи;
6¹) суспільно корисні роботи;
7) адміністративний арешт;
8) арешт з утриманням на гауптвахті.

Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

Законами України може бути передбачено адміністративне видворення за межі України іноземців і осіб без громадянства за вчинення адміністративних правопорушень, які грубо порушують правопорядок.

Відповідальність за стрільбу з вогнепальної, холодної, металюї чи пневматичної зброї в населених пунктах і в не відведених для цього місцях з порушенням встановленого порядку

КУпАП Стаття 174. Стрільба з вогнепальної, холодної металюї чи пневматичної зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металюїми снарядами несмертельної дії в населених пунктах і в не відведених для цього місцях або з порушенням установленого порядку

Стрільба з вогнепальної чи холодної металюї зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металюїми снарядами несмертельної дії або пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду в населених пунктах і в не відведених для цього місцях, а також у відведених місцях з порушенням установленого порядку -

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї, пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металюїми снарядами несмертельної дії і бойових припасів.

КУпАП Стаття 190. Порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї

Придбання, зберігання, передача іншим особам або продаж громадянами вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду без відповідного документа дозвільного характеру, виданого уповноваженим державним органом, -

тягнуть за собою накладення штрафу від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї.

КУпАП Стаття 191. Порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної пневматичної зброї і бойових припасів

Порушення правил зберігання, носіння або перевезення нагородної, вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів громадянами, які мають дозвіл органів внутрішніх справ на зберігання зазначеної зброї, -

тягне за собою накладення штрафу від семи до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням зброї і бойових припасів або без такого.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зброї і бойових припасів.

КУпАП Стаття 192. Порушення громадянами строків реєстрації (перереєстрації) вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і правил взяття її на облік

Порушення громадянами встановлених строків реєстрації (перереєстрації) нагородної, вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю

польоту кулі понад 100 метрів за секунду або правил взяття їх на облік в органах внутрішніх справ у разі зміни місця проживання -

тягне за собою попередження або накладення штрафу від п'яти до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

КУпАП Стаття 193. Ухилення від реалізації вогнепальної, холодної чи пневматичної зброї і бойових припасів

Ухилення від реалізації вогнепальної мисливської чи холодної зброї, а також пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду і бойових припасів громадянами, у яких органами внутрішніх справ анульовано дозвіл на їх зберігання і носіння, -

тягне за собою накладення штрафу від п'яти до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з оплатним вилученням зброї і бойових припасів.

Витяг з Інструкції МВС України №622 від 21.08.98 р.

7. Ведення облікових справ

7.1. Облік власників мисливської нарізної, мисливської гладкоствольної, нагородної, пневматичної, охолощеної, а також холодної зброї, пристроїв (далі – власник) здійснюється в електронній формі засобами ЄРЗ.

7.2. На кожного власника (крім власника відомчої зброї) заводиться особова справа. Особові справи ведуться в електронній та паперовій формі.

Особові справи в паперовій формі на власників мисливської нарізної, нагородної зброї та пристроїв ведуться в УП ГУНП, а на власників мисливської гладкоствольної, пневматичної, охолощеної та холодної зброї – у територіальних підрозділах поліції.

Облік власників холодної зброї – мисливських ножів, придбаних на підставі дозволу на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї, в органах (підрозділах) поліції окремо не ведеться, при цьому відомості щодо придбаних мисливських ножів долучаються до особової справи власника, на підставі дозволу на зберігання та носіння якого було придбано мисливський ніж.

У разі якщо у фізичної особи залишається лише холодна зброя – мисливський ніж, який було придбано на підставі дозволу на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї, отримання дозволу на нього здійснюється в порядку, визначеному пунктом 12.5 глави 12 розділу II цієї Інструкції.

7.5. Магазин з торгівлі зброєю протягом трьох робочих днів після звернення заявника передає органу (підрозділу) поліції документи в паперовій формі, подані до магазину з торгівлі зброєю, за місцем проживання фізичної особи або за місцем провадження суб'єктом господарювання господарської діяльності, які придбали зброю, основні частини зброї, пристроїв.

Передача здійснюється за актом прийому-передачі або через оператора поштового зв'язку (рекомендованим листом з описом вкладення та повідомленням про вручення поштового відправлення).

7.6. У разі зміни місця проживання власник протягом 30 календарних днів подає в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 цього розділу, заяву та витяг із реєстру територіальних громад про нове задеклароване / зареєстроване місце проживання (перебування).

Особова справа власника, яка ведеться в паперовій формі, надсилається до органу (підрозділу) поліції за новим місцем проживання, а в ЄРЗ вноситься інформація про нове місце зберігання зброї, основних частин зброї, пристроїв. У разі вилучення зброї у випадках, передбачених законодавством, добровільної її здачі до органу (підрозділу) поліції, її продажу, смерті власника, припинення обліку предметів і матеріалів з підстав, передбачених цією Інструкцією, особова справа здається в архів, про що в ЄРЗ робиться відповідний запис.

У разі залишення власником свого місця проживання разом із зброєю, основними частинами зброї, пристроями на строк від одного до шести місяців такий власник повинен подати заяву в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 цього розділу, із зазначенням строку та адреси тимчасового перебування. У такому випадку особова справа, яка ведеться в паперовій формі, до іншого органу (підрозділу) поліції не надсилається, у ЄРЗ вноситься інформація про строк та

адресу тимчасового перебування власника і засобами ЄРЗ повідомляється відповідний орган (підрозділ) поліції. Про закінчення строку тимчасового перебування власник відповідно до порядку, визначеного цим абзацом, повідомляє орган (підрозділ) поліції, у якому він перебуває на обліку.

7.7. Контроль за зберіганням вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв, що належать фізичним особам, здійснюється уповноваженими підрозділами контролю за обігом зброї відповідно до законодавства. Перевірка порядку зберігання такої зброї, пристроїв, що належать фізичним особам, проводиться поліцейськими патрульної поліції, дільничними офіцерами поліції, поліцейськими офіцерами громади згідно з пунктом 21 статті 23 частини першої Закону України «Про Національну поліцію».

При оформленні працівнику органу (підрозділу) поліції завдання (додаток 12) допускається його заповнення як на кожного власника окремо, так і на групу власників за списком (у тому числі в електронній формі).

Про результати перевірки порядку зберігання зброї, пристрою фізичною особою складається рапорт, сканована копія якого вноситься в ЄРЗ, а паперова копія долучається до особової справи власника в паперовій формі.

8. Види зброї, щодо якої здійснюється дозвільна система

(Витяг з Інструкції МВС України №622 від 21.08.98 р.)

8.1. Дозвільна система, що здійснюється органами (підрозділами) поліції, поширюється на бойову нарізну військових зразків зброю або виготовлену за спеціальним замовленням, охолощену, нейтралізовану, несучасну, спортивну, мисливську вогнепальну зброю, бойові припаси до зброї, основні частини зброї, пневматичну, холодну зброю, пристрої та патрони до них, що належать підприємствам, установам, організаціям, суб'єктам господарювання та громадянам.

8.2. Вогнепальна зброя – ствольна зброя, яка призначена для ураження цілей снарядами (крім гумових чи аналогічних за своїми властивостями снарядів несмертельної дії), що одержують спрямований рух у стволі (за допомогою сили тиску газів, які утворюються в результаті згоряння метального заряду) та мають достатню кінетичну енергію для ураження цілі, що перебуває на визначеній відстані. Достатньою для ураження цілі є питома кінетична енергія снаряда, величина якої на відстані одного метра від дульного зрізу зброї повинна бути рівна чи більша за 0,5 Дж/мм².

8.3. Бойова вогнепальна зброя - вогнепальна зброя, призначена для ураження людини та (або) техніки.

До бойової зброї не належить старовинна зброя та її сучасні копії.

8.4. До старовинної вогнепальної зброї належить вогнепальна зброя, виготовлена не пізніше 1899 року і не призначена для стрільби патронами з металевими гільзами центрального бою та кільцевого запалення.

До несучасної зброї належать:

копії старовинної вогнепальної зброї;

вогнепальна зброя, яка знята з озброєння армії та виробництва і для якої боеприпаси не випускаються серійно;

знята з озброєння зброя і зброя, яка наявна в одиничних екземплярах;

зброя, що виготовлена спеціально для виставок (експонування) в одиничних екземплярах.

8.5. Охолощена зброя - пристрої, виготовлені шляхом спеціального пристосування конструкції стрілецької вогнепальної зброї до стрільби лише холостими патронами, з яких неможливо зробити постріл снарядом, що має достатню вражаючу здатність.

Призначена для використання на кінозйомках, при проведенні театралізованих, костюмованих та інших культурних заходів.

Охолощена зброя повинна бути приведена на заводі-виготовлювачі чи суб'єктом господарювання, який має ліцензію Міністерства внутрішніх справ України на провадження господарської діяльності з виробництва та ремонту вогнепальної зброї невійськового призначення і боеприпасів до зброї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду (далі – майстерня з ремонту зброї), у стан, придатний для стрільби тільки холостими патронами.

Для проведення охолощення зброї її власник звертається безпосередньо до заводу-виготовлювача або майстерні з ремонту зброї.

Після здійснення перероблення зброї завод-виготовлювач або майстерня з ремонту зброї звертається до експертної установи, яка готує висновок про віднесення такої зброї до категорії

охолощеної. Відомості про перероблення зброї та про її конструктивні зміни вносяться Експертною службою МВС в ЄРЗ

8.6. Нейтралізація зброї – приведення (з дотриманням вимог відповідних стандартів або технічних умов) ствольної зброї будь-якої моделі в непридатний для стрільби стан. Залежно від нейтралізації вона поділяється на нейтралізовану вогнепальну зброю та макети, які конструктивно подібні до вогнепальної зброї, але не є зброєю.

Нейтралізована вогнепальна зброя поділяється на учбову зброю та музейну зброю.

Учбова зброя (далі – УЧ) – зброя, яка спеціально приведена в непридатний для стрільби стан, призначена для навчання правилам поводження зі зброєю (розбирання та складання, заряджання та розряджання, виконання стройових прийомів зі зброєю).

Музейна зброя (далі – МУЗ) – зброя, яка спеціально приведена в непридатний для стрільби стан та призначена виключно для експонування в музеях.

Макети, які конструктивно подібні до вогнепальної зброї, але не є зброєю, поділяються на учбово-розрізні та масогабаритні.

Учбово-розрізний макет зброї (далі – УЧР) – конструктивно подібний до зброї виріб, який виготовлений шляхом приведення зброї в непридатний для стрільби стан, основні деталі якого мають спеціально виконані вирізи, призначені для забезпечення наочності при вивченні порядку взаємодії деталей і вузлів.

Макет зброї масогабаритний (далі – ММГ) – конструктивно подібний до вогнепальної зброї виріб, призначений для колекціонування та експонування, який спеціально виготовлений з вогнепальної стрілецької зброї шляхом внесення до конструкції його основних частин та механізмів змін, що виключають здійснення пострілу.

Для проведення нейтралізації зброї її власник звертається безпосередньо до заводу-виготовлювача або майстерні з ремонту зброї.

Після нейтралізації на кожну одиницю нейтралізованої вогнепальної зброї (крім старовинної) чи макета наноситься серійний номер і позначення стану нейтралізації (УЧ, МУЗ, УЧР, ММГ).

Після здійснення перероблення зброї завод-виготовлювач або майстерня з ремонту зброї звертається до експертної установи, яка готує висновок про приведення вогнепальної зброї в непридатний для проведення пострілів стан та віднесення її до певного стану нейтралізації. Відомості про перероблення зброї та про її конструктивні зміни вносяться Експертною службою МВС в ЄРЗ.

8.7. Спортивна зброя - вогнепальна, пневматична або холодна зброя, призначена для ураження цілей під час спортивних тренувань і змагань, що відповідає правилам спортивних змагань з видів спорту, визнаних в Україні, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, з урахуванням пропозицій відповідних всеукраїнських спортивних федерацій та правил спортивних змагань відповідної міжнародної спортивної федерації.

Кожна одиниця спортивної зброї повинна бути сертифікована в установленому порядку та відповідати вимогам ГСТУ 78-41-002-97.

8.8. Мисливська вогнепальна зброя - вогнепальна зброя, що відповідає вимогам, установленим до мисливської зброї технічним регламентом, а за його відсутності - національним (галузевим) стандартом.

8.8.1. До мисливської вогнепальної зброї належать: мисливські гвинтівки, карабіни та штуцери, гладкоствольні рушниці, гладкоствольні рушниці із свердловиною "парадокс" з нарізами 100-140 мм на початку або в кінці ствола, мисливські рушниці зі свердловиною "сюпра", комбіновані рушниці, що мають поряд з гладкими і нарізні стволи.

8.8.2. Мисливська зброя повинна відповідати таким вимогам:

для стрільби із зброї використовуються мисливські патрони відповідного калібру;

загальна довжина з розкладеним та зафіксованим прикладом має становити не менше 800 мм;

ємність магазину (барабана) (з установленим обмежувачем за наявності) нарізної зброї не має перевищувати 10 патронів, а гладкоствольної - 4 патронів;

мати запобіжник;

довжина ствола нарізної зброї має становити більше 200 мм, гладкоствольної - не менше 450 мм.

У разі якщо приклад складаний, загальна довжина зброї вимірюється в складаному стані, крім випадків, коли зброя із складаним прикладом нездатна здійснити постріл. Загальна довжина зброї або її ствола включає всі частини зброї або ствола, які неможливо відокремити від зброї або ствола без використання інструментів.

8.9. Боєприпаси - спеціально виготовлені вироби одноразового використання, які призначені забезпечити ураження цілей в умовах збройної боротьби, самооборони, полювання, спорту.

До бойових припасів належать патрони до нарізної вогнепальної зброї різних калібрів, а також заряджені патрони до гладкоствольних мисливських рушниць, мисливський порох і капсулі.

8.10. До пневматичної зброї належать пістолети, револьвери, гвинтівки калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів за секунду, в яких снаряд (куля) приводиться в рух за рахунок стиснених газів.

8.11. Холодна зброя - предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового заподіяння шляхом безпосередньої дії тяжких (небезпечних для життя в момент спричинення) і смертельних тілесних ушкоджень, дія яких ґрунтується на використанні м'язової сили людини.

8.12. Пристрої – пістолети і револьвери вітчизняного виробництва, що відповідають вимогам, установленим до них технічним регламентом, а за його відсутності – національним (галузевим) стандартом, які конструктивно призначені тільки для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії і технічно непридатні для стрільби патронами промислового виробництва, спорядженими снарядами летальної дії (кулями, шротом або картечню). Пристрої є спеціальними засобами активної оборони та не відносяться до вогнепальної зброї.

Конструкція пристроїв повинна забезпечувати неможливість:

взаємозаміни основних частин пристроїв та бойової чи спортивної вогнепальної зброї, а саме ствола, рамки, затвора, барабана;

здійснення пострілів в автоматичному режимі чергами.

При цьому допускається використання пристроїв для здійснення пострілів холостими патронами або патронами, спорядженими речовинами дратівної або сльозоточивої дії.

Патрони до пристроїв – патрони вітчизняного виробництва, споряджені гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, призначені для відстрілу їх тільки пристроями вітчизняного виробництва. Ці патрони повинні відповідати вимогам, установленим до них технічним регламентом, а за його відсутності – національним (галузевим) стандартом.

Патрони вітчизняного виробництва до пристроїв є патронами до спеціальних засобів активної оборони та не відносяться до боєприпасів до зброї.

8.13. Складовими частинами вогнепальної зброї, на які поширюється дія дозвільної системи, є складові елементи або запасні деталі, спеціально призначені для вогнепальної зброї та необхідні для її функціонування, а саме: ствол, рамка, ствольна коробка (її верхня та/або нижня частини, за їх наявності), затвор чи інший пристрій для запирання ствола, барабан (далі – основні частини).

Мисливська та спортивна вогнепальна зброя може оснащуватися аксесуарами (монтажні кріплення, сошки, затильники, оптичні або коліматорні приціли, глушники звуку пострілу, освітлювальні пристрої, полум'ягасники тощо) та іншими спеціальними комплектувальними виробами (ложка чи їх окремі частини, з'ємні магазини (обойми), затворні рами, ударно-спускові механізми, зібрані у блок або комплект деталей тощо), які спеціально призначені для використання разом зі зброєю та застосування у її складі, однак не виконують без поєднання з іншими частинами самостійної функції. Придбання, носіння, зберігання та перевезення аксесуарів та спеціальних комплектувальних виробів здійснюється в загальному порядку, без отримання дозволу.

12. Придбання, зберігання та носіння, перевезення мисливської вогнепальної нарізної і гладкоствольної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, пневматичної, охолощеної та холодної зброї, пристроїв та патронів до них громадянами

(Витяг з Інструкції МВС України №622 від 21.08.98 р.)

12.1. Мисливську гладкоствольну зброю, її основні частини та пристрої мають право придбавати громадяни України або особи, які мають посвідку на постійне проживання, які досягли 21-річного віку; мисливську нарізну зброю, її основні частини – громадяни України або особи, які мають посвідку на постійне проживання і досягли 25-річного віку; холодну, охолощену, пневматичну зброю – громадяни України або особи, які мають посвідку на постійне проживання і досягли 18-річного віку.

Громадяни України або особи, які мають посвідку на постійне проживання, можуть мати необмежену кількість мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, її основних

частин, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї, пристроїв за умови забезпечення їх належного зберігання.

12.2. Для прийняття Рішення про надання дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї, пристрою в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява;

одна фотокартка розміром 3,5x4,5 см в електронній або паперовій формі;

медична довідка (крім охолощеної зброї);

копія договору страхування (крім пристроїв); довідка про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування (крім охолощеної зброї);

документи, визначені пунктом 3 Тимчасової інструкції про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів працівниками суду, правоохоронних органів та їх близькими родичами, а також особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ від 13 червня 2000 року № 379дск, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2000 року за № 696/4917 (далі – Тимчасова інструкція про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв), або пунктом 2 розділу II Інструкції про умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів поліцейськими, особами, звільненими зі служби в поліції, а також колишніми працівниками міліції, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23 березня 2016 року № 223, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2016 року за № 622/28752 (далі – Інструкція про умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв) (для пристроїв);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Рішення про надання дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї, пристрою приймаються органами (підрозділами) поліції у строк, що не перевищує двадцяти робочих днів.

На підставі Рішення про надання дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної зброї, холодної та охолощеної зброї, пристрою формується витяг з Єдиного реєстру зброї про наявність дозволу на придбання зброї, основних частин зброї, пристроїв, боєприпасів до нагородної зброї фізичними особами (далі – Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на придбання предметів і матеріалів фізичними особами) (додаток 25).

Особа, яка звертається для отримання дозволу на придбання зброї і має дійсний дозвіл на зберігання та носіння зброї, інформація про який міститься в ЄРЗ, подає лише заяву та платіжний документ (платіжне доручення, квитанцію) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги. Рішення про надання дозволу на придбання такого ж виду зброї приймається протягом п'ятнадцяти робочих днів від дня подачі документів.

Особа, яка звертається за дозволом на придбання пристрою і має дійсний дозвіл на зберігання та носіння пристрою, інформація про який міститься в ЄРЗ, подає заяву, платіжний документ (платіжне доручення, квитанцію) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги та документи, визначені пунктом 3 Тимчасової інструкції про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв або пунктом 2 розділу II Інструкції про умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв. У такому випадку Рішення про надання дозволу на придбання пристрою приймається протягом п'ятнадцяти робочих днів від дня подачі документів.

Для прийняття Рішення про надання дозволу на придбання основної частини до наявної у власника конкретної мисливської зброї в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява, у якій зазначаються вид, модель зброї та відомості про наявний дозвіл на зберігання та носіння зброї, до якої придбавається основна частина зброї;

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Якщо відомості про зброю, до якої придбавається основна частина зброї, не внесено в ЄРЗ, власником додатково подається копія дозволу на зберігання та носіння зброї, до якої придбавається основна частина зброї.

На підставі Рішення про надання дозволу на придбання основної частини мисливської зброї формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на придбання предметів і матеріалів фізичними особами.

Заміна основних частин зброї (у разі гарантійних випадків) на заводі-виготовлювачі або в майстерні з ремонту зброї здійснюється без отримання власником додаткового дозволу на їх придбання.

У разі заміни основної частини зброї, яка має ідентифікаційний номер, що внесений у ЄРЗ, власник звертається до органу (підрозділу) поліції для внесення необхідних змін у ЄРЗ та подає довідку від заводу-виготовлювача або майстерні з ремонту зброї про заміну основної частини зброї. Внесення таких змін у ЄРЗ органами (підрозділами) поліції здійснюється протягом трьох робочих днів.

12.3. Для отримання дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, основної частини зброї поліцейськими, військовослужбовцями Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України, крім військовослужбовців, які проходять строкову військову службу, особовим складом (персоналом) інших державних правоохоронних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, за яким закріплено вогнепальну зброю; пристроїв військовослужбовцями Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України, крім військовослужбовців, які проходять строкову військову службу, особовим складом (персоналом) інших державних правоохоронних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, за яким закріплено вогнепальну зброю, у порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява;

довідка про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поводження з ними та їх застосування (крім охолощеної зброї) або копії відповідного документа про закріплення вогнепальної зброї;

одна фотокартка розміром 3,5x4,5 см в електронній або паперовій формі;

довідка з місця служби;

копія договору страхування (крім пристроїв);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

На підставі Рішення про надання дозволу на придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, основної частини зброї, пристрою формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на придбання предметів і матеріалів фізичними особами. Умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв поліцейськими, особами, звільненими зі служби в поліції, а також колишніми працівниками міліції визначаються Інструкцією про умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв.

12.4. Для продажу зброї, основних частин зброї, пристроїв через магазин з торгівлі зброєю їх власник отримує направлення на комісійний продаж в органі (підрозділі) поліції за місцем реєстрації зброї, основних частин зброї, пристроїв.

Для прийняття Рішення про надання направлення на комісійний продаж у порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подається заява про його надання.

Якщо відомості про зброю, основні частини зброї, пристрої, які направляються на комісійний продаж, не внесено в ЄРЗ, власником додатково подаються такі документи:

дозвіл на зберігання та носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв;

довідка про огляд технічного стану і відстріл нарізної зброї, її основних частин, пристрою, видана установами Експертної служби МВС, або довідка про огляд технічного стану мисливської

гладкоствольної зброї, її основних частин, охолощеної зброї, газових пістолетів (револьверів), видана установами Експертної служби МВС.

Рішення про надання направлення на комісійний продаж приймається органами (підрозділами) поліції у строк, що не перевищує десяти робочих днів від дня подачі документів.

На підставі Рішення про надання направлення на комісійний продаж формується направлення на комісійний продаж.

Після надання органом (підрозділом) поліції направлення на комісійний продаж магазину з торгівлі зброєю, до якого здано зброю, основні частини зброї, пристрої, протягом доби змінює інформацію в ЄРЗ про місце зберігання зброї, основних частин зброї, пристроїв, залишаючи при цьому незмінною інформацію про власника.

Придбання зброї, основних частин зброї, пристроїв, зданих на комісійний продаж, здійснюється в загальному порядку, визначеному цією главою.

Для прийняття Рішення про переоформлення зброї, основних частин зброї, пристроїв із власника на іншу особу в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, до органу (підрозділу) поліції подаються такі документи:

заява;

довідка про огляд технічного стану і відстріл нарізної зброї, її основних частин, пристрою, видана установами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ), або довідка про огляд технічного стану мисливської гладкоствольної зброї, її основних частин, охолощеної зброї, газових пістолетів (револьверів), видана установами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Перед продажем (переоформленням) зброї, основних частин зброї, пристроїв магазин з торгівлі зброєю (орган (підрозділ) поліції) ідентифікує особу, яка бажає придбати зброю, основні частини зброї, пристрої, на підставі документів, що посвідчують її особу, та перевіряє в ЄРЗ інформацію про наявність у такої особи діючого дозволу на придбання відповідних предметів і матеріалів.

На підставі Рішення про переоформлення зброї, основної частини зброї, пристрою формується Витяг з ЄРЗ про придбання зброї, предметів.

Витяг з ЄРЗ про придбання зброї, предметів є підставою для перевезення власником до місця зберігання придбаної зброї, основних частин зброї, пристроїв.

Після придбання мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї, основних частин зброї, охолощеної, пневматичної зброї, холодної зброї (крім холодної зброї – мисливських ножів, які придбані власниками мисливської вогнепальної зброї), пристроїв власник для отримання дозволу на їх зберігання та носіння повинен протягом десяти днів з дня придбання звернутися до відповідного органу (підрозділу) поліції в порядку, визначеному пунктом 12.5 цієї глави.

12.5. Для прийняття Рішення про надання дозволу на зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв у порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява;

довідка про огляд технічного стану і відстріл нарізної зброї, її основних частин, пристрою, видана установами Експертної служби МВС (якщо такої інформації немає в ЄРЗ), або довідка про огляд технічного стану мисливської гладкоствольної зброї, її основних частин, охолощеної зброї, газових пістолетів (револьверів), видана установами Експертної служби МВС (якщо такої інформації немає в ЄРЗ);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

У разі якщо місце проживання власника відрізняється від зазначеного під час надання документів для отримання дозволу на придбання мисливської нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв, додатково надається витяг із реєстру територіальних громад про нове задеклароване / зареєстроване місце проживання (перебування).

Рішення про надання дозволу на зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв приймаються органами (підрозділами) поліції

у строк, що не перевищує п'ятнадцяти робочих днів від дня отримання документів. На підставі Рішення про надання дозволу на зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, пристроїв формується витяг з Єдиного реєстру зброї про наявність дозволу на зберігання, носіння зброї, боєприпасів до неї, основних частин зброї, пристроїв, патронів до них (далі – Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на зберігання, носіння зброї) (додаток 26).

Для прийняття Рішення про надання дозволу на зберігання холодної зброї з метою колекціонування в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява;

дві фотокартки розміром 10x15 см кожної одиниці зброї з обох боків у паперовій формі;

висновки експертних досліджень щодо віднесення предметів колекції до певного типу та виду холодної зброї, у яких також зазначені класифікаційні та ідентифікаційні ознаки цих предметів;

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

На підставі поданих документів орган (підрозділ) поліції приймає Рішення про надання дозволу на зберігання холодної зброї з метою колекціонування. У ЄРЗ робиться запис про те, що така зброя є колекційною, про що зазначається у відповідному витязі з ЄРЗ.

На підставі Рішення про надання дозволу на зберігання холодної зброї з метою колекціонування формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на зберігання зброї.

Для перевезення холодної зброї, яка зберігається з метою колекціонування, їх власник отримує дозвіл на її перевезення в органі (підрозділі) поліції за місцем її реєстрації в порядку, визначеному для надання дозволу на перевезення вогнепальної зброї.

На підставі Рішення про надання дозволу на перевезення холодної зброї, яка зберігається з метою колекціонування, формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на перевезення предметів і матеріалів територією України.

Холодна зброя – мисливські ножі придбаваються громадянами за наявності дозволу органу (підрозділу) поліції на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї. При цьому магазин з торгівлі зброєю робить відмітку в книзі обліку холодної зброї – мисливських ножів (додаток 27) та видає Витяг з ЄРЗ про придбання зброї, предметів.

За відсутності у громадянина дозволу органу (підрозділу) поліції на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї мисливські ножі придбаваються за дозволом на придбання холодної зброї в порядку, визначеному пунктом 12.2 цієї глави. У такому випадку Експертною службою МВС вносяться в ЄРЗ відомості про таку холодну зброю – мисливський ніж.

Витяг з ЄРЗ про придбання зброї, предметів на придбану холодну зброю – мисливський ніж разом з дозволом на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї підтверджує право особи на зберігання та носіння холодної зброї – мисливського ножа виключно разом з мисливською вогнепальною зброєю під час полювання та прямування до/з місця проведення полювання без отримання додаткового дозволу органу (підрозділу) поліції.

Для прийняття Рішення про продовження строку дії дозволу на зберігання та носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв у порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява;

медична довідка;

копія договору страхування (крім пристроїв);

довідка про огляд технічного стану і відстріл нарізної зброї, її основних частин, пристрою, видана установами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ), або довідка про огляд технічного стану мисливської гладкоствольної зброї, її основних частин, охолощеної зброї, газових пістолетів (револьверів), видана установами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ);

документи, визначені пунктом 3 Тимчасової інструкції про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв, або пунктом 6 розділу II Інструкції про умови та порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв (для пристроїв);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

На підставі Рішення про продовження строку дії дозволу на зберігання та носіння зброї, основних частин зброї, пристроїв формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на зберігання, носіння зброї.

Продовження строку дії дозволу на зберігання та носіння охолощеної зброї не потребується.

12.6. Особам, які мають нагородну вогнепальну зброю, органами (підрозділами) поліції надаються дозволи на її зберігання, носіння без зазначення строку їх дії з позначкою "Нагородна". Нагородною вважається зброя, одержана в порядку, встановленому законодавством України.

12.7. Для прийняття Рішення про надання дозволу на зберігання та носіння нагородної зброї власником подаються до УП ЦОУП такі документи:

заява;

оригінал або засвідчена в установленому законодавством порядку копія документа про нагородження зброєю;

одна фотокартка розміром 3,5x4,5 см в електронній або паперовій формі;

копія договору страхування;

довідка про огляд технічного стану і відстріл нагородної зброї, видана підрозділами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ);

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

Особи, нагороджені зброєю уповноваженими посадовими особами іноземних держав, подають оригінали документів про нагородження зброєю. Якщо документ складений іноземною мовою, додається його офіційний переклад, засвідчений у встановленому законодавством порядку.

На підставі Рішення про надання дозволу на зберігання та носіння нагородної зброї формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на зберігання, носіння зброї.

12.8 Генерали, адмірали і офіцери Збройних Сил України, інших військових формувань, а також особи вищого, старшого та середнього начальницького складу органів (підрозділів) поліції України та інші громадяни, які мають нагородну зброю, зобов'язані в місячний строк зареєструвати таку зброю в Національній поліції України і одержати дозвіл на її зберігання, носіння.

12.9. Подарована мисливська вогнепальна нарізна, гладкоствольна, пневматична, холодна, охолощена зброя, пристрої реєструються в ЄРЗ за обдарованим, який має дозвіл на її придбання. Реєстрація такої зброї відбувається відповідно до вимог, визначених пунктом 12.5 цієї глави.

12.10. Спортсмени користуються закріпленою за ними спортивною нарізною, гладкоствольною та холодною зброєю тільки в межах стрілецьких тирів і стрільбищ без права зберігання її за місцем проживання.

12.11. Фізичні особи з метою навчання та вдосконалення навичок поведінки зі зброєю, пристроями незалежно від наявності в них дозволів на зберігання і носіння зброї, пристроїв можуть виконувати вправи зі стрільби у стрілецьких тирах і стрільбищах, мисливсько-спортивних стендах, яким надано дозвіл на відкриття та функціонування. Такі вправи виконуються з використанням власної зброї, пристроїв або зброї, пристроїв, що належать таким стрілецьким тирам, стрільбищам, мисливсько-спортивним стендам. Стрільби проводяться у присутності особи, яка проводить навчання зі стрільби (інструктор, тренер).

Фізичні особи, які мають нагородну зброю, зареєстровану в установленому законодавством порядку в органах (підрозділах) поліції, для підтримання навичок користування нею можуть придбавати боєприпаси до нагородної зброї.

Для прийняття Рішення про надання дозволу на придбання боєприпасів до нагородної зброї в порядку, визначеному пунктом 1.5 глави 1 розділу I цієї Інструкції, подаються такі документи:

заява, у якій зазначаються кількість боєприпасів до нагородної зброї та відомості про наявний дозвіл на зберігання та носіння нагородної зброї певної марки. У разі імпорту боєприпасів зазначається країна, з якої здійснюється перевезення;

копія договору страхування;

платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги.

У разі відсутності в ЄРЗ відомостей про власника та його нагородну зброю дозвіл на придбання боєприпасів до нагородної зброї надається після внесення відомостей про такого власника та його нагородну зброю в ЄРЗ. Для внесення органами (підрозділами) поліції відомостей у ЄРЗ власником нагородної зброї подаються до УП ЦОУП такі документи:

оригінал або засвідчена в установленому законодавством порядку копія документа про нагородження зброєю (якщо документ складений іноземною мовою, додається його офіційний переклад, засвідчений у встановленому законодавством порядку);

одна фотокартка розміром 3,5х4,5 см в електронній або паперовій формі;

копія договору страхування;

копія дозволу на зберігання та носіння нагородної зброї; довідка про огляд технічного стану і відстріл нагородної зброї, видана установами Експертної служби МВС не пізніше як за 60 календарних днів до дня звернення (якщо такої інформації немає в ЄРЗ).

На підставі Рішення про надання дозволу на придбання боєприпасів до нагородної зброї формується Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на придбання предметів і матеріалів фізичними особами.

Продаж боєприпасів до нагородної зброї здійснюється магазином з торгівлі зброєю на підставі дозволів на придбання боєприпасів до нагородної зброї певної марки, наданих УП ЦОУП. Перевезення боєприпасів до нагородної зброї здійснюється на підставі дозволу на зберігання та носіння нагородної зброї, наданого УП ЦОУП.

12.12. Зброя, боєприпаси до неї, основні частини зброї, пристрої та патрони до них, що належать громадянам, мають зберігатися в металевих ящиках, сейфах, спеціально виготовлених для зберігання зброї, за місцем їх постійного проживання або в місцях тимчасового перебування власників (дачних будинках тощо) та які виключають вільний доступ до них сторонніх осіб. Про зберігання зброї, основних частин зброї, пристроїв у місцях тимчасового перебування власника власник повідомляє органи (підрозділи) поліції в порядку, визначеному пунктом 7.6 глави 7 розділу І цієї Інструкції. При цьому зброя, пристрої мають бути в розрядженому стані.

Дозволяється за погодженням з органами (підрозділами) поліції, де зареєстрована зброя, основні частини зброї та пристрої, тимчасове їх зберігання без права використання в іншого члена сім'ї або найближчої близької особи, а в разі їх відсутності – в органах (підрозділах) поліції або в інших громадян, які мають відповідні дозволи на зберігання особистої зброї на час тривалого (понад три місяці) відрядження, перебування на військових зборах або проходження власником строкової служби у Збройних Силах України при дотриманні встановлених правил її зберігання. В ЄРЗ та особових справах у паперовій формі власників робиться запис про передачу зброї, основних частин зброї на тимчасове зберігання.

Забороняється використання власником вогнепальної мисливської, пневматичної та охолощеної зброї, пристроїв за наявності вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії.

12.13. Під час перенесення або перевезення вогнепальна, пневматична зброя має бути у розрядженому стані та знаходитися у спеціальному чохлі, кейсі, футлярі тощо. Під час перенесення або перевезення зброї та боєприпасів до неї, основних частин зброї, пристроїв та патронів до них власник зобов'язаний мати при собі дозвіл органу (підрозділу) поліції на зберігання та носіння такої зброї, основних частин зброї та пристроїв або Витяг з ЄРЗ про наявність дозволу на зберігання, носіння зброї.

12.15. Дозволено оформлення документів в органах (підрозділах) поліції про передачу мисливської вогнепальної (за наявності основних частин зброї), пневматичної, холодної (у тому числі поміщеної в колекцію) і охолощеної зброї, пристроїв від одного власника іншому, а також переоформлення мисливської вогнепальної (за наявності основних частин зброї), пневматичної, холодної (у тому числі поміщеної в колекцію) і охолощеної зброї та пристроїв від особи, яка їх успадкувала після смерті власника, особі, що має дозвіл органів (підрозділів) поліції на їх придбання, яке здійснюється в порядку, визначеному пунктами 12.2-12.5 цієї глави.

12.16. У разі смерті власника нагородна, нарізна вогнепальна та інша зброя військових зразків, мисливська нарізна або гладкоствольна вогнепальна зброя, основні частини зброї та бойові припаси до неї, пневматична, холодна та охолощена зброя, пристрої та патрони до них у п'ятиденний строк здаються близькими особами до органів (підрозділів) поліції на тимчасове зберігання до вирішення питання щодо спадкування майна (але на строк не більше шести місяців).

Якщо серед спадкоємців немає осіб, які мають право на зберігання зброї, основних частин зброї, пристроїв, то зброя, основні частини зброї і пристрій у місячний строк після строку, указанного в абзаці першому цього пункту, повинні бути реалізовані в установленому законодавством України порядку особі, що має дозвіл органів (підрозділів) поліції на придбання зброї, основних частин зброї, пристрою, або здані на реалізацію в магазин, у якому здійснюється продаж зброї та боєприпасів до неї, основних частин зброї, пристроїв та патронів до них. Для реалізації успадкованої зброї, основних частин зброї, пристроїв спадкоємець (без отримання дозволу на їх зберігання та носіння) отримує направлення на комісійний продаж відповідно до вимог пункту 12.9 цієї глави.

Нагородна вогнепальна зброя за погодженням з Національною поліцією України також може бути передана спадкоємцями до музею або залишена у власності спадкоємців після приведення її заводом-виготовлювачем або майстернею з ремонту зброї у стан ММГ або УЧР. Завод-виготовлювач або майстерня з ремонту зброї видає акт виконаних робіт з такої переробки, ксерокопія якого подається до органу (підрозділу) поліції, де знаходиться особова справа померлого власника, а оригінал залишається у спадкоємця або разом з експонатом передається до музею, про що органами (підрозділами) поліції вноситься відповідна інформація в ЄРЗ.

У разі позбавлення нагородженого відзнаки на підставі рішення суду, наказу органу, що вручив відзнаку, та в випадках, передбачених відповідними актами законодавства України, зброя підлягає здачі до органу (підрозділу) поліції, дозвіл на нагородну зброю анулюється, та вносяться відповідні зміни в ЄРЗ.

12.17. Вогнепальна зброя, основні частини зброї, пневматична зброя, пристрій, що визнані Експертною службою МВС непридатними для подальшого користування (не підлягають ремонту), не реєструються (не перереєстровуються). Протягом 30 календарних днів від дати прийняття Експертною службою МВС рішення про визнання такої зброї або пристроїв непридатними вони здаються власником до органів (підрозділів) поліції для знищення або передаються до заводів-виготовлювачів або майстерень з ремонту зброї для приведення у стан ММГ або УЧР, після чого їх облік у ЄРЗ припиняється.

12.18. У разі втрати зброї, основної частини зброї, пристрою власник зобов'язаний негайно повідомити про це органи (підрозділи) поліції за місцем встановлення факту втрати зброї, основної частини зброї, пристрою та за місцем перебування їх на обліку. Підставою для внесення відомостей в ЄРЗ про втрату зброї, основної частини зброї, пристрою є відомості про реєстрацію в органі (підрозділі) поліції заяви (повідомлення) про їх втрату.

12.19. У разі анулювання дозволу на зберігання та носіння вогнепальної зброї (разом із основними частинами зброї – за наявності), пневматичної та холодної, охолощеної зброї, пристроїв органом (підрозділом) поліції виноситься мотивований висновок про анулювання дозволу на їх зберігання (додаток 28), який затверджується начальником органу (підрозділу) поліції. У цьому висновку викладаються підстави прийняття такого рішення. Після прийняття такого рішення особа втрачає право на зберігання та носіння зброї, основної частини зброї, пристрою. Відомості про анулювання дозволу вносяться в ЄРЗ.

12.20. При проведенні кримінального провадження тимчасове вилучення чи накладення арешту на вогнепальну зброю (на основні частини зброї – за наявності), боєприпаси до неї, пневматичну, холодну і охолощену зброю, пристрої та патрони до них, а також нагородну зброю, що належать особам, здійснюється в порядку, установленому Кримінальним процесуальним кодексом України, про що в ЄРЗ вноситься відповідна інформація (у разі перебування зброї, основних частин зброї, пристроїв на обліку в ЄРЗ).

12.21. Огляд технічного стану кожної одиниці зброї, основної частини зброї, пристрою, відстріл зброї, пристрою проводяться Експертною службою МВС з урахуванням основних дефектів вогнепальної зброї, основних частин зброї, пристроїв, охолощеної зброї, газових пістолетів

(револьверів), які враховуються при реєстрації (перереєстрації), які наведені в додатку 29 до цієї Інструкції, та внесенням змін до відомостей про них у ЄРЗ. Надалі огляд технічного стану та відстріл проводяться не рідше одного разу на три роки. Зброя, основні частини зброї, пристрої, які перебувають на реалізації в магазинах з торгівлі зброєю, повторному огляду технічного стану та відстрілу не підлягають.

Недотримання вимог, наведених у цьому пункті, є підставою для відмови у продовженні строку дії дозволу на зберігання та носіння зброї, основної частини зброї, пристрою.

12.22. Під час здачі до органів (підрозділів) поліції мисливської вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, основних частин зброї, пристроїв, які не були зареєстровані в органах (підрозділах) поліції, але можуть перебувати у власності громадян України, для подальшої реєстрації в особисте користування оформлення документів здійснюється в порядку, визначеному пунктами 12.2-12.5, 12.15 цієї глави. Органами (підрозділами) поліції здійснюється перевірка кожної одиниці зброї, основної частини зброї, пристрою за реєстрами та базами (банкми) даних стосовно викраденої, втраченої, вилученої, знайденої зброї та добровільно зданої зброї із числа тієї, що незаконно зберігалася, а також за криміналістичним обліком Експертної служби МВС.

12.23. Громадянам, які мають у власності мисливську гладкоствольну зброю, дозволяється придбання, зберігання та перевезення затворів (затворів із затворними рамами) до зброї відповідної моделі (за наявності дозволу на зберігання та носіння такої зброї); придбання комплектуючих до мисливських набойів (гільзи, мисливський порох, капсулі, дріб тощо) без отримання додаткового дозволу органів (підрозділів) поліції на їх придбання, а також спорядження патронів до мисливської зброї для особистого використання (без права продажу чи передачі іншій особі).

Придбання, зберігання і перевезення боєприпасів до зброї, патронів до пристроїв дозволяється без отримання додаткового дозволу органів (підрозділів) поліції за умови наявності у власника діючого дозволу на зберігання та носіння мисливської вогнепальної зброї, пристрою, до яких придбаваються боєприпаси чи патрони.

ОСНОВНІ ДЕФЕКТИ вогннпальної зброї, основних частин зброї, пристроїв, охолощеної зброї, газових пістолетів (револьверів), які враховуються при реєстрації (перереєстрації)

(Витяг з Інструкції МВС України №622 від 21.08.98 р.)

Дефекти матеріальної частини, за наявності яких вогнепальну зброю, основні частини зброї, пристрої, охолощену зброю, газові пістолети (револьвери) не можна реєструвати або перереєструвати:

1. Загальні вимоги:

- 1) знищення заводських номерних позначень, нанесення їх саморобним способом;
- 2) наявність дефектів основних частин зброї та інших деталей (знос, тріщини, хитання з'єднань, сильна корозія тощо), які критично впливають на безпеку функціонування і міцність;
- 3) дефекти ствола: переробка ствола або не передбачена заводом-виготовлювачем його заміна з метою стрільби боєприпасами, нештатними за калібром для цієї зброї, пристрою, газового пістолета (револьвера);

деформація ствола у вигляді викривлення, стискання або значного роздуття його стінок;
розсвердлення або шустування ствола, що призвело до значного зменшення товщини його стінок порівняно з первинною;

4) дефекти замикального механізму: переробка затвора або не передбачена заводом-виготовлювачем його заміна з метою стрільби боєприпасами, нештатними за калібром для цієї зброї, пристрою, газового пістолета (револьвера);

5) дефекти ударно-спускового механізму:

зрив курка (ударника) із шептала під час заряджання і перезаряджання, зведення шнелера, постановки на запобіжник унаслідок натискання на зовнішній курок;

можливість пострілу внаслідок інерційного наколу капсуля патрона;

заклинювання бойка (курка), при якому боек виступає над рівнем дзеркала затвора (патронного упора);

неможливість проведення більше одного пострілу при одноразовому натисканні на спусковий гачок;

переробка, унаслідок чого можливе здійснення автоматичної стрільби (чергами);

зменшене або посилене зусилля спуску курка з бойового зводу, що прикладається до спускового гачка, порівняно з нормами, установленими для відповідної моделі зброї, пристрою;

6) дефекти досилального і викидального механізмів: систематичне недосилання патрона, подвійна подача патронів, перекошування патрона, демонтаж патрона при досиланні;

систематичне невилучення стріляної гільзи з патронника, її затискання всередині ствольної коробки або кожуха-затвора;

7) дефекти запобіжника:

несправності запобіжників або перехоплювачів курків, що призвели до повного або часткового невиконання їх функцій;

зрив курка із запобіжного зводу внаслідок падіння зброї, ударів по ній, натискання на курок тощо);

8) дефекти прицільних пристроїв:

механічні пошкодження або розкомплектування, що призвели до неможливості прицілювання у спосіб, установлений для відповідної мисливської вогнепальної зброї, пристроїв;

відсутність прицільного пристрою, обов'язкова присутність якого на мисливській вогнепальній зброї, пристрої передбачена заводом-виготовлювачем.

2. Мисливська вогнепальна зброя:

укорочення стволів нарізної мисливської вогнепальної зброї до 200 мм і менше, гладкоствольної – до менш ніж 450 мм;

загальна довжина зброї у придатному для стрільби стані (з розкладеним і зафіксованим прикладом) становить менше ніж 800 мм унаслідок:

1) заміни ствола та/або інших деталей зброї;

2) укорочення ствола та/або інших деталей зброї;

3) вилучення (відокремлення) деталей, які не є основними частинами;

4) переробки, розкомплектування чи поломки пристрою блокування стрільби при складеному або незафіксованому прикладі;

5) зміни розмірів або відсутності приклада, обладнання зброї рукояткою за відсутності приклада; ємність магазину (барабана) нарізної зброї більше 10 патронів, гладкоствольної зброї – більше 4 патронів.

3. Пристрої:

заміна основних частин (ствола, рамки, затвора, барабана) на аналогічні частини вогнепальної зброї;

збільшення діаметра каналу ствола;

заміна зворотної пружини.

4. Охолощена зброя:

переробка каналу ствола, яка полягає у видаленні з нього захисних елементів (перетинок, діафрагм, штифтів тощо);

можливість вилучення з каналу ствола захисних елементів (перетинок, діафрагм, штифтів тощо) з використанням універсального інструменту загального вжитку без унесення незворотних змін у конструкцію;

можливість заміни деактивованих основних частин зброї на аналогічні недеактивовані частини вогнепальної зброї без використання інструменту або з використанням універсального інструменту загального вжитку без унесення незворотних змін у конструкцію;

переробка, унаслідок якої охолощена зброя за загальними розмірами і будовою не відповідає аналогічним параметрам вогнепальної зброї, з якої її виготовлено.

5. Газові пістолети (револьвери):

переробка каналу ствола, яка полягає у видаленні з нього захисних елементів (перетинок, діафрагм, штифтів тощо) або суттєвому зменшенні їх розмірів;

можливість вилучення з каналу ствола захисних елементів (перетинок, діафрагм, штифтів тощо) за допомогою універсального інструменту загального вжитку без унесення незворотних змін у конструкцію.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає порядок виготовлення, реалізації (продажу) суб'єктами підприємницької діяльності спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, а також їх придбання, реєстрації, обліку, зберігання (носіння) і застосування громадянами та юридичними особами.

2. До спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії*, дозволених до виготовлення, реалізації (продажу), придбання, реєстрації, обліку, зберігання (носіння) і застосування, належать:

упаковки з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії (газові балончики);

газові пістолети і револьвери та патрони до них калібру 6,8 і 9 міліметрів, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії**.

Для зарядження вказаних спеціальних засобів самооборони допускаються рецептури на основі речовин сльозоточивої та дратівної дії, які пройшли токсико-гігієнічні випробування і допущені до використання Кабінетом Міністрів України.

* Надалі - спеціальні засоби самооборони.

**Надалі -газові пістолети (револьвери).

3. Виготовлення та реалізація (продаж) спеціальних засобів самооборони здійснюється суб'єктами підприємницької діяльності - юридичними особами і громадянами, які мають на це спеціальний дозвіл (ліцензію), виданий в установленому порядку, за наявності сертифіката встановленого зразка на кожний вид спеціального засобу самооборони.

Спеціальні засоби самооборони підлягають сертифікації, яка здійснюється в державній системі сертифікації УкрСЕПРО відповідно до Декрету Кабінету Міністрів України від 10 травня 1993 р. N 46-93 "Про стандартизацію і сертифікацію".

До кожного спеціального засобу самооборони, що реалізується (продається), повинні додаватися правила користування цим засобом та порядок його застосування.

Ввіз і вивіз з країни спеціальних засобів самооборони здійснюється у порядку, встановленому МВС та Держмиткомом.

4. Контроль за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності, установами, організаціями та громадянами вимог цього Положення здійснюють МВС та його органи на місцях.

У разі порушення суб'єктами підприємницької діяльності, установами, організаціями та громадянами вимог цього Положення МВС та його органи на місцях анулюють видані ними дозволи на виготовлення, реалізацію (продаж), придбання та використання спеціальних засобів самооборони.

II. Порядок реалізації (продажу) і придбання упаковок з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії

5. Упаковки з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії (газові балончики) реалізуються (продаються) громадянам, які досягли 18-річного віку, суб'єктам підприємницької діяльності, установам і організаціям без дозволу органів внутрішніх справ у спеціалізованих магазинах, окремих секціях магазинів.

6. Відкриття та функціонування спеціалізованих магазинів і окремих секцій магазинів для продажу упаковок з аерозолями сльозоточивої та дратівної дії (газових балончиків) здійснюється у порядку, встановленому МВС.

III. Порядок реалізації (продажу), придбання, реєстрації, обліку і зберігання (носіння) газових пістолетів і револьверів та патронів до них, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії

7. Дозволи на придбання і зберігання (носіння) газових пістолетів і револьверів та патронів до них видаються органами внутрішніх справ громадянам, які досягли 18-річного віку (за винятком осіб, зазначених у пункті 19 цього Положення), за умови наявності висновку (довідки) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми про те, що за станом здоров'я вони можуть володіти (користуватися) спеціальними засобами самооборони та ознайомлені з порядком їх зберігання (носіння) і застосування.

Кількість газових пістолетів (револьверів), які можуть бути у власності громадян, не обмежується.

8. Суб'єкти підприємницької діяльності, установи і організації з метою захисту життя, здоров'я, честі та гідності своїх працівників мають право на придбання газових пістолетів і револьверів та патронів до них з оформленням дозволу органами внутрішніх справ на їх зберігання (носіння) конкретним працівникам, які досягли 18-річного віку (за винятком осіб, зазначених у пункті 19 цього Положення), за умови наявності висновку (довідки) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми щодо цих працівників та ознайомлення з порядком їх зберігання (носіння) і застосування.

9. Дозволи на придбання і зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів) підписуються начальником органу внутрішніх справ або особою, яка виконує його обов'язки:

громадянам - за місцем проживання;

суб'єктам підприємницької діяльності, установам і організаціям (на придбання) та їхнім працівникам (на зберігання (носіння) - за місцем реєстрації (юридичною адресою) установи, організації або суб'єкта підприємницької діяльності. При цьому в дозволі робиться відмітка - відомче (службове).

10. Дозволи на придбання газових пістолетів (револьверів) видаються органами внутрішніх справ терміном на три місяці. Не використаний у цей термін дозвіл повертається до органу внутрішніх справ, який його видав.

11. Для отримання дозволу на придбання газових пістолетів (револьверів) громадяни подають до органу внутрішніх справ:

(абзац перший пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.94 р. N 127)

заповнену картку-заяву;

дві фотокартки розміром 3 x 4 сантиметри;

висновок (довідку) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми (крім осіб, які мають дозвіл органу внутрішніх справ на зберігання і носіння мисливської та відомчої вогнепальної зброї);

(абзац четвертий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.94 р. N 127)

квитанцію про оплату послуг, пов'язаних з оформленням документів для видачі дозволу на придбання газових пістолетів (револьверів) (за кожну одиницю).

12. Для отримання дозволу на придбання газових пістолетів (револьверів) суб'єкти підприємницької діяльності, установи і організації подають до органу внутрішніх справ:

лист з обґрунтуванням необхідності придбання газових пістолетів (револьверів) і зазначенням їх типу та кількості;

список працівників, які користуватимуться зазначеними засобами самооборони;

по 2 фотокартки розміром 3 x 4 сантиметри (на кожного з працівників, що використовуватимуть газові пістолети (револьвери);

копію платіжного доручення про оплату послуг, пов'язаних з оформленням документів для видачі дозволів на придбання зазначених засобів самооборони (за кожну одиницю);

висновок (довідку) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми.

13. Орган внутрішніх справ не більш як у місячний термін розглядає документи, зазначені у пунктах 11 і 12 цього Положення, і видає дозвіл на придбання газових пістолетів (револьверів) або мотивовано відмовляє у ньому.

Відмову у видачі дозволу може бути оскаржено відповідно до чинного законодавства у судовому порядку.

14. Придбані газові пістолети (револьвери) протягом десяти днів з дня придбання подаються до органу внутрішніх справ для реєстрації та оформлення дозволу на їх зберігання (носіння):

громадянами - за місцем проживання;

суб'єктами підприємницької діяльності, установами і організаціями - за місцем їх реєстрації (юридичною адресою).

При цьому для отримання дозволу на зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів) їх власники (користувачі) подають до органу внутрішніх справ також корінець дозволу на придбання з відміткою спеціалізованого магазину про продаж газового пістолету (револьверу) та квитанцію (платіжне доручення) про оплату послуг, пов'язаних з оформленням документів для видачі дозволу на зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів).

Дозвіл на зберігання і носіння газових пістолетів (револьверів) видається органом внутрішніх справ терміном на три роки.

Дозвіл на зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів) може бути виданий кожному членові сім'ї власника газового пістолету (револьверу), який має на це право.

Дозвіл на зберігання (носіння) газового пістолету (револьверу) може бути виданий не більш як трьом працівникам суб'єкта підприємницької діяльності, установи і організації на кожний газовий пістолет (револьвер).

Дозвіл на зберігання і носіння безномерних або саморобних газових пістолетів (револьверів) органами внутрішніх справ не видається.

15. Патрони до газових пістолетів (револьверів), заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії, продаються громадянам (користувачам) у спеціалізованих магазинах і окремих секціях у разі пред'явлення дозволу органу внутрішніх справ на зберігання (носіння) відповідного газового пістолету (револьверу).

16. Для продовження терміну дозволу на зберігання (носіння) газових пістолетів і револьверів (перереєстрації) власник зобов'язаний за один місяць до закінчення терміну дії дозволу подати до органу внутрішніх справ за місцем проживання (юридичною адресою), наявні газові пістолети (револьвери) і такі документи:

заяву (лист юридичної особи) на ім'я начальника органу внутрішніх справ з проханням провести перереєстрацію газових пістолетів (револьверів), що є у нього;

квитанцію (платіжне доручення) про оплату послуг, пов'язаних з перереєстрацією газових пістолетів (револьверів);

висновок (довідку) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми.

17. Громадяни зобов'язані забезпечити умови зберігання, що виключають втрату та можливість крадіжки спеціальних засобів самооборони. Ці засоби зберігаються у дерев'яних або металевих ящиках за місцем роботи або проживання власника (користувача), до них не повинні мати доступ сторонні особи.

Абзац другого пункту 17 втратив чинність

(пункт 17 доповнено абзацом другим згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.95 р. N 365)

(абзац другого пункту 17 втратив чинність у зв'язку з втратою чинності постанови Кабінету Міністрів України від 29.05.95 р. N 365 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2000 р. N 587)

18. У всіх випадках носіння газових пістолетів (револьверів) власник (користувач) зобов'язаний мати при собі дозвіл органу внутрішніх справ на право їх зберігання (носіння). У разі відсутності у особи такого дозволу пістолет (револьвер) до розгляду справи вилучається працівниками органів внутрішніх справ у встановленому порядку.

19. Органи внутрішніх справ дозволи на придбання, зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів) не видають, а видані дозволи анулюються за наявності:

висновку (довідки) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) встановленої форми, який свідчить про те, що така особа за станом здоров'я не може володіти спеціальними засобами самооборони;

відомостей про систематичне порушення особою громадського порядку, зловживання спиртними напоями, вживання наркотичних речовин без призначення лікаря;

повідомлення такій особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, а також засудження до позбавлення волі;

(абзац четвертий пункту 19 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. N 868)

непогашеної або незнятої у встановленому порядку з особи судимості за тяжкий злочин або злочин, скоєний із застосуванням вогнепальної зброї, вибухових матеріалів або спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії;

умовного засудження особи з іспитовим терміном або засудження до виправних робіт;

вируку суду щодо такої особи, виконання якого відстрочено.

(абзац сьомий пункту 19 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. N 868)

20. Після анулювання органом внутрішніх справ дозволу на зберігання (носіння) газового пістолету (револьверу) цей засіб і патрони до нього разом з дозволом вилучається. Вилучений газовий пістолет (револьвер) і патрони до нього здаються на комісійний продаж у спеціалізований магазин. Отримані від їх продажу кошти (з відрахуванням витрат, пов'язаних з реалізацією) повертаються власнику такого засобу або його представнику.

У випадках, що не терплять зволікань, газові пістолети (револьвери) та патрони до них можуть бути вилучені органами внутрішніх справ у осіб за обставин, передбачених у пункті 19 цього Положення, негайно.

21. Про анулювання дозволу на зберігання (носіння) газового пістолету (револьверу) на підставах, указаних у пункті 19 цього Положення, органом внутрішніх справ виноситься мотивована ухвала, яка затверджується начальником органу внутрішніх справ або особою, що виконує його обов'язки.

22. У разі смерті власника газовий пістолет (револьвер) і патрони до нього зберігаються його родичами до вирішення питання про спадкоємця майна. Якщо хто-небудь із спадкоємців має право на отримання дозволу на зберігання (носіння) газового пістолету (револьверу), то йому в установленому порядку органами внутрішніх справ може бути виданий такий дозвіл. Якщо серед спадкоємців немає осіб, які мають право на його зберігання, він у місячний термін передається родичам померлого власника до органу внутрішніх справ для реалізації. Отримані від продажу кошти (з відрахуванням витрат, пов'язаних з реалізацією) повертаються спадкоємцю такого майна.

Якщо спадкоємець протягом місяця з дня набуття права власності не подав документи до органу внутрішніх справ на отримання дозволу на зберігання (носіння) газового пістолета (револьвера), то він вилучається органами внутрішніх справ у порядку, передбаченому пунктом 20 цього Положення.

23. Забороняється передавати газові пістолети (револьвери) та патрони до них іншим особам без дозволу органу внутрішніх справ. Органи внутрішніх справ мають право оформляти документи для передачі газових пістолетів (револьверів) одним власником іншому. Порядок передачі визначається МВС.

24. У разі зміни місця проживання власник газового пістолету (револьверу) зобов'язаний звернутися до органу внутрішніх справ з проханням про зняття його з обліку і вказати нове місце проживання. Після прибуття до нового місця проживання власник такого засобу зобов'язаний у 10-денний термін подати документи до органу внутрішніх справ для взяття його на облік.

За взяття на облік газового пістолету (револьверу) в органах внутрішніх справ за новим місцем проживання плата з його власника не справляється, якщо термін виданого дозволу на його зберігання (носіння) не закінчився.

25. Газовий пістолет (револьвер), що став непридатний для подальшого використання (не підлягає ремонту), не реєструється (не перереєстровується) і у місячний термін здається власником до органу внутрішніх справ (без відшкодування його вартості) для зняття з обліку.

Непридатність газового пістолету (револьверу) до подальшого використання визначається органом внутрішніх справ на підставі відповідності вимогам технічних умов його виготовлення та сертифіката встановленого зразка.

Використані та непридатні для дальшого користування спеціальні засоби самооборони підлягають утилізації у встановленому порядку.

26. У разі втрати або крадіжки газового пістолету (револьверу) власник зобов'язаний негайно повідомити про це в орган внутрішніх справ.

27. Спеціалізовані магазини для продажу газових пістолетів (револьверів) і патронів до них відкриваються і функціонують в порядку, встановленому МВС.

28. Зразки карток-заяв, дозволів на придбання, зберігання (носіння) газового пістолету (револьверу), книг їх обліку та інших документів устанавлюються МВС.

29. Форма висновку (довідки) медичного закладу (лікувально-кваліфікаційної комісії) визначається МОЗ.

IV. Порядок застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії

30. Спеціальні засоби самооборони, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії, застосовуються громадянами:

для захисту від злочинних посягань на своє життя і здоров'я, житло та майно чи життя і здоров'я, житло та майно інших громадян;

для захисту від нападу на приміщення організації, установи та суб'єкта підприємницької діяльності, де вони працюють;

для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення і намагається втекти або вчинити опір, з наступною передачею її працівникам органів внутрішніх справ.

(абзац четвертий пункту 30 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. N 868)

Перед застосуванням спеціальних засобів самооборони громадянин якщо є можливість, зобов'язаний попередити нападника про свій намір їх застосувати.

Якщо внаслідок застосування спеціальних засобів самооборони нападникові заподіяно тілесні ушкодження або він помер, громадянин, що застосував такі засоби, зобов'язаний негайно викликати карету швидкої медичної допомоги, вжити заходів до забезпечення охорони місця події та сповістити про це прокурора або орган досудового розслідування.

(абзац шостий пункту 30 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2012 р. N 868)

31. Забороняється застосовувати спеціальні засоби самооборони у разі значного скупчення людей, якщо від цього можуть постраждати сторонні особи.

Категорично забороняється застосовувати спеціальні засоби самооборони до працівників правоохоронних органів під час виконання ними своїх службових обов'язків.

V. Відповідальність за порушення встановленого порядку виготовлення, реалізації (продажу), реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони

32. Посадові особи та громадяни, що порушили встановлений порядок виготовлення, реалізації (продажу), придбання, реєстрації, обліку та застосування спеціальних засобів самооборони, притягуються до відповідальності у порядку, встановленому чинним законодавством України.

КУпАП Стаття 195-2. Порушення порядку придбання, зберігання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них

Порушення порядку придбання, зберігання, реєстрації або обліку газових пістолетів і револьверів та патронів до них -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них або без такої, а на посадових осіб - від двох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них або без такої.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них, а на посадових осіб - від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією газових пістолетів і револьверів та патронів до них.

Правила застосування спеціальних засобів самооборони та відповідальність за їх порушення

IV. Порядок застосування спеціальних засобів самооборони заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії

30. Спеціальні засоби самооборони, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії, застосовуються громадянами:

- для захисту від злочинних посягань на своє життя і здоров'я, житло та майно чи життя і здоров'я, житло та майно інших громадян;

- для захисту від нападу на приміщення організації, установи та суб'єкта підприємницької діяльності, де вони працюють;

- для затримання особи, яка скоїла злочин і намагається втекти або вчинити опір, з наступною передачею її працівникам органів внутрішніх справ.

Перед застосуванням спеціальних засобів самооборони громадянин, якщо є можливість, зобов'язаний попередити нападника про свій намір їх застосувати.

Якщо внаслідок застосування спеціальних засобів самооборони нападникові заподіяно тілесне ушкодження або він помер, громадянин, що застосував такі засоби, зобов'язаний негайно викликати карету швидкої медичної допомоги, вжити заходів до забезпечення охорони місця події та сповістити про це органи внутрішніх справ і прокуратури,

31. Забороняється застосовувати спеціальні засоби самооборони у разі значного скупчення людей, якщо від цього можуть постраждати сторонні особи.

Категорично забороняється застосовувати спеціальні засоби самооборони до працівників правоохоронних та природоохоронних органів під час виконання ними своїх службових обов'язків.

V. Відповідальність за порушення встановленого порядку виготовлення, реалізації (продажу), реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони

32. Посадові особи та громадяни, що порушили встановлений порядок виготовлення, реалізації, обліку та застосування спеціальних засобів самооборони, притягуються до відповідальності у порядку, встановленому чинним законодавством України,

КУпАП Стаття 195-3 Порушення правил застосування спеціальних засобів самооборони

Застосування спеціальних засобів самооборони з порушенням установлених правил - тягне за собою накладення штрафу від чотирьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією спеціальних засобів самооборони.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією спеціальних засобів самооборони.

ТИМЧАСОВА ІНСТРУКЦІЯ

про порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів працівниками суду, правоохоронних органів та їх близькими родичами, а також особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві

(Наказ МВС України 13 червня 2000 року N 379 дск)

1. Загальні положення

1.1. Ця Тимчасова інструкція (далі - Інструкція) визначає порядок придбання, зберігання, обліку, використання та застосування пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії (далі - пристрої*), та зазначених патронів працівниками суду, правоохоронних органів та їх близькими родичами (стаття 2 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів"), а також особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві (стаття 2 Закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві"), народними депутатами України (стаття 1 Закону України "Про статус народного депутата України"), членами громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону (стаття 12 Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону"), військовослужбовцями, крім тих, які проходять строкову військову службу (далі - військовослужбовці) (стаття 3 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"), державними службовцями (стаття 1 Закону України "Про державну службу") та журналістами (стаття 12 Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів") (далі - працівники, їх близькі родичі, особи, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народні депутати України, члени громадських формувань, військовослужбовці, державні службовці та журналісти).

(пункт 1.1 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

* Визначення пристроїв викладено в пункті 8.12 Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом МВС України від 21 серпня 1998 р. N 622 і

зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 7 жовтня 1998 р. за N 637/3077, із змінами (далі - Інструкція наказу N 622).

1.2. Правовою основою використання та застосування пристроїв працівниками, їх близькими родичами, особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народними депутатами України, членами громадських формувань, військовослужбовцями, державними службовцями та журналістами для захисту власної безпеки, безпеки близьких родичів, свого житла і майна є підпункт "а" частини першої статті 3 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів", підпункт "б" пункту 1 статті 7 та стаття 9 Закону України "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві", стаття 28 Закону України "Про статус народного депутата України", стаття 14 Закону України "Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону", стаття 1 Закону України "Про загальний військовий обов'язок", стаття 3 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", статті 1 та 9 Закону України "Про міліцію", статті 11 Закону України "Про державну службу", стаття 17 Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів", Правила застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку в Українській РСР, які затверджено постановою Ради Міністрів УРСР від 27 лютого 1991 р. N 49, ця Інструкція, а також інші нормативно-правові акти.

(пункт 1.2 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

1.3. Заходи безпеки при поводженні та застосуванні пристроїв, мінімально допустимі дистанції ураження визначені в пункті 8 цієї Інструкції. Технічні характеристики, конструкція та типи патронів, які мають застосовуватися, вказані в паспорті на кожний конкретний зразок пристрою.

1.4. Придбання пристроїв за власні кошти здійснюється виключно за письмовою згодою працівників, їх близьких родичів та осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народних депутатів України, членів громадських формувань, військовослужбовців, державних службовців, а також журналістів.

(пункт 1.4 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, від 29.07.2003 р. N 815 дск)

2. Видача дозволів на придбання, зберігання та носіння пристроїв здійснюється підрозділами дозвільної системи управління, відділів адміністративної служби міліції (УАСМ, ВАСМ) ГУМВС України в Автономній Республіці Крим, м. Києві та Київській області, УМВС України в областях і м. Севастополі. Такі дозволи підписуються начальниками УАСМ, ВАСМ або їх заступниками - кураторами відділів (відділень, груп) дозвільної системи.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

3. Для одержання дозволу на придбання пристроїв працівники, їх близькі родичі та особи, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народні депутати України, члени громадських формувань, військовослужбовці, державні службовці, а також журналісти, подають до УАСМ, ВАСМ:

(абзац перший пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

- рапорт (заяву) на ім'я начальника УАСМ, ВАСМ про видачу дозволу;

(абзац другий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

- заповнену картку-заяву (додаток 13 до Інструкції наказу N 622)

- довідку з місця служби (роботи), а для членів громадських формувань - копію посвідчення члена громадського формування;

(абзац четвертий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

- копію рішення про застосування заходів безпеки, видану органом, що їх здійснює (для осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві);

(абзац п'ятий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск)

- медичну довідку для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи;

- довідку про проходження навчання та здачу заліків з вивчення матеріальної частини пристроїв, правил застосування та заходів безпеки;

- квитанцію про оплату послуг за видачу такого дозволу.

Дозвіл на придбання (додаток 3 до Інструкції наказу N 622) видається у п'ятиденний термін з дня подачі документів.

4. Придбані пристрої протягом 5 днів з дня придбання мають бути зареєстровані за місцем отримання дозволу на придбання.

5. Для одержання дозволу на зберігання і носіння пристрою (додаток 5 до Інструкції наказу N 622) працівниками, їх близькими родичами та особами, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народними депутатами України, членами громадських формувань, військовослужбовцями, державними службовцями, а також журналістами, подається:

(абзац перший пункту 5 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, від 29.07.2003 р. N 815 дск)

- рапорт (заява) на ім'я начальника УАСМ, ВАСМ щодо реєстрації придбаного пристрою;

(абзац другий пункту 5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

- 2 фотокартки розміром 3 x 4 см;
- дублікат дозволу з відміткою магазина про реалізацію пристрою або інший документ, що засвідчує джерело надходження та належність пристрою;
- квитанція про оплату послуг за видачу такого дозволу.

Термін дії дозволу на зберігання й носіння пристрою - 3 роки.

6. Дозволи на придбання, зберігання та носіння пристроїв не видаються неповнолітнім, а також в інших випадках, передбачених п. 5.1 Інструкції наказу N 622.

7. Працівники, їх близькі родичі та особи, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народні депутати України, члени громадських формувань, військовослужбовці, державні службовці, а також журналісти, зобов'язані забезпечити належне зберігання пристрою. Пристрій має зберігатись у місці, що виключає доступ до нього інших осіб.

(пункт 7 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, від 29.07.2003 р. N 815 дск)

8. Облік пристроїв та їх власників здійснюється у книзі обліку (додаток 5 до Інструкції наказу N 622) підрозділами дозвільної системи УАСМ, ВАСМ. Відомості про наявність пристроїв заносяться до автоматизованої інформаційної системи (AIC) "Арсенал".

(пункт 8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.07.2003 р. N 815 дск)

9. Працівники, їх близькі родичі та особи, які беруть участь у кримінальному судочинстві, народні депутати України, члени громадських формувань, військовослужбовці, державні службовці, а також журналісти, згідно із Законами України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" та "Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві" мають право:

(абзац перший пункту 9 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2001 р. N 995-дск, від 29.07.2003 р. N 815 дск)

застосовувати пристрої для захисту власної безпеки, безпеки членів своєї сім'ї, а також свого житла і майна;

використовувати пристрої для подання сигналу тривоги або виклику допомоги, для знешкодження тварини, яка загрожує їх життю і здоров'ю.

10. При застосуванні пристроїв обов'язковим є дотримання заходів безпеки.

11. Категорично забороняється:

- застосовувати пристрій особам, які не є суб'єктами, на яких поширюється дія цієї Інструкції;
- застосовувати пристрій на відстані, меншій за зазначену в паспорті виробника;
- передавати пристрій стороннім особам, а також продавати без відповідного дозволу органів внутрішніх справ чи віддавати під заставу;
- відстрілювати патрони, не передбачені паспортом на конкретний зразок пристрою, у тому числі зі шротом та іншими металевими снарядами;
- відстрілювати саморобні патрони;
- змінювати конструкцію складових частин пристрою з метою пристосування його для стрільби боєприпасами інших типів;
- застосовувати патрони з гумовими або аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії проти людини на відстані, меншій за зазначену в паспорті виробника, а також у ділянку голови, шиї, грудей (у жінок), пахвину ділянку, статеві органи.

12. Після ураження людини особа, яка стріляла, зобов'язана забезпечити надання їй медичної допомоги, у разі потреби.

13. Особи, винні в порушенні правил зберігання, використання та застосування пристроїв, несуть відповідальність згідно із законодавством.

Поняття та відповідальність за незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення і збут вогнепальної чи холодної зброї, бойових припасів та вибухових речовин

ККУ Стаття 263. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами

1. Носіння, зберігання, придбання, передача чи збут вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв без передбаченого законом дозволу -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Носіння, виготовлення, ремонт або збут кинджалів, фінських ножів, кастетів чи іншої холодної зброї без передбаченого законом дозволу -

караються штрафом від однієї тисячі до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин, або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

3. Не підлягає кримінальній відповідальності за вчинення дій, передбачених частиною першою або другою цієї статті, особа, яка добровільно здала органам влади зброю, бойові припаси, вибухові речовини або вибухові пристрої.

Слід мати на увазі, що під незаконним зберіганням вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин є умисні, без належного дозволу дії, пов'язані з володінням незалежно від тривалості часу будь-яким із зазначених предметів, що знаходяться не при винній особі, а у вибраному їй місці.

Незаконне носіння холодної та вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин є умисною, без відповідного дозволу, дією по їх переміщенню, транспортуванню винною особою безпосередньо при собі (в руках, одязі, сумках, спеціальних футлярах, в транспортному засобі тощо) за умови можливості швидкого їх використання.

Незаконним придбанням вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин слід вважати умисні дії, спрямовані на їх заволодіння (за виключенням розкрадання), всупереч встановленому законом порядку, шляхом скуповування, обміну, привласнення знайденого, одержання в подарунок чи відшкодування боргу тощо.

Під незаконним виготовленням холодної, вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин слід розуміти, умисні, без надання дозволу у встановленому законом порядку, дії по їх створенню, по відновленню втрачених вражаючих властивостей холодної, вогнестрільної зброї, бойових припасів або вибухових речовин.

До незаконного виготовлення відноситься, зокрема, перероблення ракетниці, стартового, будівельного чи інших пістолетів, виготовлення обрізу із мисливської, в тому числі гладкоствольної рушниці, виготовлення вибухових пристроїв з використанням будь-яких компонентів, що самі по собі не є вибуховою речовиною чи боеприпасом, але в результаті чого вони набувають характерних властивостей вогнестрільної зброї, бойових припасів чи вибухових речовин тощо.

Незаконний збут холодної, вогнестрільної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів або вибухових речовин є умисною, поза встановленим порядком, дією винної особи по їх передачі іншій особі шляхом продажу, обміну, дарування, сплати за борг тощо.

ККУ Стаття 263-1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв

1. Незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, незаконне видалення чи зміна її маркування, або незаконне виготовлення бойових припасів, вибухових речовин чи вибухових пристроїв -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, -

караються позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років.

Поняття та відповідальність за недбале зберігання вогнепальної зброї і боеприпасів

ККУ Стаття 264. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.

Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки, -

карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк.

Відповідальність за ст. 264 ККУ настає у випадках зберігання вогнестрільної зброї, бойових припасів без дотримання установлених нормативними актами за загальноприйнятими правилами застережних заходів, які виключають можливість вільного доступу до них сторонніх осіб, а також при незаконній передачі вогнестрільної зброї, бойових припасів іншій особі, як що не потягло за собою людські жертви або інші тяжкі наслідки.

Відповідальність за цим законом настає у випадку недбалого зберігання будь-якої вогнестрільної зброї і будь-яких бойових припасів (в тому числі мисливської гладкоствольної рушниці та бойових припасів до них), не зважаючи на те, законно чи незаконно винна особа зберігала ці предмети.

Недбалим зберіганням вогнестрільної зброї і бойових припасів, що потягло за собою людські жертви, визнається настання смерті хоча б однієї людини.

Інші тяжкі наслідки: це заподіяння тяжких тілесних ушкоджень одній чи кільком особам; заподіяння середньої тяжкості тілесних ушкоджень двом або більше особам; заподіяння значної матеріальної шкоди будь-якій юридичній чи фізичній особі.

Поняття та відповідальність за розкрадання вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин.

ККУ Стаття 262. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем

1. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства, -

караються позбавленням волі на строк від трьох до семи років.

2. Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а також заволодіння предметами, що передбачені в частині першій цієї статті, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем, -

караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років.

3. Дії, передбачені частинами першою чи другою цієї статті, якщо вони вчинені, організованою групою, розбій з метою викрадення вогнепальної зброї (крім гладкоствольної мисливської), бойових припасів, вибухових речовин, вибухових пристроїв або радіоактивних матеріалів, а також вимагання цих предметів, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я, -

караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна.

За ст. 262 Кримінального Кодексу України відповідальність настає у випадку протиправного заволодіння вогнестріЛЬНОЮ зброєю (крім гладкоствольної мисливської), бойовими припасами або вибуховими речовинами незалежно від місця вилучення (із державних чи громадських установ, організацій та підприємств, у окремих громадян, які ними володіли правомірно чи незаконно) з наміром привласнити викрадене або розпорядитися ним за власним розсудом іншим чином.

Таке заволодіння зазначеними предметами може бути вчинене будь-яким способом, в тому числі шляхом шахрайства чи вимагання.

Розкрадання складових частин і деталей бойових припасів, що містять вибухові речовини (запали, детонатори, підрильники, гранати без підрильників та інше), слід теж кваліфікувати за ст. 262 ККУ як закінчене розкрадання вибухових речовин.

Якщо винна особа викрала непридатні до використання вогнестріЛЬну зброю або вибухову речовину, помилково вважаючи їх такими що можуть бути використані за призначенням, вчинене належить розцінювати як замах на розкрадання вказаних предметів.

Розкрадання завідомо несправної вогнестріЛЬНОЇ зброї (наприклад учбової) і приведення її в придатний до використання за призначенням стан необхідно кваліфікувати як розкрадання державного, колективного чи індивідуального майна та як незаконне виготовлення вогнестріЛЬНОЇ зброї.

Так само необхідно кваліфікувати дії винного і в тому випадку, коли для виготовлення придатної для використання зброї частина деталей ним викрадалась, а інша частина була вироблена самостійно чи придбана будь-яким іншим чином.

В разі викрадення складових частин, деталей чи вузлів, комплект яких дозволяє виготовити придатну для використання зброю, дії винної особи слід кваліфікувати як закінчений злочин за ст. 262 ККУ

Розкрадання вогнестріЛЬНОЇ зброї; бойових припасів або вибухових речовин, вчинене шляхом розбійного нападу, вважається закінченим з моменту нападу.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про мисливське господарство та полювання

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

державний мисливський фонд - мисливські тварини, що перебувають у стані природної волі, а також утримуються в напіввільних умовах або у неволі в межах угідь державних мисливських господарств;

користувачі мисливських угідь - спеціалізовані мисливські господарства, інші підприємства, установи та організації, в яких створені спеціалізовані підрозділи для ведення мисливського господарства з наданням в їх користування мисливських угідь;

мисливство - вид спеціального використання тваринного світу шляхом добування мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі або утримуються в напіввільних умовах у межах мисливських угідь;

мисливське господарство як галузь - сфера суспільного виробництва, основними завданнями якого є охорона, використання та відтворення мисливських тварин, надання послуг мисливцям щодо здійснення полювання, розвиток мисливського спорту і мисливського собаківництва;

мисливське собаківництво - діяльність, пов'язана з розведенням, вирощуванням, утриманням, обліком, підготовкою до полювання та використанням для потреб мисливців собак мисливських порід;

мисливські тварини - дикі звірі та птахи, що можуть бути об'єктами полювання;

мисливські трофеї - відповідним чином оброблені частини мисливських тварин (шкура, роги, черепи, ікла тощо), добуті шляхом полювання, які використовуються у наукових, естетичних, культурних та освітніх цілях;

мисливські угіддя - ділянки суші та водного простору, на яких перебувають мисливські тварини і які можуть бути використані для ведення мисливського господарства;

норма відстрілу - встановлена кількість мисливських тварин, дозволена для добування одним мисливцем за визначений строк полювання;

полювання - дії людини, спрямовані на вистежування, переслідування з метою добування і саме добування (відстріл, відлов) мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі або утримуються в напіввільних умовах;

продукція полювання - добуті шляхом полювання туші мисливських тварин, їх частини (м'ясо, субпродукти, шкури, роги, черепи, ікла тощо), а також відловлені живі мисливські тварини;

Мисливські тварини, що перебувають у стані природної волі в межах території України, є об'єктом права власності Українського народу.

Право на полювання в межах визначених для цього мисливських угідь мають громадяни України, які досягли 18-річного віку, одержали в установленому порядку дозвіл на добування мисливських тварин та інші документи, що засвідчують право на полювання.

Полювання з використанням вогнепальної мисливської зброї дозволяється лише особам, які в установленому порядку одержали дозвіл органу внутрішніх справ на право користування цією зброєю.

До полювання прирівнюється:

перебування осіб у межах мисливських угідь, у тому числі на польових і лісових дорогах (крім доріг загального користування), з будь-якою стрілецькою зброєю або з капканами та іншими знаряддями добування звірів і птахів, або з собаками мисливських порід чи ловчими звірами і птахами, або з продукцією полювання;

перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою зібраною розчохленою стрілецькою зброєю.

Іноземці можуть здійснювати полювання на території України відповідно до цього Закону. Документи на право полювання, видані відповідними органами інших держав, чинні на території України.

Умови організації та здійснення полювання іноземцями, розмір плати за надані послуги і добуту продукцію полювання визначаються відповідними договорами, що укладаються між іноземцями або юридичними особами, які організовують для них полювання, та користувачами мисливських угідь.

Документами на право полювання є:

посвідчення мисливця;

щорічна контрольна картка обліку добутої дичини і порушень правил полювання з відміткою про сплату державного мита;

дозвіл на добування мисливських тварин (ліцензія, відстрільна картка тощо);

відповідний дозвіл на право користування вогнепальною мисливською зброєю;

паспорт на собак мисливських порід, інших ловчих звірів і птахів з відміткою про допуск до полювання у поточному році у разі їх використання під час полювання.

Зазначені документи мисливець зобов'язаний мати під час здійснення полювання, транспортування або перенесення продукції полювання і пред'являти їх на вимогу осіб, уповноважених здійснювати контроль у галузі мисливського господарства та полювання.

Посвідчення мисливця та щорічна контрольна картка обліку добутої дичини і порушень правил полювання видаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання або його місцевими органами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розмір державного мита, а також порядок стягнення платежів за видачу посвідчення мисливця та щорічної контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання встановлюються у порядку, передбаченому законодавством.

Розмір плати за видачу посвідчення мисливця та щорічної контрольної картки обліку добутої дичини і порушень правил полювання встановлюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань фінансів.

Полювання може здійснюватися такими способами:

індивідуальне полювання;

колективне полювання;

колективне полювання з нагоничами (облавне полювання).

Полювання може здійснюватися з використанням:

мисливської вогнепальної зброї;

собак мисливських порід, інших ловчих звірів і птахів (за наявності паспортів на них з допуском до полювання у поточному році);

сіток і пасток для відлову тварин живцем;

пасток для добування хутрових звірів з науковою метою та для переселення;

вишок;

пахучих неотруйних приманок.

Полювання може здійснюватися з мисливською зброєю, що належить іншій фізичній особі, лише в її присутності і за наявності у мисливця та власника зброї відповідних дозволів, виданих органом внутрішніх справ.

Полювання на парнокопитних тварин, ведмедя, куниць лісову та кам'яну, норку американську, тхора лісового, бобра, нутрію вільну, ондатру, бабака, білку здійснюється відповідно до лімітів, що затверджуються на мисливський сезон спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища за поданням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського

господарства та полювання на підставі пропозицій користувачів мисливських угідь, погоджених з місцевими органами спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві, Севастополі та місцевими органами спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання.

Полювання на інших мисливських тварин регулюється нормами відстрілу, що встановлюються на мисливський сезон спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища разом із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання за поданням їх органів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі.

Добування мисливських тварин здійснюється за дозволом - ліцензією або відстрільною картою.

За ліцензією здійснюється полювання на ведмедя, кабана, лань, оленів благородного та плямистого, козулю, лося, муфлону, білку, бабака, бобра, нутрію вільну, ондатру, куниць лісову та кам'яну, норку американську, тхора лісового.

За відстрільною картою здійснюється полювання на пернату дичину, кроля дикого, зайця-русака, енотовидного собаку, вовка та лисицю.

Добування вовка дозволяється здійснювати також за наявності у мисливця ліцензії або відстрільної картки на добування інших мисливських тварин.

Ліцензії видаються мисливцям користувачем мисливських угідь, який отримує їх у спеціально уповноваженому центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання або визначеному ним органі.

Відстрільні картки видаються мисливцям користувачем мисливських угідь.

Ліцензії та відстрільні картки видаються мисливцям із зазначенням у них терміну та місця здійснення полювання з урахуванням лімітів добування мисливських тварин та пропускної спроможності мисливських угідь.

Строки полювання (конкретна дата відкриття та закриття полювання на той чи інший вид мисливських тварин, дні полювання) та порядок його здійснення визначаються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища, з іншими заінтересованими центральними і місцевими органами виконавчої влади, що доводиться до відома користувачів мисливських угідь і громадськості.

3 метою раціонального використання мисливських тварин, охорони диких тварин, а також середовища їх перебування забороняється:

1) полювати без належного на те дозволу, а саме:

без документів, визначених статтею 14 цього Закону;

полювання на тварин, які не зазначені у дозволах на добування мисливських тварин або понад встановлену в цих дозволах норму;

2) полювання в заборонених для цього місцях, а саме:

на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, де це заборонено відповідно до положень про них;

на відтворювальних ділянках;

у межах населених пунктів (сіл, селищ, міст), за винятком випадків, передбачених рішеннями Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад;

в угіддях, не зазначених у дозволі;

на відстані ближче ніж 200 метрів від будівель населеного пункту та окремо розташованих будівель, де можливе перебування людей;

3) полювання у заборонений час, а саме:

у не дозволені для полювання строки на відповідні види тварин;

у темний період доби (пізніше години після заходу сонця і раніше години до його сходу);

4) полювання із застосуванням або використанням заборонених знарядь та забороненими способами, а саме:

клеїв, петель, підрізів, закотів, гачків, самострілів, ловчих ям;

отруйних та анестезуючих принад;

живих сліпих чи знівечених тварин як принад;

звуковідтворювальних приладів та пристроїв;

електричного обладнання для добування тварин;

штучних світлових джерел, приладів та пристроїв для підсвічування мішеней, у тому числі приладів нічного бачення;

дзеркал та інших пристроїв, що осліплюють тварин;

вибухових речовин;

з під'їзду на автомобілотранспорті, а також на плавучих засобах з працюючим двигуном;

літаків та вертольотів;

немисливської (у тому числі військової) вогнепальної, пневматичної та іншої стрілецької зброї, а також нарізних вкладок, напіваавтоматичної або автоматичної зброї з магазинами більш як на два патрони;

руйнування жител тварин, бобрових загат, гнізд птахів;

газу та диму;

заливання нір звірів;

а також:

на тварин, які зазнають лиха (переправляються водою або по льоду, рятується від пожежі, повені тощо);

на пернату дичину з нарізною вогнепальною зброєю;

на хутрових звірів (крім вовка та ведмеда) з нарізною вогнепальною зброєю калібром більш як 5,6 міліметра;

на копитних тварин та ведмеда з використанням малокаліберної гвинтівки під патрон кільцевого запалювання або набоїв, споряджених картечкою чи шротом;

полювання з мисливськими собаками, ловчими звірами і птахами без наявності на них паспорта з допуском до полювання;

5) транспортування або перенесення добутих тварин чи їх частин без відмітки цього факту у дозволі на їх добування;

6) допускання собак у мисливські угіддя без нагляду;

7) полювання з порушенням встановленого для певної території (регіону, мисливського господарства, обходу тощо) порядку здійснення полювання;

8) полювання на заборонених для добування тварин;

9) збирання яєць птахів, загиблих тварин або їх частин, руйнування, нищення або псування штучних гніздищ, солонців, годівниць для звірів і птахів, посівів кормових рослин, мисливських вишок, вказівних знаків, відповідних вивісок та інших атрибутів мисливського господарства.

Дії, зазначені в пунктах 1-8 цієї статті, відповідно до законодавства кваліфікуються як незаконне полювання. Особи, винні у незаконному полюванні, несуть відповідальність згідно із законами.

Державний контроль у галузі мисливського господарства та полювання здійснюється Кабінетом Міністрів України, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі мисливського господарства та полювання, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища, їх місцевими органами, місцевими державними адміністраціями, іншими державними органами відповідно до законодавства.

Відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства у галузі мисливського господарства та полювання, здійснюється добровільно або за рішенням суду відповідно до законодавства за затвердженими в установленому порядку таксами. (Частина перша статті 43 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV (762-15) від 15.05.2003)

Такси для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання, затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища і спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі мисливського господарства та полювання за погодженням з центральним органом виконавчої влади з питань фінансів.

У разі неможливості вилучення незаконно добутої продукції полювання (якщо вона використана порушником в особистих цілях або з його вини стала непридатною для використання) порушник відшкодовує її вартість, яка обчислюється виходячи з ринкових цін на м'ясо, шкіряну, хутрову та іншу сировину вищого сорту, що діють на час відшкодування, у таких розмірах (не менш як):

зубр: м'ясо - 300 кілограмів, шкура - 50 кілограмів;

лось: м'ясо - 130 кілограмів, шкура - 30 кілограмів;

олень благородний: м'ясо - 80 кілограмів, шкура - 20 кілограмів;

олень плямистий: м'ясо - 50 кілограмів, шкура - 15 кілограмів;

кабан: м'ясо - 60 кілограмів, шкура - 10 кілограмів;

лань: м'ясо - 40 кілограмів, шкура - 5 кілограмів;

козуля, муфлон: м'ясо - 15 кілограмів, шкура - 3 кілограми;

ведмідь: м'ясо - 100 кілограмів, шкура - 250 квадратних дециметрів;

бобер: м'ясо - 5 кілограмів;

заєць-русак, бабак, нутрія вільна: м'ясо - 3 кілограми;

лебідь, дрофа: м'ясо - 5 кілограмів;

глухар, гуси: м'ясо - 3 кілограми;

тетерук, фазан, кріль дикий: м'ясо - 1 кілограм;

качки, лиска: м'ясо - 0,5 кілограма;

інша дрібна перната дичина: м'ясо - 0,3 кілограма.

Спеціальна підготовка

Підстави та порядок застосування зброї та спеціальних засобів

Згідно зі ст. 27 Конституції України громадянам забезпечується "право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань". Конституційна норма відображується і в інших галузях права, зокрема Кримінальний кодекс України прямо вказує ст. 36 "Необхідна оборона" на використання людиною цього інституту із застосуванням зброї. Саму ж необхідну оборону законодавство визначило так: "Необхідною обороною визнаються дії, вчинені з метою захисту інтересів чи прав особи, яка захищається, або іншої особи, інтересів суспільства або держави від суспільне небезпечного посягання шляхом завдання шкоди тому, хто посягає, якщо дії були зумовлені потребою негайного відвернення чи припинення посягання".

Отже за таких умов особа має право захищати майно, життя і здоров'я, не лише власні, а й своїх рідних та близьких, в тому числі із застосуванням зброї як форми самооборони. Вищезгадана ст. 36 КК України "Необхідна оборона" надає таке право, вона прямо вказує, що "Не є злочином застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів, незалежно від наслідків, якщо воно здійснено для: захисту від нападу озброєної особи чи нападу групи осіб, відвернення протиправного насильницького проникнення у житло чи інше приміщення або якщо особа, яка здійснює захист, не могла внаслідок переляку або сильного душевного хвилювання, викликаного суспільне небезпечними діями, оцінити відповідність захисту характеру посягань".

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок застосування вогнепальної зброї

Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 1992р. № 575

1.Посадові особи, яким відповідно до чинного законодавства дозволено володіння вогнепальною зброєю, мають право застосовувати її як крайній захід у таких випадках:

- для відбиття групового та збройного нападу на зазначену особу, членів її сім'ї або окремих громадян, якщо їхньому життю чи здоров'ю загрожує небезпека;
- для захисту від злочинницьких посягань на своє житло та майно;
- для затримання особи, яка вчинила злочин і намагається втекти або вчинити збройний опір;
- для відбиття збройного чи групового нападу на приміщення державного і громадського підприємства, установи і організації, де працює ця посадова особа;
- для знешкодження тварин, що загрожують життю чи здоров'ю посадової особи, членів її сім'ї, або окремих громадян.

Перед застосуванням вогнепальної зброї посадова особа повинна попередити про намір її застосування, крім випадків, коли її життю чи життю інших громадян загрожує безпосередня небезпека.

2.При враженні нападаючого внаслідок застосування вогнепальної зброї посадова особа повинна негайно викликати карету швидкої медичної допомоги для пораненого, вжити заходів до забезпечення охорони місця події, сповістити органи прокуратури та міліції про застосування зброї.

3.Забороняється застосовувати і використовувати вогнепальну зброю при значному скупченні людей, якщо від цього можуть постраждати сторонні особи, а також по відношенню до жінок з явними ознаками вагітності, осіб похилого віку чи з вираженими ознаками інвалідності та малолітніх (крім випадків вчинення ними групового нападу, що загрожує життю чи здоров'ю громадян, або збройного нападу чи збройного опору).

4. Порядок застосування вогнепальної зброї військовослужбовцями Міноборони, Національної гвардії, Держкомкордону, Служби безпеки, Управління державної охорони та МВС визначається відповідними актами законодавства України.

Вогнева підготовка

Загальні правила безпеки в поводженні зі зброєю

Загальні правила безпеки при поведінці із зброєю. Огляд і перевірка зброї. Заряджання, розрядження, носіння, перевезення зброї. Зберігання зброї і боєприпасів

Власники вогнепальної, холодної (арбалети), пневматичної, газової зброї і боєприпасів до них зобов'язані зберігати їх в надійно закритих, міцних дерев'яних або металевих ящиках, спеціально виготовлених для цих цілей з встановленими в них надійними замками, в розібраному (якщо це можливо), розрядженому стані зі спущеними курками. Зброя повинна зберігатися окремо від боєприпасів (капсулів, пороху). Під час перевезення, перенесення вогнепальна, пневматична, холодна (арбалети) зброя повинна бути зачохленою, в розібраному вигляді (якщо це можливе), розрядженою і спускові гачки повинні бути замкнені курковими замками безпеки.

Взявши в руки зброю необхідно перевірити чи не заряджена вона, оглянути її в зібраному стані спочатку і вважати зброю зарядженою доти, поки вона не буде перевірена і розряджена особисто. Розрядивши зброю, поводитися з нею як із зарядженою.

Категорично забороняється:

1.При поводженні із зброєю без підстав направляти ствол у бік людей, транспорту, будинків і інших будівель і споруд. У разі необхідності зброя повинна бути направлена в землю або під кутом 45-60 градусів.

2.Залишати зброю де б це не було, а також передавати її іншим особам без належних на те підстав.

3.Користуватися без необхідності чужою зброєю або зброєю, навички поводження з якою відсутні.

4.Проводивши чищення зброї бензином і іншими легкозаймистими матеріалами, курити під час чищення.

5.Без необхідності палець не повинен знаходитися на спусковому гачку (спуску).

6.У всіх випадках, не пов'язаних зі стрільбою, запобіжник повинен знаходитися у включеному положенні.

7.Для попередження роздуття або розриву ствола під час стрільби, забороняється затикати або закривати чим-небудь канал ствола.

8.При поводженні з патронами не допускати пошкоджень, берегти від ударів, вологи, забруднення і тощо.

Забороняється стріляти і знаходитися із зарядженою зброєю ближче за 200 м. від населеного пункту. Під час заряджання зброя повинна бути направлена вгору або в землю. У разі подолання перешкод (канал, струмок) рушниця повинна бути розряджена, в розкритому стані.

Забороняється: брати рушницю стволами до себе під час виходу з човна, машини або інших видів транспорту; стріляти на шум, на коливання гілок, чагарників очерету і в нечітко видиму ціль, проти сонця, нижче за 3 м з дистанції 10 м.

При осічці не можна відкривати зброю раніше, ніж через 8-10 секунд, оскільки порох, особливо димний, може загоратися повільно, внаслідок чого станеться затяжний постріл, що при відкритій зброї може привести до нещасного випадку. Забороняється добивати дичину прикладом.

Не можна силою заганяти патрона в патронник, і якщо він не виходить з ствола, краще вистрілити.

Для мисливських рушниць при спорядженні патронів не застосовуйте незнайомий порох, а також не змішуйте димний і бездимний порох. Капсуль в денці гільзи повинен бути запресований урівень з його поверхнею, а не виступати над ним, оскільки це може привести до несподіваного пострілу при закритті рушниці. Ні в якому разі не вставляйте капсуль, що випав, в заряджений патрон спочатку повністю розрядіть його.

Перед тим, як зарядити патрона кулею, необхідно заміряти її діаметр (без направляючих ребер), який повинен бути не менш ніж на 1 мм менше діаметра каналу ствола в дульному звуженні. Категорично не можна стріляти стальними кулями.

Перед використанням зброї необхідно протерти стволи від змазки, одночасно перевіривши можливість знаходження в них сторонніх предметів (ганчірки, шматка гільзи, пижа і т.п.), що може привести до роздуття або розриву стволів. Обов'язково перевірити стволи, якщо ви впали або упустили зброю, від попадання в них землі, снігу, камінчиків. Не можна стріляти в напрямі людей або домашніх тварин, навіть якщо відстань до них і буде на ваш погляд значним. Треба знати і про те, що при стрільбі на нешироких водоймищах по воді дріб може зрикошетити і серйозно поранити того, що сидить на протилежній стороні або в човні. Дуже небезпечно стріляти і круглою кулею, яка сильно рикошетить, ударяючись о тверді предмети (камені, мерзлу землю, лід і т.п.). Ось чому застосування цих куль на колективному полюванні заборонене. Забороняється стріляти з двох стволів одночасно. Відразу ж після закінчення полювання, стрільб, зброя розряджається. Так само поступають і під час привалу.

Забороняється користуватися зброєю в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

Основна частина

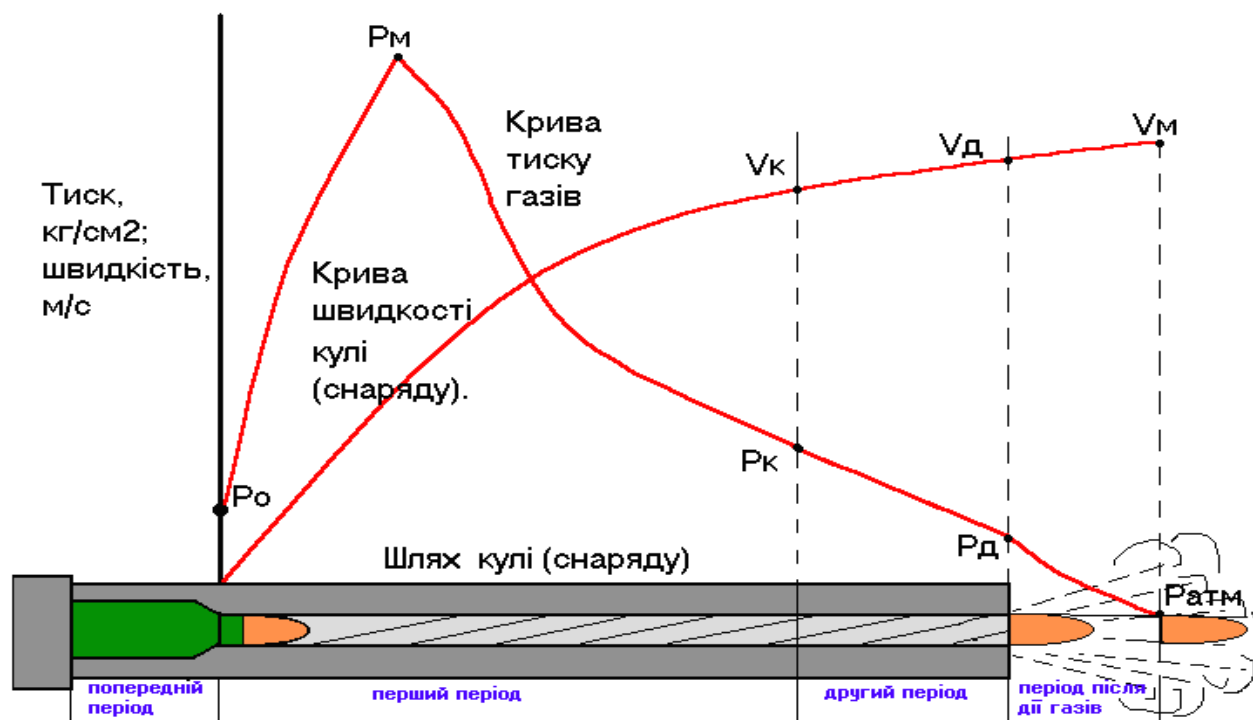
ВІДОМОСТІ З ВНУТРІШНЬОЇ БАЛІСТИКИ

Балістика – це наука яка вивчає рух кулі при стрільбі.

Внутрішня балістика – це наука, що вивчає процеси, які відбуваються при пострілі, і зокрема при русі кулі по каналу ствола.

ПОСТРІЛ ТА ЙОГО ПЕРІОДИ.

Пострілом називається викидання кулі з каналу ствола зброї енергією газів, які утворюються при згорянні порохового заряду.

Мал. 1. Періоди пострілу.

P_0 – тиск форсування;

P_m – найбільший (максимальний) тиск;
 P_k і V_k – тиск газів і швидкість кулі в кінцевий момент горіння пороху;
 P_d і V_d – тиск газів і швидкість кулі в момент вильоту її із каналу ствола;
 V_m – найбільша (максимальна) швидкість кулі;
 $P_{атм}$ – тиск, рівний атмосферному.

Періоди пострілу.

- ☐ **Попередній період** – починається від початку горіння порохового заряду і продовжується до повного врізання оболонки кулі у нарізи ствола. Під час цього періоду в гільзі утворюється тиск газів для початку руху кулі - тиск форсування (досягає 250 – 500 кг/см²).
- ☐ **Перший або основний період** – продовжується від початку руху кулі до моменту повного згоряння порохового заряду. Спочатку періоду швидкість кулі ще невелика і кількість газів збільшується швидше ніж об'єм закульового (між дном кулі та дном гільзи) простору, тиск газів швидко наростає і досягає при проходженні кулею приблизно 4-6 см максимального значення (максимальний тиск для 7,62 мм патрона зразка 1943 р. – 2800 кг/см², у гвинтівкового патрона – 2900 кг/см²). Згодом збільшується швидкість руху кулі і закульовий простір збільшується швидше притоку нових газів, тому тиск зменшується і до кінця періоду стає приблизно 2/3 максимального, швидкість кулі постійно зростає.
- ☐ **Другий період** – продовжується від моменту повного згоряння порохового заряду до моменту вильоту кулі з каналу ствола. Притоку нових газів немає, але сильно стиснуті та нагріті гази розширюються, тиснуть на кулю, збільшуючи її швидкість. Тиск газів зменшується до дульного тиску, який складає – 300-900 кг/см² (наприклад, у карабіна Симонова – 390 кг/см²).
- ☐ **Третій період, або період після дії газів** – продовжується від моменту вильоту кулі з каналу ствола до моменту припинення дії порохових газів на кулю. Швидкість порохових газів – 1200-2000 м/с, тому вони ще продовжують у повітрі тиснути на кулю і збільшувати її швидкість поки сила тиску не спаде до рівня атмосферного – в цей момент швидкість кулі є максимальною. Це відбувається на відстані до кількох десятків сантиметрів від дульного зрізу ствола.

Початкова швидкість кулі.

Початковою швидкістю – називається швидкість кулі біля дульного зрізу ствола.

Це одна з найважливіших характеристик зброї. При її збільшенні збільшується дальність польоту кулі, дальність прямого пострілу, вбивча і пробивна дія кулі та зменшується вплив зовнішніх, зокрема метеорологічних умов

Величина початкової швидкості залежить від:

- ☐ довжини ствола (*пряма залежність*);
- ☐ ваги кулі (*обернена залежність*);
- ☐ вологості (*обернена залежність*), ваги, температури, будови і щільності (*пряма залежність*) порохового заряду.

Чим довший ствол (до відомої величини), тим триваліший час діють на кулю порохові гази і тим більша початкова швидкість. При постійній довжині ствола, ця швидкість тим більша, чим менша вага кулі (при одній і тій же вазі заряду) або чим більша вага заряду (при одній і тій же вазі кулі).

На її величину впливає швидкість згоряння пороху (чим більша швидкість згоряння пороху, тим швидше зростає тиск газів і швидкість руху кулі по каналу ствола).

Швидкість згоряння порохового заряду збільшується з:

- ☐ підвищенням тиску;
- ☐ підвищенням температури зерен пороху;
- ☐ зменшенням вологості пороху;
- ☐ збільшенням щільності заряду.

Щільність порохового заряду – відношення ваги порохового заряду до об'єму гільзи при вставленій кулі.

При глибокій посадці кулі значно збільшується щільність заряду, що може призвести при пострілі до різкого стрибку тиску і внаслідок цього до розриву ствола, тому такі патрони не можна використовувати для стрільби.

Віддача зброї та кут вильоту.

Віддачею називається рух зброї (ствола) назад під час пострілу. Віддача відчувається у виді поштовху у плече, руку або ґрунт. Енергія віддачі вимірюється в **кгм**. Від тиску газів на стінки гільзи вона щільно притискається до патронника і перешкоджає прориву порохових газів в сторону затвора. Одночасно при пострілі виникає коливальний рух ствола і проходить його нагрівання. Порохові гази, які вириваються при зустрічі з повітрям породжують вогонь і ударну хвилю, яка є джерелом звуку при пострілі. Правильне і одноманітне утримання зброї зменшує вплив віддачі і підвищує результати стрільби. У пістолетах Макарова, Стечкина, Форт і в деяких інших зразках зброї віддача використовується для перезарядження зброї (тиск газів через дно гільзи переміщує затвор в заднє положення). Тобто, пістолет Макарова відноситься до системи з **віддачею вільного ходу затвору**.

Для зменшення віддачі в деяких зразках зброї на дульній частині встановлюють дульне гальмо або компенсатор (автомат Калашникова та ін.).

Сила віддачі діє вздовж осі каналу ствола, а упор прикладу в плече чи рукоятки в руку і центр ваги зброї розміщений нижче напрямку цієї сили, тому при стрільбі дульна частина зброї відхиляється догори. Отже напрямок осі каналу ствола до пострілу в момент вильоту кулі відхиляється на певний кут – кут вильоту. Для якісної стрільби важлива однаковість цього кута при кожному пострілі, а це, в свою чергу, пов'язано з однаковістю положень і зусиль утримання та впирання зброї.

Пробивна дія кулі.

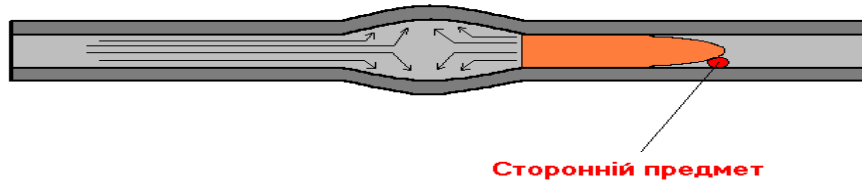
Пробивна дія кулі характеризується глибиною проникання її в перешкоду.

Вона залежить від:

- ☐ енергії, форми та будови кулі;
- ☐ щільності перешкоди;
- ☐ кута зустрічі.

Енергія кулі вимірюється в **кгм**. Вона прямо пропорційна вазі кулі і квадрату її швидкості біля цілі. Вбивча дія кулі по живій силі у 7,62 мм патрона зразка 1943 р. зберігається до 1500 м. Пробивна дія:

- ☐ сталеві плити – до 6 мм;
- ☐ шар гравію чи щебеню – до 12 см;
- ☐ цегляна стіна – до 15 см;
- ☐ шар піску, землі, дубове дерево – 45 см.

Мал. 2 Роздуття каналу ствола.

Причини роздуття каналу ствола

Роздуття ствола під час пострілу виникає в результаті зустрічі кулі з сторонніми предметами (ганчірка, пісок або крапля води, тощо), які потрапляють у канал ствола. Під час руху по каналу ствола куля, зустрівши сторонній предмет, сповільнює свій рух. Порохові гази, відштовхуються від дна кулі і починають зворотній рух. При зустрічі газових потоків, які рухаються назустріч один до одного, тиск газів різко збільшується і коли перебільшить величину, на яку розрахована міцність ствола, виникає роздуття або розрив ствола. Щоб не допустити роздуття чи розриву ствола, необхідно обережно оглядати канал ствола від попадання в нього сторонніх предметів і перед стрільбою обов'язково оглядати, якщо необхідно, ствол вичистити.

Живучість ствола – це здатність ствола витримувати певну кількість пострілів, до втрати ним балістичних якостей.

Живучість залежить в основному від калібру зброї, початкової швидкості і максимального тиску порохових газів, а також від правильного догляду за зброєю.

Живучість стволів, покритих хромом, досягає **20-30 тис. пострілів**.

Міцність ствола – це здатність його стінок витримувати певний тиск порохових газів в каналі ствола. Товщина стінок виготовляється із запасом міцності (щоб витримати тиск 1,3-1,5 максимального).

ВІДОМОСТІ ІЗ ЗОВНІШНЬОЇ БАЛІСТИКИ.

Зовнішня балістика – це наука, яка вивчає рух кулі після закінчення дії на неї порохових газів.

На кулю, яка рухається за інерцією у повітрі діють дві сили:

- ☐ сила ваги;
- ☐ сила опору повітря.

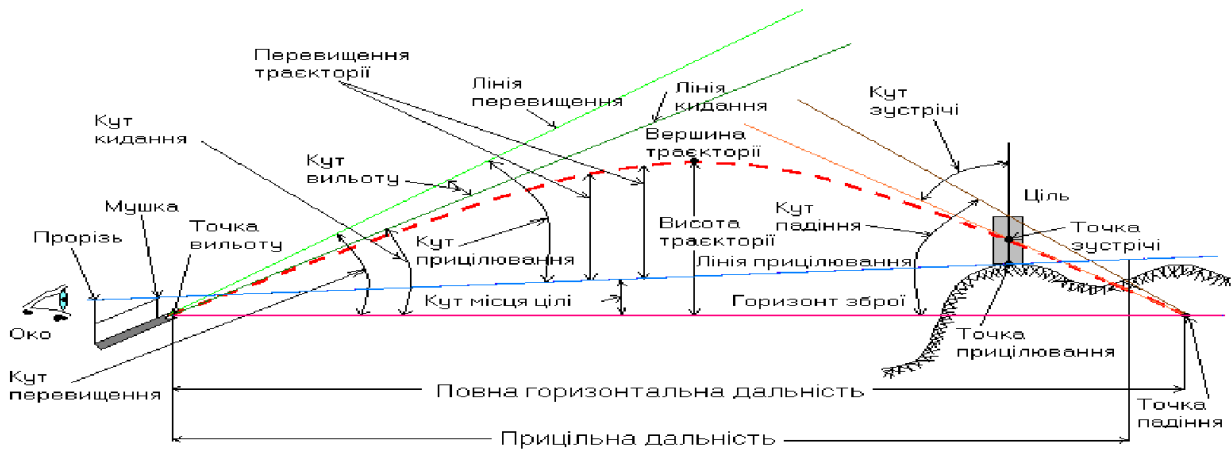
Причини, які утворюють силу опору повітря: тертя повітря, завихрення, балістична хвиля – хвиля сильно ущільненого повітря.

Частини повітря які торкаються кулі спричиняють **тертя** з її поверхнею. Повітря обтікаючи кулю не встигає відразу за нею зімкнутися і за кулею утворюється **розріджений простір і завихрення**. Під час руху кулі частини повітря не встигають розійтися перед кулею, внаслідок чого перед її головною частиною утворюється **ущільнення повітря**.

Величина сили опору повітря залежить від швидкості польоту, форми і калібру кулі, а також, від її поверхні і щільності повітря. При надзвукових швидкостях польоту кулі для подолання ущільнення повітря перед кулею використовуються кулі з подовженою гострокінцевою головною частиною. При дозвукових швидкостях польоту кулі вплив опору повітря більше спричинений утворенням розрідженого простору та завихрень за кулею, тому використовуються кулі із закругленою головною частиною.

Для того, щоб куля не перекидалась під дією сили опору повітря, їй надають за допомогою нарізів в каналі ствола швидке обертання (при пострілі з автомата Калашникова (АКМ) швидкість обертання кулі в момент вильоту з каналу ствола становить біля 3000 обертів за секунду) і вона летить головною частиною вперед. При цьому, відхилення кулі від площини стрільби в сторону її обертання називається **дериґацією**.

Крива лінія, яку описує центр ваги кулі під час польоту називається **ТРАЕКТОРІЄЮ**.

Мал. 3. Елементи траєкторії.

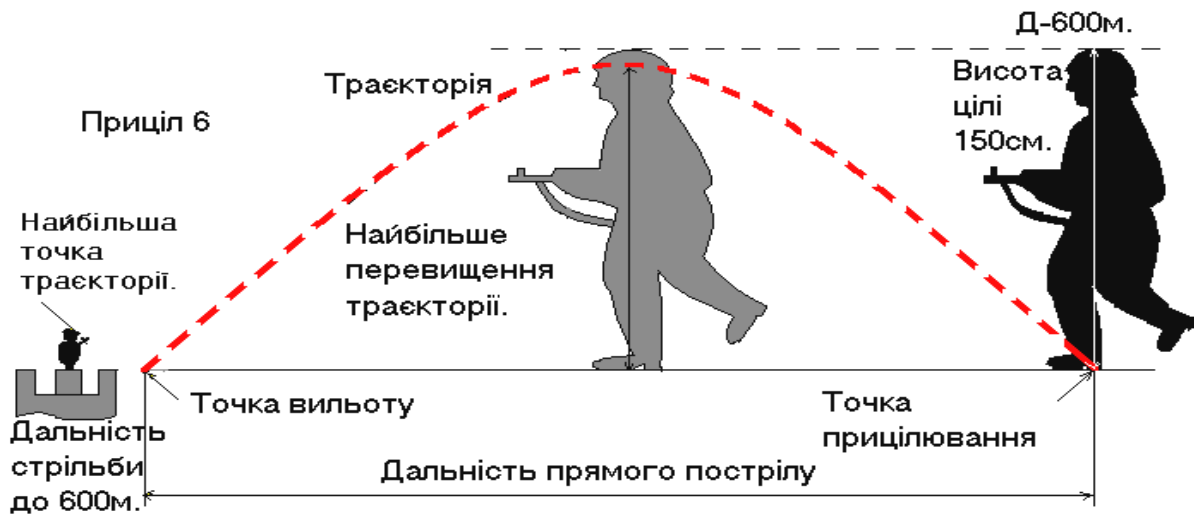
Елементи траєкторії:

- ☐ **Точка вильоту** – центр дульного зрізу ствола зброї. Вона є початком траєкторії.
- ☐ **Горизонт зброї** – горизонтальна площина, яка проходить через точку вильоту.
- ☐ **Лінія перевищення** – пряма лінія, яка є продовженням осі каналу ствола наведеної зброї (до пострілу).
- ☐ **Площина стрільби** – вертикальна площина, яка проходить через лінію перевищення.
- ☐ **Кут перевищення** – кут між лінією перевищення і горизонтом зброї.
- ☐ **Лінія кидання** – пряма лінія, яка є продовженням осі каналу ствола в момент вильоту кулі.
- ☐ **Кут кидання** – кут між лінією кидання і горизонтом зброї.
- ☐ **Кут вильоту** – кут між лінією перевищення та лінією кидання.
- ☐ **Точка падіння** – точка перетину траєкторії з горизонтом зброї.
- ☐ **Кут падіння** – кут між горизонтом зброї та дотичною до траєкторії в точці падіння.
- ☐ **Повна горизонтальна дальність** – відстань від точки вильоту до точки падіння.
- ☐ **Кінцева швидкість** – швидкість кулі в точці падіння.
- ☐ **Вершина траєкторії** – найвища точка траєкторії.
- ☐ **Висота траєкторії** – найкоротша відстань від вершини траєкторії до горизонту зброї.
- ☐ **Точка прицілювання** – точка на цілі або поза нею, в яку наводиться зброя.
- ☐ **Лінія прицілювання** – пряма, яка проводить від ока стрільця через середину прорізу прицілу (на рівні з його краями) і вершину мушки в точку прицілювання.
- ☐ **Кут прицілювання** – кут між лінією прицілювання і лінією перевищення.
- ☐ **Кут місця цілі** – кут між лінією прицілювання та горизонтом зброї.
- ☐ **Перевищення траєкторії над лінією прицілювання** – найкоротша відстань від будь-якої точки траєкторії до лінії прицілювання.
- ☐ **Прицільна дальність** – відстань від точки вильоту до перетину траєкторії з лінією прицілювання.
- ☐ **Точка зустрічі** – перетин траєкторії з поверхнею цілі (землі, перешкоди).
- ☐ **Кут зустрічі** – кут між дотичною до траєкторії і дотичною до поверхні цілі (землі, перешкоди) в точці зустрічі.

Поняття простору ураження та прямого пострілу.

Простір ураження – відстань на місцевості, протягом якої гілка траєкторії, що йде до низу не перевищує висоту цілі.

Прямий постріл – постріл при якому траєкторія кулі не піднімається над лінією прицілювання вище цілі на всьому протязі польоту.

4.Прямий постріл.

Чим більша висота цілі та пологіша траєкторія, тим більша дальність прямого пострілу, тобто на більшій відстані ціль може бути гарантовано вражена з визначеного встановлення прицілу. Під час стрільби по передніх схилах, розсіювання по дальності зменшується, а під час стрільби по зворотних схилах – збільшується.

Для ведення вогню встановлюють приціл (цілик) і вибирається точка прицілювання, яка забезпечує попадання в середину цілі.

Для цілей, які рухаються, точка прицілювання вибирається з випередженням, враховуючи швидкість цілі та відстань до неї.

При відхиленні влучень від цілі, точка прицілювання виноситься в протилежну сторону на величину їх відхилення.

Одноманітне і надійне утримання зброї при стрільбі значно зменшує розсіювання куль і відхилення середньої точки влучення (СТВ) від цілі. При помилках у виконанні прийомів та правил стрільби буде штучно збільшуватись розмір розсіювання і стрільба не буде кучною та влучною.

Кучність і влучність стрільби та залежність між ними.

Кучність стрільби – це ступінь отриманого розсіювання влучень. Це розсіювання не повинно перевищувати табличні норми звичайного розсіювання. Однак для відмінної стрільби недостатньо однієї кучності, необхідно щоб стрільба була влучною.

Причини розсіювання.

Причини, які викликають розсіювання куль поділяються на три групи:

- 1) причини, які викликають різноманітність початкових швидкостей польоту кулі;
- 2) причини, які викликають різноманітність кутів кидання і напрямів стрільби;
- 3) причини, які викликають різноманітність умов польоту кулі.

Різнорозмірність початкових швидкостей польоту кулі зумовлюють:

- різноманітність у вазі порохових зарядів і куль, у формі і розмірах куль і гільз, в якості пороха, в щільності спорядження порохового заряду – результат неточностей (допусків) у їх виготовленні;
- різноманітність температур зарядів, яка залежить від температури повітря і неоднакового часу знаходження патрона в нагрітому при стрільбі стволі;
- різноманітність в степені нагріву і в якісному стані ствола.

Ці причини приводять до розсіювання куль по дальності (висоті) і залежить, в основному, від боєприпасів і зброї. Вони носять в основному **об'єктивний** характер і можуть бути усунені або зменшені якісним підбором та доглядом цих компонентів.

Різнорозмірність кутів кидання і напрямів стрільби зумовлюють:

- різноманітність в горизонтальному і вертикальному наведенні зброї (помилки в прицілюванні);
- різноманітність кутів вильоту і бокових зміщень зброї внаслідок неоднакового приготування до стрільби, нестійкого і неоднакового утримання зброї, невірної використання упорів та непланового спуску курка;
- кутові коливання ствола при стрільбі чергами в наслідок руху і ударів рухомих частин та віддачі зброї.

Ці причини приводять до розсіювання куль у бокові напрямки і по дальності (висоті). Вони носять в основному **суб'єктивний** характер і можуть бути усунені або зменшені якісною підготовкою стрільця.

Різнорозмірність умов польоту кулі зумовлюють:

- різноманітність в атмосферних умовах, особливо в напрямі і швидкості вітру між пострілами;
- різноманітність у вазі, формі і розмірах куль, яка приводить до змін величини сили опору повітря.

Ці причини приводять до розсіювання куль у бокові напрямки і по дальності (висоті). Вони носять в основному **об'єктивний** характер і можуть бути усунені або зменшені їх умілим врахуванням та добром боєприпасів.

При кожному пострілі у різному поєднанні діють всі три групи причин. Це приводить до того, що політ кожної кулі відбувається по траєкторії відмінній від інших. Повністю усунути причини, які викликають розсіювання неможливо. Однак, знаючи причини, від яких залежить розсіювання, можна зменшити вплив більшості з них тим самим зменшити розсіювання, тобто підвищити **кучність** стрільби. Щоб цього досягти, необхідно ретельно готувати боєприпаси і зброю, вміло застосовувати правила стрільби, правильно готуватись до неї, однаково прикладатись до зброї, точно її наводити, плавно виконувати натискання на спусковий гачок, стійко і одноманітно утримувати зброю при стрільбі, належним чином дотримуватись за зброєю і боєприпасами.

Влучність стрільби – визначається точністю поєднання середньої точки влучення (**СТВ**) з наміченою точкою на цілі і величиною розсіювання. Чим ближче СТВ до наміченої точки і чим менше розсіювання куль, тим краща влучність стрільби.

Влучність стрільби забезпечується:

- ☐ точним приведенням зброї до нормального бою;
- ☐ ретельним збереженням зброї та боєприпасів;
- ☐ відмінними знаннями стрільця.

Для покращення влучності стрільби стрілець повинен вміти:

- ☐ визначити відстань до цілі;
- ☐ врахувати вплив метеорологічних умов на політ кулі і відповідно до них вибрати установку прицілу, **район** прицілювання;
- ☐ правильно виконувати прийоми стрільби.

Причини які знижують влучність стрільби.

Основними причинами, які знижують влучність стрільби є:

- ☐ помилки стрільця у виборі точки прицілювання;
- ☐ помилки стрільця у виборі установки прицілу;
- ☐ помилки стрільця у підготовці та веденні стрільби.
- ❖ При завалюванні зброї СТВ відхиляється в сторону завалювання зброї і вниз.
- ❖ При розміщенні упору спереду центру ваги зброї (ближче до дульного зрізу) СТВ відхиляється вгору, якщо ззаду (ближче до прикладу чи рукоятки) – відхиляється вниз. Зміна положення упора під час стрільби збільшує розсіювання по дальності (висоті).
- ❖ Якщо приклад впирається в плече нижнім краєм, то СТВ відхиляється вгору, а якщо верхнім краєм – відхиляється вниз. Те ж стосується утримання рукоятки пістолета.
- ❖ При високій мушці (мушка вище країв прорізу прицілу) СТВ відхиляється вгору, а при низькій мушці – вниз.
- ❖ Мушка відхилена до правої сторони прорізу прицілу, приводить до відхилення СТВ праворуч, до лівої сторони прорізу прицілу – ліворуч.
- ❖ Неплавний спуск курка (смикання) спричиняє, як правило (для правші), відхилення СТВ:
 - вправо і вниз при стрільбі з гвинтівки чи автомата;
 - вліво і вниз при стрільбі з пістолета.

Влучність стрільби може знижуватись через різні несправності зброї та боєприпасів. **Наприклад:**

- при погнутості прицільної планки (рамки) і ствола – СТВ відхиляється в сторону погнутості;
- при погнутості мушки і забоїнах на дульному зрізі – СТВ відхиляється в сторону протилежну погнутості (забоїни);
- при хитанні прицілу, деталей зброї, ураженні та розтертості каналу ствола через неправильне чищення зброї збільшується розсіювання куль і змінюється положення СТВ.

Влучність стрільби може знижуватись і через вплив освітлення (особливо коли перемінна хмарність) та метеорологічні умови (в першу чергу вітер). Наприклад, якщо Сонце чи інше джерело світла світить з правої сторони (відблиск на правій стороні мушки) це може спричинити відхилення мушки вліво при візуально правильному прицілюванні, тобто влучення змістяться вліво. В залежності від конкретних умов освітлення прицільних пристроїв і цілі можуть спостерігатись комбіновані відхилення по горизонталі та вертикалі.

Елементи техніки виконання влучного пострілу.

Влучна стрільба забезпечується перш за все вмілим і чітким виконанням стрільцем комплексу дій:

- приготування;
- прицілювання;
- затримання дихання;
- натискання на спусковий гачок.

Приготування.

Правильне приготування полягає перш за все в досягненні рівноваги, а також зручного та природного положення стрільця при найменшій м'язовій напрузі. Наприклад, при стрільбі з пістолета :

- ☐ Ноги розставлені приблизно на ширину плечей. Вага тіла розподілена рівномірно на обидві ноги. Ступні ніг природно-розведені, розміщені під незначним кутом одна до одної.
- ☐ Корпус стрільця у прямому положенні.
- ☐ При стрільбі з однієї руки:
 - стати до мішені правим (лівим – при стрільбі з лівої руки) боком;
 - лінія плечей стрільця розміщена під кутом 65-75° до площини стрільби;

- права (ліва) рука вільно піднята і без напруги витягнута в напрямку стрільби, по відношенню до лінії плечей права рука розміщена під деяким кутом.
- Зброя утримується однією або двома руками.
- Вказівний палець накладається на спусковий гачок, решта пальців з достатнім, але не надмірним зусиллям тримають рукоятку пістолета.
- Пістолет нижньою поверхнею спускової скоби лежить на другій фаланзі середнього пальця який приймає на себе основну вагу зброї.

Особливих навичок і великої уваги потребує від стрільця наведення зброї. **Примітка:** зброю треба наводити в ціль не рукою, а перестановкою ніг. При перенесенні вогню по різних цілях наведення зброї виконується всім корпусом, а не тільки руками.

Утримання зброї кистю руки.

Пістолет вставляємо в долонь так, щоб задня площина рукоятки вдавлювалась в м'якоть основи великого пальця і у "виделку" між великим і вказівним пальцями, а вісь каналу ствола пістолета була прямолінійним продовженням передпліччя.

Пальці безіменний, вказівний і мізинець обхвачують передню площину рукоятки, великий – без напруження прилягає до лівої (сторони). Вказівний палець накладається на спусковий гачок, м'якоттю третьої останньої фаланги біля згину суглоба. Друга фаланга пальця не повинна торкатися рукоятки (між ними повинен бути проміжок). Це сприяє створенню тиску на спусковий гачок паралельно до осі каналу ствола, що важливо для утримання "рівної" мушки в прорізі цілика.

Обов'язковим є закріплення кисті руки в промене-зап'ясному суглобі.

Щільність охоплення створюється за рахунок м'язових зусиль середнього, безіменного пальців і мізинця, а також м'язів великого пальця і долоні.

Зусилля повинні бути оптимальні, не викликати збільшення тремтіння зброї в період прицілювання та натиску на спусковий гачок.

Необхідно привчитись утримувати зброю не тільки до та під час пострілу, але і деякий час **після** нього.

Прицілювання.

Прицілювання проводиться одним оком. Коли стрільба ведеться з правої руки, то прицілюватися найкраще правим оком. Якщо ліве око створює незручності при контролі "рівної" мушки в районі прицілювання, його закривають.

Око людини в силу фізичних властивостей не може одночасно чітко бачити рівновіддалені предмети. Фокусувати зір необхідно виключно **на мушці з ціликом**.

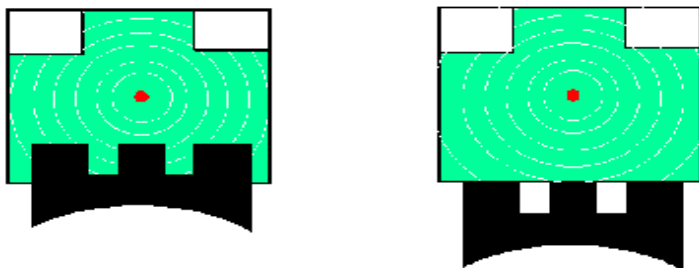
При цьому мушку і відносно близько розташований до неї проріз цілика, стрілець бачить достатньо чітко, маючи можливість добре контролювати найменше відхилення в прорізі цілика, якісно завершити виконання пострілу. Мішень необхідно бачити не чітко, розпливчато.

Намагайтесь, якнайточніше прицілитися, стрілець може припуститися помилки і сфокусуватися на мішені. Тоді мішень видно чітко, але мушку в прорізі цілика не видно чітко, розпливчато. При цьому відхиленні мушки в прорізі цілика малопомітні, але через малу величину прицільної лінії приводять до великих відхилень попадань.

Точка прицілювання служить тільки для орієнтування стрільця під час наведення зброї. Точніше, є сенс говорити про район прицілювання, оскільки ціль (мішень) при правильному фокусуванні зору на прицільному пристрої буде візуально сприйматись нечітко, дещо розмитою.

Головне у прицілюванні – це утримання **"рівної"** мушки, тобто коли мушка знаходиться посередині прорізу цілика і її верхній край на одній лінії з верхнім краєм цілика. Не слід звертати особливу увагу на відхилення "рівної" мушки від точки прицілювання, якщо ці відхилення не перевищують визначених для даної зброї розмірів (враховується система зброї, відстань, мішень).

Період безперервного прицілювання має свої обмеження, нехтувати якими не можна. Добра працездатність ока, а також відносна стійкість зброї досягається в перші 10, максимум 15 секунд, потім слід дати відпочинок руці і оку, після чого продовжити прицілювання та виконання пострілу.

Правильне прицілювання, Правильне прицілювання,
з 9мм пістолета ПМ на 25 м з 5,45мм автомата АК-74 на 100 м
– середина „8” – нижній край мішені (цілик 4).
(на 12,5 см нижче центру) Мал. 6. **Рекомендоване прицілювання.**

Дихання.

Роблячи пів-вдих і видих дихання **затримується** та встановлюється "рівна" мушка в районі прицілювання. Натиск на спусковий гачок (після його холостого ходу) і уточнення та утримання правильного прицілювання відбувається в стані зупиненого (затриманого) дихання у фазі звичайного видиху. Дихання легко затримується на 10-12 сек., що достатньо для завершення виконання пострілу.

Правильний режим дихання не створює кисневої недостатності, сприяє нормальній роботі серця (пульсації), ока, м'язів.

При швидкісних стрільбах, через більш напружений стан м'язів та "жорсткіше закріплення" руки в суглобах, дихання допускається затримувати на пів-видиху. Стадія вдиху викликає небажане напруження деяких м'язів.

Постановка дихання проста, але потребує натренованості.

Натискання на спусковий гачок.

Натискання на спусковий гачок необхідно робити в період найменших коливань "рівної" мушки в районі прицілювання. Тиск на спусковий гачок повинен здійснюватися виключно паралельно осі каналу ствола, щоб не порушити положення мушки в прорізі цілика.

Виконується натискання з урахуванням умов виконання стрілецьких вправ і характеру важкості та довжини ходу спускового гачка. Але, у всіх випадках в основі лежить метод **ПЛАВНОГО НАРОЩУВАННЯ ЗУСИЛЛЯ НАТИСКАННЯ НА СПУСКОВИЙ ГАЧОК**. При наявності ходу спускового гачка з попередженням (з попередньою "холостою" ділянкою) натиск здійснюється двофазово: відразу вижимается попередній хід спускового гачка при грубій наводці зброї на ціль для включення в роботу вказівного пальця правої руки, а потім в процесі уточнення і утримання "рівної" мушки в районі прицілювання плавно нарощується зусилля натискання для подолання "робочого" ходу спускового гачка.

Палець накладається на спусковий гачок м'якоттю третьої (ногітної) фаланги приблизно біля згину суглобу так, щоб забезпечити натиск на спусковий гачок паралельно ходу спускового гачка (вздовж напрямку ствола).

Натискання виконується тільки за рахунок зусилля м'язів-згиначів другої фаланги і м'язів третьої фаланги, між рамкою пістолета і вказівним пальцем повинен бути зазор. Керуючи роботою вказівного пальця необхідно відчувати положення пальця, величину прикладених зусиль та їх спрямованість.

Завершальний період натиску повинен бути на фоні якнайменших коливань "рівної" мушки в прорізі цілика суміщеної з районом прицілювання.

Недопустимо:

- ☐ смикати за спусковий гачок, навіть в той момент, коли рівна мушка підходить до точки прицілювання;
- ☐ надміру стискати рукоятку, внаслідок чого сильно напружуються м'язи руки;
- ☐ змінювати зусилля з яким утримується зброя в процесі натискання на спусковий гачок;
- ☐ дихати під час прицілювання та виконання завершальної частини пострілу.

Основою всієї початкової підготовки стрільця є тренування без пострілу. Бажано, щоб стрілець спочатку в основному використовував лише такий вид тренування. Таке тренування є найкращим методом самоконтролю. Старанно прицілюючись і зауважуючи все, що трапляється зі зброєю під час натискання на спусковий гачок, стрілець може помітити свої помилки і швидко їх виправити, чого не можливо помітити під час пострілу, оскільки завдяки віддачі багато дрібних, але шкідливих рухів зброї, пов'язаних з неправильним утриманням зброї та натискання на спусковий гачок випадають з-під нагляду стрільця.

ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИНЦИП ДІЇ 9 мм ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА

9 мм пістолет Макарова є особистою зброєю нападу та захисту, призначеною для ураження противника на коротких відстанях.

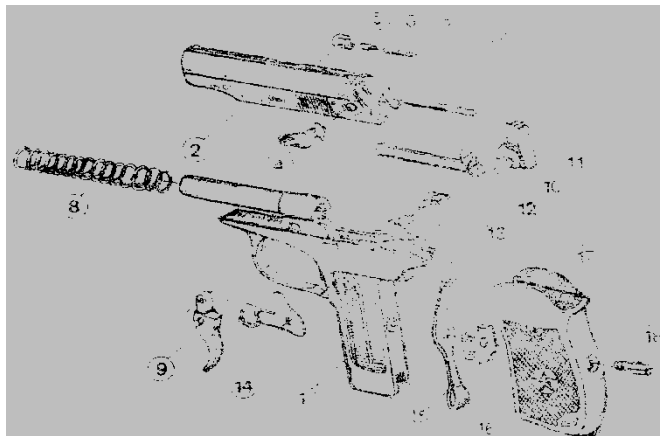
Пістолет – зброя самозарядна, оскільки його перезарядження під час стрільби відбувається автоматично.

Робота автоматики пістолета побудована на принципі використання **віддачі вільного затвора**. Надійність запирання каналу ствола під час пострілу забезпечується великою масою затвора та силою повертаючої пружини.

Завдяки наявності самовзводного ударно-спускового механізму куркового типу можна зробити перший постріл безпосередньо натискаючи на хвіст спускового гачка без попереднього взведення курка (самовзведенням курка).

Безпека під час користування пістолетом забезпечується надійно діючим **запобіжником**.

ЗАГАЛЬНА БУДОВА 9 мм ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА.

Мал. 1. Загальний вигляд 9мм пістолета Макарова.

Пістолета Макарова складається з наступних **основних** частин :

1. Рамка зі стволом і спусковою скобою.
2. Затвор.
3. Повертаюча пружина.
4. Ударно-спусковий механізм.
5. Затворна затримка.
6. Рукоятка з гвинтом.
7. Магазин.

Ударно-спусковий механізм пістолета Макарова складається з таких частин :

1. Спусковий гачок;
2. Спускова тяга з важелем взведення;
3. Шептало з пружиною;
4. Курок;
5. Бойова пружина;
6. Засувка бойової пружини.

До **КОМПЛЕКТУ** пістолета Макарова входять:
запасний магазин, кобура, протирка та пістолетний ремінець.

Мал. 2. Конструкція 9 мм пістолета Макарова.

- 1 – РАМКА (зі стволом і спусковою скобою);
- 2 – ЗАТВОР (з ударником, запобіжником, викидачем);
- 3 – УДАРНИК;
- 4 – ЗАПОБІЖНИК;
- 5 – ВИКИДАЧ;
- 6 – ГНІТОК ВИКИДАЧА;
- 7 – ПРУЖИНА ВИКИДАЧА;
- 8 – ПОВЕРТАЮЧА ПРУЖИНА;
- 9 – СПУСКОВИЙ ГАЧОК;
- 10 – СПУСКОВА ТЯГА (з важелем зведення);
- 11 – КУРОК;
- 12 – ШЕПТАЛО (з пружиною);
- 13 – ПРУЖИНА ШЕПТАЛА;
- 14 – ЗАТВОРНА ЗАТРИМКА;
- 15 – БОЙОВА ПРУЖИНА;
- 16 – ЗАСУВКА БОЙОВОЇ ПРУЖИНИ;
- 17 – РУКОЯТКА (з гвинтом);
- 18 – ГВИНТ РУКОЯТКИ.

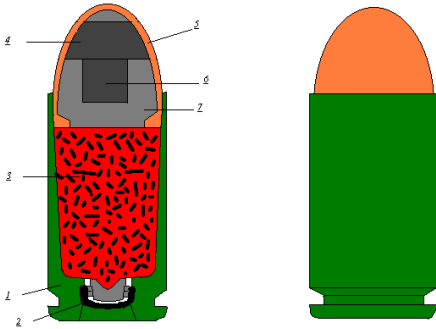
ТАКТИКО-ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

9 мм пістолетів МАКАРОВА, ФОРТ-12, 7,62 мм ТТ.

	9 мм ПМ	9 мм ФОРТ-12	7,62 мм ТТ
Найбільш ефективний вогонь	до 50 м	до 50 м	до 50 м
Кількість нарізів в стволі	4	6	4
Відстань збереження убивчої сили кулі	до 350 м	до 350 м	до 800-1000 м
Бойова швидкострільність	30 постр./хв.	40 постр./хв.	8 постр./10 с
Патрон	9x18	9x18	7,62 мм
Вага патрона	10 г	10 г	10,75 г
Вага кулі	6,1 г	6,1 г	–
Початкова швидкість польоту кулі	315 м/с	320 м/с	420 м/с
Ємність магазина	8 патр.	12 патр.	8 патр.
Вага пістолета з магазином без патронів	730 г	830 г	854 г
Вага пістолета зі спорядженим магазином	810 г	950 г	940 г
Довжина ствола	93 мм	95 мм	116 мм
Довжина пістолета	161 мм	180 мм	195 мм
Висота пістолета	126,75 мм	131 мм	130 мм

9 мм ПАТРОН.

Патрон 9x18 мм використовується до пістолетів ПМ, «Форт-12», «Форт-14», «Форт-17», «Стечкина». Він складається з **гільзи, капсуля, порохового заряду та кулі**. Гільза містить **пороховий заряд** і з'єднує всі частини патрона. **Заряд** складається з бездимного піроксилінового порошу. **Капсуль** служить для запалення порохового заряду. **Куля** складається з **біметалевої оболонки** в яку впресоване **стале осердя** між якими є **свинцева сорочка**.

Мал. 3. Розріз 9 мм пістолетного патрона та його загальний вигляд:

1 – гільза; 2 – капсуль; 3 – пороховий заряд; 4 – куля;
5 – біметалева оболонка; 6 – стале осердя; 7 – свинцева сорочка.

ПРИЗНАЧЕННЯ ЧАСТИН І МЕХАНІЗМІВ 9 мм ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА

1). Рамка зі стволом і спусковою скобою.

Ствол призначений для скерування польоту кулі. Ствол має канал з чотирма нарізами, які направлені зліва вгору направо. Нарізи надають кулі обертового руху.

Рамка призначена для з'єднання всіх частин пістолета. Рамка з основою рукоятки складають одне ціле.

Спускова скоба забезпечує захист від випадкового натискання на спусковий гачок.

Ствол

Основа рукоятки

Рамка

Спускова скоба

Мал. 4. Рамка зі стволом і спусковою скобою.

2). Затвор.

Затвор призначений:

- ☐ для подачі патрона з магазину в патронник;
- ☐ для щільного запирання каналу ствола при пострілі;
- ☐ для утримання гільзи (видобування патрона) (в чашечці затвора до зустрічі з відбивачем);
- ☐ для постановки курка на бойовий звід.

На затворі розташований **прицільний пристрій** (мушка і цілик) для точного наведення зброї в ціль.

Мушка

Цілик

Мал. 5. Затвор.

Затвор містить: запобіжник, ударник, викидач (з гнітком та пружиною).

1 – запобіжник; 2 – ударник; 3 – викидач; 4 – гніток з пружиною.

Запобіжник.

Запобіжник прапорцевого типу призначений для забезпечення безпеки при поводженні з пістолетом. В положенні „запобігання” він повертає шептало і звільняє курок від бойового зводу, запирає затвор з рамкою пістолета, запирає курок та сприймає його удар.

Мал.6. Запобіжник.

Ударник.

Ударник призначений для розбиття капсуля. Ударник має трьохгранну форму.

Ударник містить: бойок, зріз під запобіжник.

Зріз під запобіжник

Бойок

Мал.7. Ударник.

Викидач.

Викидач призначений для утримання гільзи (патрона) в чашечці затвора до зустрічі з відбивачем. **Викидач** містить: зачіп, п'яточку.

Зачіп

П'яточка

Мал.8. Викидач.

3). Повертаюча пружина.

Повертаюча пружина призначена для повернення затвора в переднє положення після пострілу. Один крайній виток має менший від інших діаметр.

Мал.9. Повертаюча пружина.

4). Ударно-спусковий механізм.

Спусковий гачок призначений для спуску курка з бойового зводу і взведення курка при стрільбі самовзведенням.

Мал.10. Спусковий гачок.

Спускова тяга з важелем взведення призначена для спуску курка з бойового зводу і взведення курка при натисканні на хвіст спускового гачка.

Спускова тяга
Важіль взведення

Мал.11. Спускова тяга з важелем взведення.

Шептало з пружиною призначене для утримання курка на бойовому та запобіжному зводі. Воно містить : носик, зуб, пружину.

Зуб

Пружина
Носик

Мал.12. Шептало з пружиною.

Курок призначений для нанесення удару по ударнику. Він містить два уступи – бойовий звід та запобіжний звід.

Запобіжний звід

Бойовий звід

Мал.13. Курок.

Бойова пружина з засувкою призначена для приведення в дію курка (широким пером), спускової тяги з важелем взведення (вузьким пером). Нижній її кінець є защіпкою магазину (для утримання магазину в основі рукоятки).

Засувка бойової пружини призначена для кріплення бойової пружини на основі рукоятки.

Засувка бойової пружини

Вузьке перо

Широке перо

Зашчіпка

Мал.14. Бойова пружина з засувкою.

5). Затворна затримка.

Затворна затримка призначена для утримання затвора в задньому положенні після використання всіх патронів з магазину. Затвор звільняється натисканням на кнопку затворної затримки.

Затворна затримка містить:

1. кнопку затворної затримки;
2. виступ затворної затримки;
3. відбивач;
4. гребінь затворної затримки.

3

2

4

1

Мал.15. Затворна затримка.

6). Рукоятка з гвинтом.

Рукоятка з гвинтом прикриває бокові вікна та задню стінку основи рукоятки і призначена для зручності утримання пістолета в руці. Гвинт кріпить її до основи рукоятки. Антабка призначена для кріплення пістолетного ремінця.

Антабка

Гвинт

7). Магазин.

Магазин призначений для розміщення восьми патронів.

Магазин складається з наступних частин: корпус магазину, подавач, пружина подавача, кришка магазину.

Мал.17. Корпус магазину.

Мал. 18. Пружина подавача.

зуб подавача

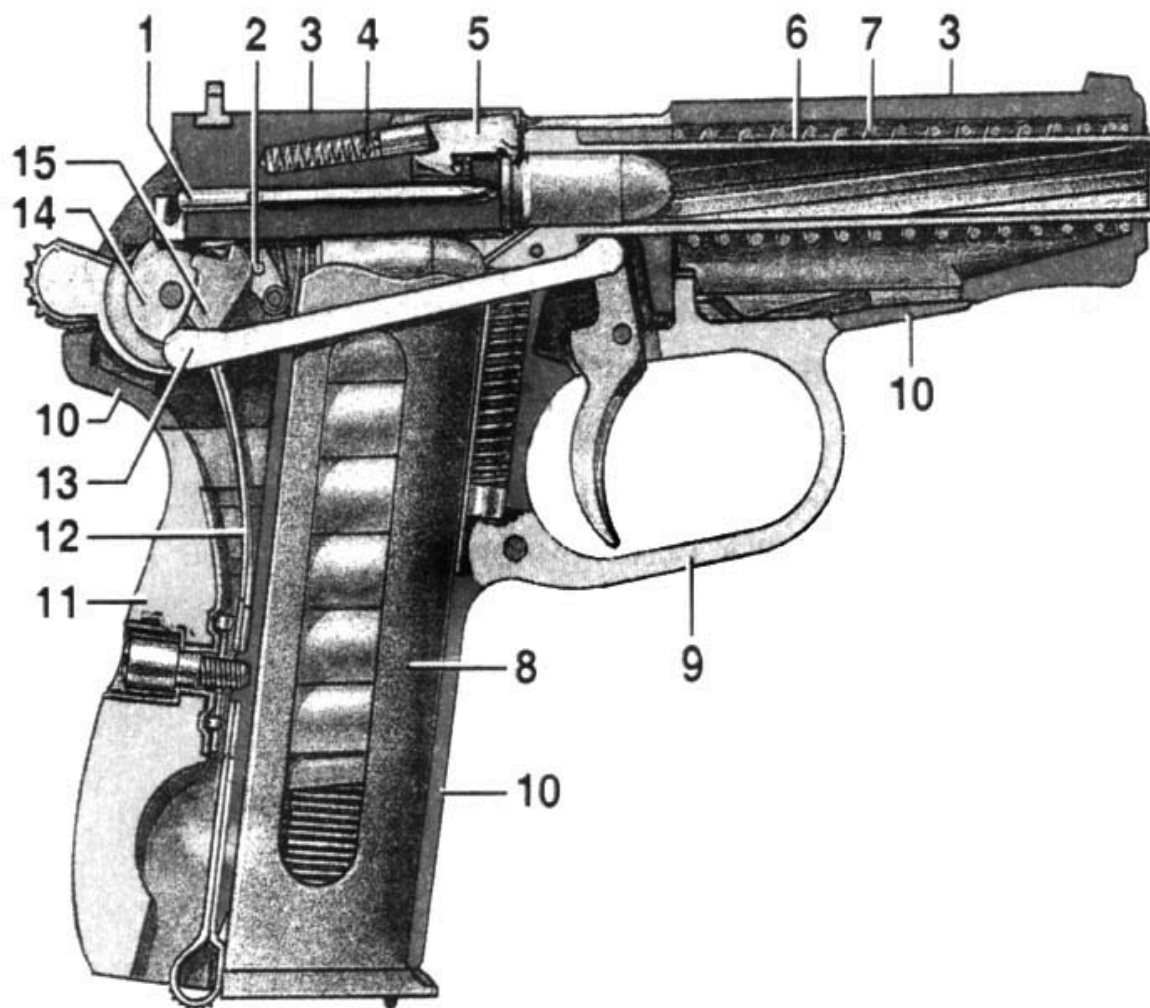
Мал.19 Подавач.

Зуб подавача призначений для ввімкнення затворної затримки після використання всіх патронів з магазину.

Мал.20. Кришка магазину.

Мал. 21. 9 мм пістолет Макарова у розрізі.

- 1 – УДАРНИК;
- 2 – ШЕПТАЛО (з пружиною);
- 3 – ЗАТВОР (з ударником, запобіжником, викидачем);
- 4 – ПРУЖИНА ВИКИДАЧА;
- 5 – ВИКИДАЧ;
- 6 – СТВОЛ;
- 7 – ПОВЕРТАЮЧА ПРУЖИНА;
- 8 – МАГАЗИН;
- 9 – СПУСКОВА СКОБА;
- 10 – РАМКА (з стволом і спусковою скобою);
- 11 – РУКОЯТКА (з гвинтом);
- 12 – БОЙОВА ПРУЖИНА;
- 13 – СПУСКОВА ТЯГА (з важелем зведення);
- 14 – КУРОК;
- 15 – ВАЖІЛЬ ЗВЕДЕННЯ.

ЗАТРИМКИ ПРИ СТРІЛЬБІ З 9 мм ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА –

ОЗНАКИ, ПРИЧИНИ ТА СПОСОБИ ЇХ УСУНЕННЯ.

Затримка	Причина затримки	Способи усунення
1. Осічка. <i>Затвор в крайньому передньому положенні, курок спущений, але постріл не відбувся.</i>	1. Капсуль патрона несправний. 2. Загушення мастила або забруднення канал ударника. 3. Не повністю загвинчений гвинт рукоятки (в пістолетах без засувки бойової пружини). 4. Малий вихід бойка або забоїни на ньому.	<i>Взвести курок рукою і продовжити стрільбу.</i> 1. Перезарядити пістолет і продовжити стрільбу 2. Оглянути і почистити пістолет. 3. Догвинтити гвинт рукоятки. 4. Здати пістолет в ремонт.
2. Недокриття патрона затвором. <i>Затвор зупинився, не доходячи до крайнього переднього положення, спуск курка виконати неможливо.</i>	1. Забруднення патронника, пазів рамки і чашечки затвора. 2. Утруднений рух викидача через забруднення пружини викидача або гнітка.	1. Дослати затвор поштовхом руки й продовжити стрільбу. 2. Оглянути та почистити пістолет.
3. Неподання патрона в патронник. <i>Затвор знаходиться в передньому положенні, але патрона в патроннику немає; затвор зупинився в середньому положенні разом з патроном.</i>	1. Забруднення магазину і рухомих частин пістолета. 2. Погнутість верхніх країв корпусу магазину.	1. Перезарядити пістолет і продовжити стрільбу. Почистити пістолет і магазин. 2. Замінити несправний магазин.
4. Прихоплення гільзи затвором. <i>Гільза не викинута назовні через вікно в затворі та затиснута між затвором і патронником.</i>	1. Забруднення рухомих частин пістолета. 2. Несправність викидача, його пружини або відбивача.	1. Викинути прихоплену гільзу й продовжити стрільбу. 2. При несправності викидача з пружиною або відбивача, здати пістолет в ремонт.
. Автоматична стрільба. <i>При одному натисканні на спусковий гачок відбувається кілька пострілів.</i>	1. Загушення мастила або забруднення частин ударно-спускового механізму. 2. Зношення бойового взводу курка або носика шептала. 3. Послаблена або зламана пружина шептала. 4. Торкання полички уступу запобіжника до зуба шептала.	1. Оглянути і почистити пістолет. 2. Здати пістолет в ремонт. 3. Здати пістолет в ремонт. 4. Здати пістолет в ремонт.

ПЕРЕВІРКА БОЮ ПІСТОЛЕТА ТА ПРИВЕДЕННЯ ЙОГО ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ.

Усі пістолети повинні бути приведені до нормального бою.

Перевірка бою пістолета проводиться:

- при надходженні пістолета у підрозділ;
- після ремонту або заміни частин пістолета, що можуть вплинути на його бій;
- при виявленні під час стрільби ненормальних відхилень куль.

Перевірка і приведення до нормального бою пістолета.

Перевірка бою проводиться офіцерами або відмінними стрільцями в присутності тих, за ким закріплені пістолети.

Перед перевіркою бою пістолети ретельно оглядаються і виявлені несправності усуваються.

Перевірка бою з пістолета виконується стрільбою на 25 м патронами однієї партії.

Стрільба виконується по чорному колу діаметром 25 см, укріпленому на щиті висотою 1 м і шириною 0,5 м.

Точкою прицілювання служить середина нижнього краю чорного кола або центр кола. Точка прицілювання повинна знаходитися приблизно на висоті очей стріляючого. Над точкою прицілювання позначається (крейдою, маркером) нормальне положення середньої точки влучення, що повинна бути

вище точки прицілювання на **12,5 см** або збігатися з нею, якщо точкою прицілювання буде центр кола (центральної бій пістолета). Відзначена точка є контрольною.

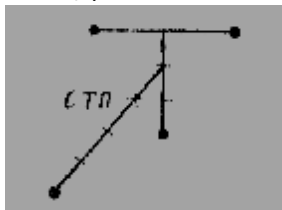
Перевірка бою пістолета робиться з положення стоячи з руки або з упора (дерен, мішок, набитий тирсою), покладеного на підставку, при цьому кисть руки з пістолетом не повинна торкатися упора.

Для перевірки бою пістолета виконується підряд **чотири** постріли, ретельно й одночасно прицілюючись. Після стрільби оглядається щит і по розташуванню пробієв визначаються **кучність** бою пістолета і положення **середньої точки влучення**.

Кучність бою пістолета визнається нормальною, якщо всі чотири пробієв (або три, якщо одна з пробієв різко відхилилася від інших) влучають в коло діаметром **15 см**.

При задовільній кучності бою визначається **середня точка влучення** (СТВ).

Для визначення середньої точки влучення по чотирьох пробієвах треба з'єднати прямою лінією дві які-небудь пробієви і відстань між ними розділити навпіл; отриману точку розподілу з'єднати з третьою пробією і відстань між ними розділити на три рівні частини; точку розподілу, найближчу до двох перших пробієв, з'єднати з четвертою пробією і відстань між ними розділити на чотири рівні частини. Точка, розташована на три розподіли від четвертої пробієви, і буде середньою точкою влучення.

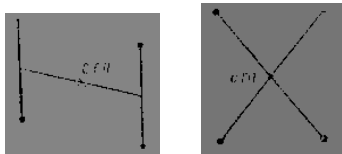

Мал. 22. Визначення середньої точки влучення по 4-х влученнях.

При *симетричному* розташуванні пробієв середню точку влучення можна визначити такими способами:

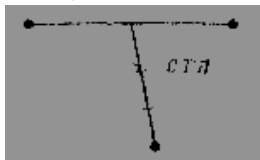
а) пробієви, що лежать поруч з'єднати попарно, середини обох прямих ліній знову з'єднати й отриману лінію розділити навпіл; точка поділу і буде середньою точкою влучення;

б) пробієви з'єднати попарно навхрест прямими лініями; точка перетину цих ліній буде середньою точкою влучення.

Мал. 23. Визначення середньої точки влучення по 4-х симетрично розташованих влученнях.

Для визначення середньої точки влучення по трьох пробієвах треба дві пробієви з'єднати прямою лінією; середину цієї лінії з'єднати з третьою пробією; нову лінію розділити на три рівні частини; точка, найближча до першої лінії, і буде середньою точкою влучення.

Мал. 24. Визначення середньої точки влучення по 3-х влученнях.

Після визначення середньої точки влучення вимірюється величина її відхилення від контрольної точки. Для зручності виміру через контрольну точку проводять дві лінії - вертикальну і горизонтальну. Середня точка влучення не повинна відхилитися більш ніж на **5 см** від контрольної точки в будь-якому напрямку. Якщо середня точка влучення відхилилася від контрольної більш ніж на 5 см, то в пістолеті виконується відповідно заміна або пересування цілика. **Цілик замінюється більш низьким (високим), якщо середня точка влучення виявилася вище (нижче) контрольної точки; цілик пересувається вліво (вправо), якщо середня точка влучення виявилася вправо (вліво) від контрольної точки. Мушку спилювати забороняється.**

Збільшення (зменшення) висоти цілика, або переміщення його вправо (вліво) на **1 мм** змінює положення середньої точки влучення у відповідну сторону на **19 см**.

Після приведення пістолета до нормального бою цілик за допомогою керна закріплюється; стара мітка на цілику зачищається, а замість неї набивається нова мітка.

ПОРЯДОК РОЗБИРАННЯ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА.

Порядок неповного розбирання 9 мм пістолета Макарова.

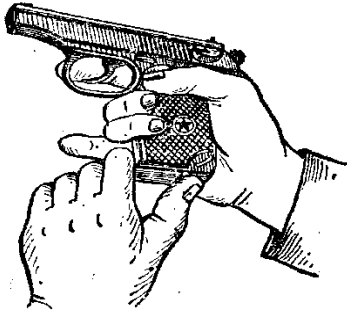
1. Від'єднати магазин від основи рукоятки.
2. Перевірити, чи немає патрона в патроннику.
3. Опустити спускову скобу вниз і відвести її вліво (право).
4. Відокремити затвор від рамки.
5. Від'єднати від ствола повертаючу пружину.

6. Поставити скобу на місце.

Порядок повного розбирання 9 мм ПМ.

1. Виконується неповне розбирання пістолета.
2. Відокремити протиркою від гребеня затворної затримки пружину шептала.
3. Від'єднати шептало з пружиною та затворну затримку.
4. Від'єднати рукоятку від основи рамки.
5. Від'єднати бойову пружину від основи рамки.
6. Від'єднати курок.
7. Від'єднати спускову тягу з важелем зведення.
8. Від'єднати спусковий гачок.
9. Від'єднати запобіжник.
10. Від'єднати ударник.
11. Від'єднати викидач з затвора.
12. Розібрати магазин.

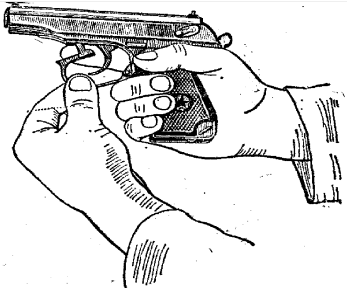
ПОСЛІДОВНІСТЬ НЕПОВНОГО РОЗБИРАННЯ ПІСТОЛЕТА МАКАРОВА :

1). Від'єднати магазин з основи рукоятки і перевірити відсутність патрона в патроннику.

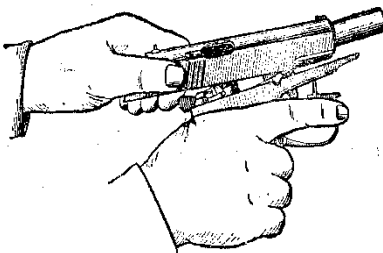
Для цього видобути магазин, вимкнути запобіжник, відвести затвор в заднє положення, **ПОСТАВИТИ ЙОГО НА ЗАТВОРНУ ЗАТРИМКУ І ОГЛЯНУТИ ПАТРОННИК**. Натисканням на затворну затримку відпустити затвор.

2). Від'єднати затвор від рамки.

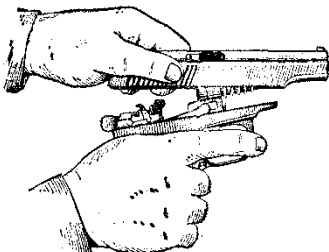

Для цього лівою рукою відтягнути вниз спускову скобу і, перекосивши її вліво, вперти в рамку так, щоб вона утримувалась в цьому положенні. При подальшому розбиранні утримувати її вказівним пальцем правої руки.

Відвести затвор в крайнє заднє положення і, припіднявши його задній кінець,

дати йому можливість просунутись по стволу вперед під дією повертаючої пружини.

Від'єднати затвор від рамки і поставити спускову скобу на місце.

3). Зняти зі ствола повертаючу пружину.

Для цього утримуючи рамку правою рукою за рукоятку і тримаючи повертаючу пружину лівою рукою біля патронника повертати її на себе і зняти зі ствола.

ЗБИРАННЯ ПМ ПІСЛЯ НЕПОВНОГО РОЗБИРАННЯ -

проводиться в оберненій послідовності :

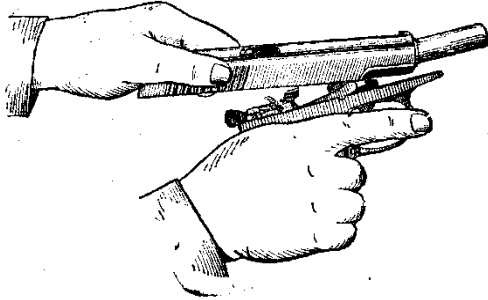
1). Одягнути на ствол повертаючу пружину.

Для цього взявши рамку за рукоятку, одягнути повертаючу пружину на ствол обов'язково тим кінцем, в якого крайній виток має менший діаметр.

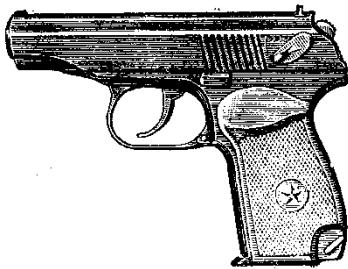
2). Приєднати затвор до рамки.

Для цього ввести вільний кінець повертаючої пружини в канал затвора і відвести затвор в крайнє заднє положення так, щоб дульна частина ствола

пройшла через канал затвора і виступила назовні. Опустити задній кінець затвора на рамку так, щоб повздовжні виступи затвора помістились в пазах рамки, і, притискаючи затвор до рамки, відпустити його.

Затвор під дією повертаючої пружини повертається в крайнє переднє положення :

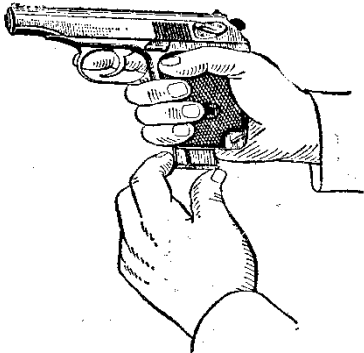

Ввімкнути запобіжник.

Примітка. Для приєднання затвора до рамки не обов'язково відтягувати вниз і перекошувати спускову скобу. В такому випадку, відводячи затвор в крайнє заднє положення, необхідно припідняти його задній кінець максимально вгору так, щоб уникнути утискання нижньої передньої стінки затвора в гребінь спускової скоби, який обмежує рух затвора назад.

3). Вставити магазин в основу рукоятки.

Для цього лівою рукою вставити магазин в основу рукоятки через нижнє вікно основи рукоятки.

Натиснути на кришку магазину великим пальцем так, щоб зачіпка (нижній кінець бойової пружини) заскочив за виступ на стінці магазину.

Удари по магазину долонею не допускаються.

Перевірка правильності збирання пістолета Макарова після неповного розбирання :

Вімкнути запобіжник (опустити прапорець вниз). Відвести затвор в заднє положення і відпустити його. Затвор стає на затворну затримку і залишається в задньому положенні. Натискаючи великим пальцем правої руки на затворну затримку відпустити затвор. Затвор під дією повертаючої пружини

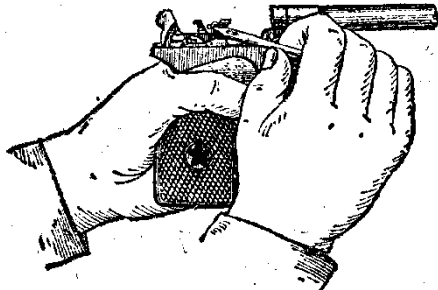
повинен енергійно повернутись в переднє положення, а курок повинен стояти на бойовому взводі. Включити запобіжник (підняти прапорець вгору). Курок повинен зірватись з бойового взводу і заблокуватись.

Неповне розбирання проводиться для : чищення, змащення і огляду пістолета.
ПОСЛІДОВНІСТЬ ПОВНОГО РОЗБИРАННЯ:

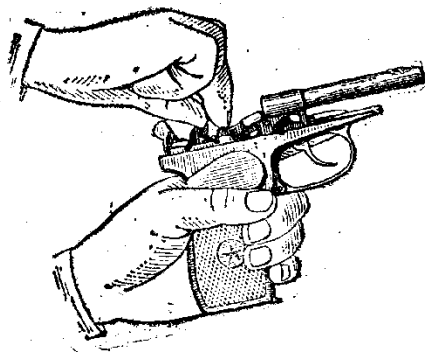
1). Провести неповне розбирання ПМ.

2). Від'єднати шептало і затворну затримку від рамки.

Для цього притримуючи курок і натискаючи на спусковий гачок спустити курок з бойового взводу. Виступом протирки зняти пружину шептала із затворної затримки.

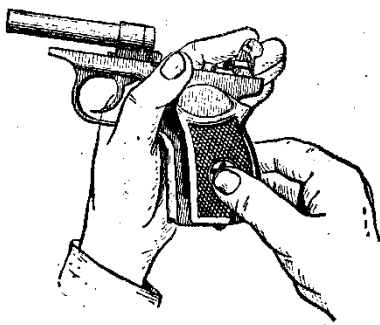

Повернути шептало вперед до співпадіння лиски на правій цапфі з прорізом відповідного гнізда в рамці, припідняти шептало і затворну затримку вгору та від'єднати їх від рамки.

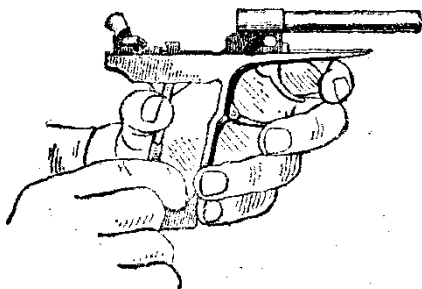

3). Від'єднати рукоятку від основи рукоятки і бойову пружину від рамки.

Для цього лезом протирки відкрутити гвинт і зсунути рукоятку назад, від'єднати її від основи рукоятки.

Притиснути бойову пружину до основи рукоятки, зсунути вниз і від'єднати від основи рукоятки засувку бойової пружини, зняти бойову пружину з приливу основи рукоятки.

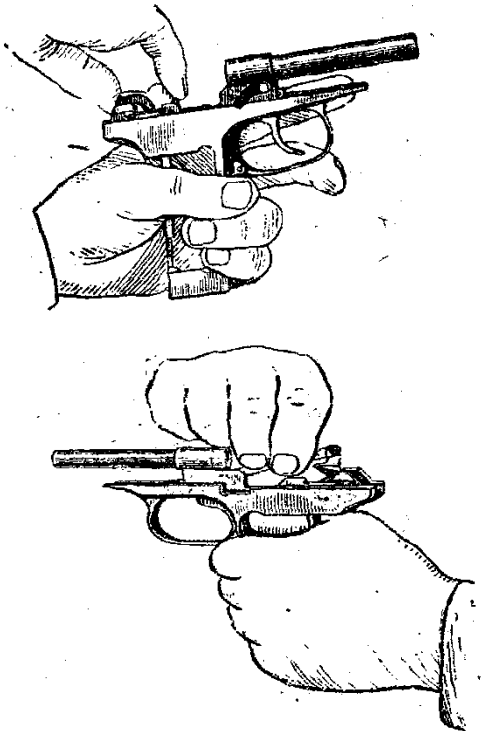

4). Від'єднати курок від рамки.

Для цього повернути спусковий гачок в крайнє переднє положення і повернути курок вперед до співпадіння лисок на його цапфах з відповідними прорізами рамки. Зсунути курок в сторону ствола і вийняти його.

5). Від'єднати спускову тягу з важелем взведення від рамки.

Для цього при підняти задній корінець спускової тяги і вивести цапфу з отвору спускового гачка.

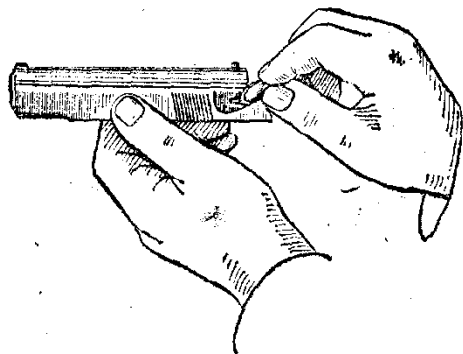

6). Від'єднати спусковий гачок від рамки.

Для цього відтягнути спускову скобу вниз. Повертаючи хвіст спускового гачка вперед, вивести цапфи спускового гачка з відповідних гнізд в рамки

7). Від'єднати запобіжник і ударник від затвора.

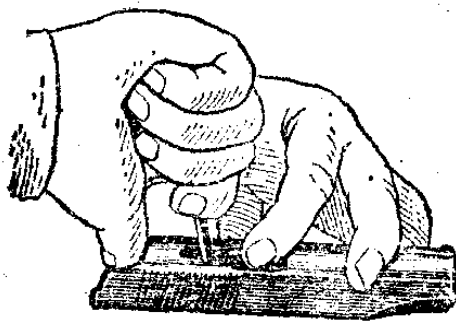
Для цього повернути прапорець запобіжника вгору, потім відвести його з гнізда трохи в сторону, повернути далі назад і вийняти з гнізда.

Легкими ударами заднім кінцем затвора по долоні вийняти із затвора ударник.

8). Від'єднати викидач від затвору.

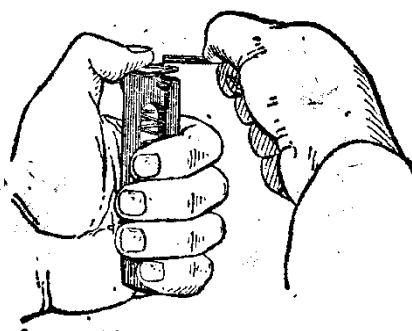
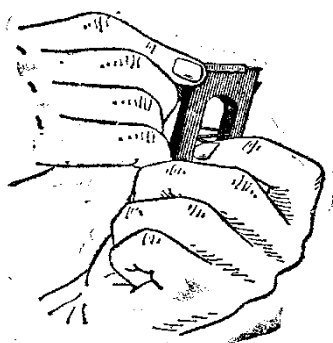
Для цього з допомогою виступу протирки втопити гніток викидача і, одночасно натискаючи на передню частину викидача і повертаючи його навколо зачепа, вийняти його з паза. Після цього обережно вийняти

з гнізда затвора гніток з пружиною.

9). Розібрати магазин.

Для цього відтиснути пружину подавача до подавача, зняти кришку магазину і вийняти з корпусу магазину пружину подавача і подавач.

ЗБИРАННЯ ПІСТОЛЕТА ПІСЛЯ ПОВНОГО РОЗБИРАННЯ – проводиться в оберненій послідовності.

Повне розбирання пістолета Макарова проводиться :

- ☐ для чищення при сильному забрудненні пістолета, після його знаходження під дощем, в снігу;
- ☐ при переході на нове мастило;
- ☐ при ремонті.

Проводити часто повне розбирання пістолета не рекомендується, оскільки це прискорює зношення частин і механізмів.

Основи долікарської допомоги

Медична допомога при травмах

1.Розібратися в масштабі і характері що трапився, визначити кількість і приблизний характер пошкоджень і відразу ж вжити заходів до виклику швидкої допомоги.

2.Пересвідчитися, в якому стані знаходиться потерпілий. З цією метою можна що-небудь запитати потерпілого, поцікавитися його самопочуттям. Якщо ж потерпілий знаходиться без свідомості або не подає ознак життя, необхідно пересвідчитися, чи є у нього дихання і серцебиття.

3.Приступити до надання першою допомогою. За важливістю ці заходи можуть проводитися в наступному порядку:

-відновлення дихання і серцевої діяльності (штучне дихання, закритий масаж серця), оскільки відсутність дихання і серцевої діяльності на протязі декількох хвилин призводить до безповоротних наслідків, тимчасова зупинка кровотечі, особливо багатого артеріального (накладення джгута, закрутки, ручне стискання артеріальних стовбурів);

- фіксація переломів і вивихів за допомогою підручних засобів: дощок, палиць, картонок і інші;

- первинна обробка ран і накладення пов'язок.

Надавати першу медичну допомогу треба швидко, без спричинення потерпілому зайвого болю.

Основні принципи надання першою медичної допомоги будуть розглядатися у відповідних розділах.

4. Вжити заходів для доставки потерпілого в найближчу лікувальну установу. При необхідності перенесення потерпілого на руках однією людиною потрібно керуватися наступними нескладними правилами: підвести одну руку під сідниці потерпілого, іншу під спину і обережно підняти його. Потерпілий, якщо він у свідомості і не має пошкоджень рук, обхоплює того, що переносить за шию.

Медична допомога при пораненні та кровотечі

Перша допомога при пораненнях полягає в зупинці кровотечі, обробці країв рани і шкіри навколо рани і накладенні стерильної пов'язки. Ні в якому разі не треба промивати рану, витягувати з неї чужорідні тіла (осколки, обривки одягу і інші.) і торкатися її руками, оскільки цим можна посилити пошкодження і кровотечу або спричинити повторне зараження. Якщо рана сильно забруднена, можна протерти шкіру навколо рани ватяним або марлевим тампоном легкими рухами в напрямі від країв рани назовні. Після такого очищення мастять шкіру навколо рани дезінфікуючими розчинами (настойкою йоду, "зеленкою", спиртом). Причому стежать, щоб ці предмети не попали в саму рану. Не треба ними заливати шкіру навколо рани або мастити її дуже густо, оскільки такі дії викликають опік пошкоджених тканин і в подальшому сповільнюють загоєння ран. Як перев'язочний матеріал використовують стерильні бинти, марлю, липкий пластр, а при їх відсутності смужки з чистої білизни, рушника, простирадла, хустки, косинки і т. д. По мимо того, що пов'язка оберігає рану від попадання мікробів, вона також зупиняє кровотечу і втримує поранений орган в зручному, спокійному положенні.

При накладенні пов'язок необхідно стежити за тим, щоб та поверхня стерильного перев'язочного матеріалу, яка стикається з раною, до накладення її на рану ні з чим іншим не стикалася (з руками, сторонніми предметами)

Поняття клінічної та біологічної смерті, їх ознаки та методи визначення

Клінічна смерть це початкова стадія припинення всіх функцій організму, під час якої ще можливе їх відновлення, тривалість її 5-6 хвилин. У цей період має місце зупинка дихання і серцевої діяльності, при цьому кора головного мозку ще не досягає тієї стадії кисневого голодування, при якій наступають її безповоротні зміни. Кора головного мозку найбільш чутлива до кисневого голодування і витримує його всього 5-6 хвилин, після цього наступають безповоротні зміни і погравлення стає неможливим. Відсутність серцевої діяльності визначається по відсутності пульсації сонної артерії, як найбільш великої доступної для промацування. Відсутність пульсації на променевої артерії не є ознакою зупинки серця, оскільки при різкому падінні артеріального тиску ця пульсація може бути відсутньою. Відсутність дихання можна визначити наступними способами: прикласти до рота і носа потерпілого дзеркало або блискучий металевий предмет або тонку смужку паперу, при наявності дихання дзеркало або блискучий предмет запітнівають, а смужка паперу колишеться. Крім вище перерахованого потрібно зазначити, що в період клінічної смерті є реакція зіниці на зміну його освітленості, хоч зіниця розширена.

Біологічна смерть це безповоротне припинення всіх функцій організму, при якому їх відновлення вже не можливе. Біологічна смерть визначається по відсутності дихання, серцевої діяльності, відсутності реакції зіниці на зміну освітленості і повному його розширенню, а також наявності трупних плям. Трупні плями це ділянки синюшого кольору на нижніх поверхнях тіла.

При зупинці дихання і серця необхідно почати оживлення в перші 3-4 хвилин, щоб штучно підтримати життєдіяльність кліток головного мозку. При припиненні дихання, щоб наситити кров киснем, негайно приступають до проведення штучного дихання. Якщо ж нарівні з відсутністю дихання відсутня серцева діяльність, то паралельно з штучним диханням необхідно провести і зовнішній масаж серця.

Насамперед потрібно усунути механічні перешкоди (якщо вони є) для проходження повітря. З цією метою руками або за допомогою хустки, марлі очистити ротову порожнину від чужорідних тіл, слизи, згустків крові, блювотної маси, землі і т. д. При западанні язика його треба витягнути з рота і повернути голову на бік.

Поняття про рани. Класифікація ран та їх ускладнень.

Раною називається пошкодження шкіри, слизової оболонки чи глибокої тканини, що супроводжується болем та кровотечею і має вигляд язючого отвору. Рани бувають: вогнепальні, різані, рубані, колоті, вдарені, рвані, вкушені, розміжчені.

Вогнепальні рани виникають внаслідок кульового або осколкового поранення. Вони бувають: наскрізні, якщо є вхідні і вихідні ранові отвори; сліпі, якщо куля або осколок застряє у тканині тіла; дотичні, якщо куля або осколок, пролітаючи по дотичній пошкоджує шкіру і м'які тканини тіла, але не застряє в них.

Різані і колоті рани мають невелику зону пошкоджень, рівні краї, стінки ран зберігають життєздатність, дуже кровоточать, менше піддаються інфікуванню. Колоті проникаючі рани при невеликій зоні пошкодження шкіри чи слизової оболонки можуть мати значну глибину і бути дуже небезпечними через пошкодження внутрішніх органів і занесення до них інфекції. Рубані рани бувають різної глибини, з удареними місцями і розміжченими м'якими тканинами тіла. Вкушені рани завжди інфіковані слиною.

Усі рани, крім операційних, вважаються первісно інфікованими. Мікроби потрапляють до рани разом із предметом, яким заподіяно рану, а також із землею, шматками одягу, повітрям і при дотиках до рани руками. Найнебезпечніші ті мікроби, що розвиваються в рані за умови відсутності повітря і спричиняють газову гангрену. Небезпечним ускладненням ран є зараження їх збудником стовбняка. Профілактика зараження рани – це якомога швидше накладання на неї асептичної пов'язки для запобігання доступу мікробів.

Рани можуть бути поверхневими або проникаючими в порожнину черепа, грудну клітку, черевну порожнину. Проникаючі рани найнебезпечніші.

Види кровотечі. Перша допомога при кровотечах

Кровотечами називають вихід крові з ушкоджених кровоносних судин.

Кровотечі бувають зовнішні і внутрішні. При зовнішній кровотечі кров витікає через рану в шкірі та у видимих слизових оболонках або з порожнин. При внутрішній кровотечі кров виливається в тканини й органи тіла; це називається крововиливом. Швидка значна втрата крові є дуже небезпечною, оскільки

супроводжується зниженням кров'яного тиску, порушенням кровопостачання мозку, серця і всіх інших органів. Тому вона буває причиною загибелі людей, яких ще можна було б врятувати, надавши своєчасно першу допомогу. Розрізняють капілярну, венозну і артеріальну кровотечі.

Капілярна кровотеча виникає навіть при незначному пораненні. Оскільки кров по капілярах тече повільно і під невеликим тиском, то капілярні кровотечі не призводять до значної втрати крові і легко зупиняються. Пошкодженні капіляри швидко закриваються тромбом, що утворюється при зсіданні крові. Першою допомогою при капілярних кровотечах є знезараження перекисом водню або йодною настоякою місце поранення і накладання на нього чистої пов'язки. Венозна кровотеча виникає при ушкодженні поверхневих ран. У цьому разі, особливо коли ушкоджені великі вени, зсідання крові не здатне швидко зупинити кровотечу. За короткий час можуть бути значні крововтрати. При венозних кровотечах кров витікає рівномірно і має темний колір. Щоб зупинити венозну кровотечу, досить накласти тиснучу пов'язку. Перед цим рану знезаражують, а для зменшення кровотечі тимчасово притискають пошкоджену судину.

Артеріальна кровотеча особливо небезпечна для життя. Вона буває у вигляді пульсуючого струменя подібно до фонтану. Кров має яскраво-червоний колір. У цьому разі треба діяти негайно. Перш за все вище місця поранення треба швидко притиснути пальцями ушкоджену судину в точках, де прощупується пульс і накласти джгут. Щоб не пошкодити нерви і шкіру, його накладають поверх одягу, хустки, або іншої м'якої тканини. Коли джгута немає, можна скористатися ремнем або зробити закрутку з будь-якого шнура, тканини. Для цього між тканиною і тілом вставляють міцну палицю і закручують тканину до зупинки кровотечі. Потім палицю прибинтовують до тіла. **Джгут залишають на кінцівках не більше як на 1,5-2 години, а в холодну пору року на 1 годину, інакше настане омертвіння тканини. Щоб цього не сталося до джгута прикладають записку з точним зазначенням часу його накладання. Якщо потерпілого за цей час не можливо доставити до лікарні 1,5-2 год послаблюють джгут на 1-2 хв, якщо кровотеча продовжується, джгут затягують.**

Внутрішні кровотечі – кровотечі в черевну порожнечу, порожнину грудей, черепа надзвичайно небезпечні. Встановити наявність внутрішньої кровотечі можна тільки за зовнішнім виглядом людини. Вона стає блідою, виступає холодний піт, пульс частішає і слабне. У такому разі треба негайно викликати швидку допомогу. До її прибуття потерпілого кладуть або напівсидять і не рухають з місця. До ймовірного місця кровотечі (живота, грудей, голови) прикладають холодний компрес (мішечок із льодом або снігом, гірлку або пляшку з холодною водою).

Правила накладання пов'язок

Пов'язка – це перев'язувальний матеріал, яким закривають рану. Процес накладання пов'язки на рану називають перев'язкою.

Накладаючи пов'язку, треба намагатися не завдати зайвого болю. Бинт тримають у правій руці і розкручують його, не відриваючи від пов'язки, яку підтримують лівою рукою. Бинтують зліва направо, кожним наступним обертом (туром) перекриваючи попередній наполовину. Пов'язку накладають не дуже туго (за винятком тих випадків, коли потрібна спеціальна туга), щоб не порушити кровообігу, проте й не слабка, щоб не сповзала з рани. При травмах голови можуть накладатися різного виду бинтові пов'язки і пов'язки з використанням косинок, стерильних серветок і липучого пластиру. Вибір пов'язки залежить від розміщення і характеру рани.

Якщо поранено волосисту частину голови, то накладають пов'язку "чепець". При пораненні шиї, гортані або потилиці накладають хрестоподібну пов'язку.

На груди накладають спіральну або хрестоподібну пов'язку. На ніс, лоб і підборіддя накладають пращоподібну пов'язку. Під пов'язку на поранену поверхню обов'язково підкладають стерильну серветку чи бинт.

Серед травм живота найнебезпечнішими для життя потерпілого є проникаючі рани. Вони можуть призвести до випадіння внутрішніх органів, петель кишківника і сальника, до виникнення сильних кровотеч. Якщо виникали внутрішні органи, їх не можна вправляти у черевну порожнечу. Рану закривають стерильною серветкою чи стерильним бинтом навколо внутрішніх органів, що випали. На серветку кладуть м'яке ватно-марлеве кільце і накладають не дуже туго пов'язку. На верхні кінцівки накладають спіральні, колосоподібні, хрестоподібні пов'язки. На гомілковостопний суглоб накладають вісімкоподібну пов'язку. На гомілку і стегно – спіральні пов'язки.

Види переломів. Перша допомога при переломах

Переломи виникають внаслідок різних рухів, ударів, падіння з висоти, інших причин. Бувають закритими і відкритими. При закритих переломах не порушується цілісність шкірного покриву, при відкритих – у місцях перелому залишається рана. Найнебезпечніші відкриті переломи.

Розпізнають переломи із зміщенням і без зміщення кісткових уламків. Під час аварій, катастроф, землетрусів, ядерного ураження у потерпілого можуть бути численні переломи кісток. Найтяжчими є переломи, що супроводжуються опіками і радіаційним ураженням.

Переломи, що виникають внаслідок дії кулі або осколка снаряда, називаються вогнепальними. Вони характеризуються розтрощенням кісток на великі і дрібні осколки, розміщенням м'яких тканин тіла в місцях перелому і відриванням частин кінцівки. Основні ознаки переломів – біль, припухлість, синці,

незвична рухомість у місцях перелому, порушення функції кінцівки. У тяжких випадках переломи супроводжуються шоком.

Травматичний шок – це загрозливє для життя ускладнення важких уражень, що характеризується розладом діяльності центральної нервової системи, порушенням кровообігу, обміну речовин, інших важливих функцій організму.

Перша допомога при переломах – здійснення в першу чергу тих заходів, від яких залежить збереження життя потерпілого, а саме: зупинка артеріальної кровотечі, попередження травматичного шоку, накладання стерильної пов'язки на рану, проведення іммобілізації табельними чи підручними засобами.

При переломах ребер груднини клітку туго перев'язують, щоб обмежити рухи ребер при диханні. Переломи черепа і хребта дуже небезпечні. У таких випадках краще викликати швидку допомогу і не рухати потерпілого.

Поняття про опіки та ступені опіків. Перша допомога при опіках

Опіки шкіри – це ушкодження, які виникають внаслідок дії сонячного проміння, високої температури, електричного струму, їдких речовин (кислоти, лугу) стикання з вогнем або сильно нагрітими предметами. Розрізняють 4 ступені опіків:

I ступень небезпечності – почервоніння шкіри.

II ступень середньої тяжкості – утворення пухирів.

III ступень – тяжкий – змертвіння всієї товщини шкіри.

IV ступень – надзвичайно тяжкий – обуглювання тканин тіла.

При опіках I і II ст. слід негайно покласти на вражене місце примочку зі спиртом, горілкою, одеколоном або слабким розчином марганцевокислого калію. Спирт та його похідні стримують подальше руйнування клітини і водночас знезаражують місце ушкодження.

При III-IV ст. на вражені місця накладають стерильні пов'язки. При великих опіках використовують чисті, випрасувані простирадла. Потерпілого слід напоїти чаєм або мінеральною водою і терміново доставити до лікарні.

Поняття про відмороження та ступені відмороження. Перша медична допомога при відмороженнях

Відмороження – це пошкодження тканин організму внаслідок дії на них низьких температур. Обморожують переважно ніс, кінчики пальців рук і ніг. Ознаки обмороження: обморожена частина тіла втрачає чутливість, немовби її не існує, шкіра стає блідою, температура її знижується. За глибиною ураження розрізняють обмороження 4 ступенів.

I ступінь – шкіра стає блідою.

II ступінь – з'являються пухирі, шкіра навкруги них має синювато-червоний колір.

III ступінь – часткове змертвіння м'яких тканин.

IV ступінь – поряд із змертвінням м'яких тканин настає змертвіння кістки.

При обмороженнях I ступеня насамперед необхідно відновити кровообіг для цього обморожену ділянку протирають спиртом або горілкою, змащують вазеліном або несоленим жиром і обережно розтирають для знезараження спиртом сухою рукою у напрямку до серця, поки відновиться чутливість шкіри. Робити розтирання слід обережно, бо замерзлі судини легко ламаються, що може призвести до крововиливів. При II-III ст. на ушкоджене місце накладають пов'язку, змочену одеколоном або горілкою, а потім – стерильну пов'язку і потерпілого відправляють до лікарні.

При загальному замерзанні потерпілого вносять у тепле приміщення, роблять штучне дихання, при потребі – непрямий масаж серця, відігривають у ванні, обережно розтирають кінцівки у напрямку до серця доти, доки тіло не стане м'яким і пружним. Після цього кладуть у ліжку, накривають ковдрою, дають напитися гарячого чаю.

Перша медична допомога при електротравмах

Ураження електрострумом виникають у побуті й на виробництві через порушення правил користування джерелами електроенергії; іноді трапляються ураження блискавкою. Проходження електричного струму викликає в організмі загальні й локальні зміни. Ураження відбувається тоді, коли людина виявляється увімкненою в електричне коло і струм проходить крізь неї в землю, а також під час дії індукційного струму. Тяжкість ураження залежить від величини сили струму, віку і стану здоров'я потерпілого.

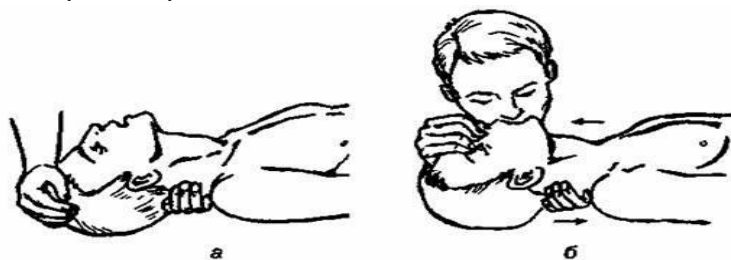
При наданні першої допомоги слід насамперед, дотримуючись правил безпеки, припинити дію електричного струму на потерпілого (вимкнути струм, перервати або відвести дріт). Усе це треба зробити дуже швидко, але й обережно, користуючись предметами, що не проводять струм (палицею, сухою мотузкою). Слід одягнути гумові рукавиці, взути калоші або гумові чоботи, якщо вони є. При зупинці дихання проводять штучну вентиляцію легень. В разі зупинки серця роблять його закритий масаж; перед цим потрібно один-два рази вдарити кулаком у нижню частину грудної клітки.

Штучне дихання і непрямий масаж серця

Найбільш ефективними методами штучного дихання є так звані «рот у рот» і «рот у ніс».

Потерпілого, що знаходиться в непритомному стані, укладають горизонтально на спину, розстебнувши одяг, і максимально закидають його голову назад. Той, хто надає допомогу, розташовується праворуч від хворого, відкриває йому рот великим пальцем чи натискає йому на нижню щелепу двома руками. Вказівним пальцем, закутаним у носову хустку чи край сорочки, очищають рот від слизу, мулу (у випадку утоплення) чи блювотних мас. Потім, утримуючи голову потерпілого в закинутому положенні, відтягають йому великими пальцями нижню губу. Той, хто надає допомогу, робить глибокий вдих і щільно притискає свій рот до накритого хусткою рота того, кого рятують, затискаючи одночасно йому

ніс рукою. Вдмухування повітря продовжується до видимого розширення грудної клітки хворого. Видих відбувається пасивно. Частота вдмухувань — 12—15 разів на хвилину. При цьому методі частина повітря потрапляє в шлунок, тому час від часу потрібно натискати рукою на область під грудьми (мал. 32).

Штучне дихання методом рот у рот:

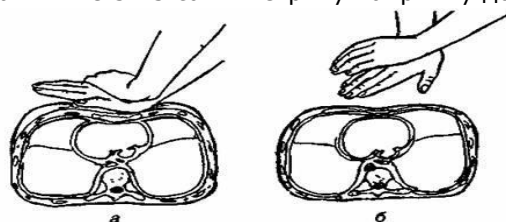
а — положення голови потерпілого;

б — вдихання повітря через рот

Якщо щелепи хворого міцно стиснуті, вдмухування повітря роблять у ніс. Рот потерпілого при цьому міцно затискають, піднімаючи його нижню щелепу.

Непрямий масаж називають тому, що серце масажується через стінку грудної клітки, на відміну від прямого масажу, застосовуваного в хірургії під час операції, коли розкрита грудна клітка і серце безпосередньо масажується рукою.

Метод базується на зсуві грудей при натисканні на них не 3—5 сантиметрів у напрямку до хребта,

що спричиняє легке стискування серця.

«видавлювання» з нього крові в судини (мал. 33, 34).

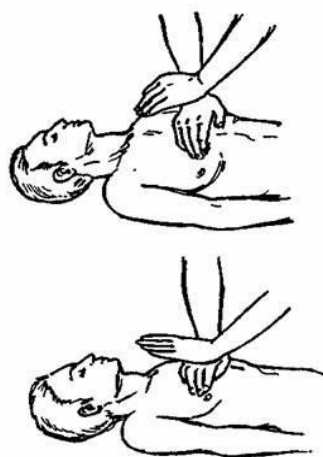
Мал. 33. Механізм зовнішнього масажу серця:

а — штучна систола (скорочення серця);

б — диастола серця (розслаблення і заповнення шлуночків кров'ю)

Хворого укладають на тверду поверхню: дошки, підлогу, дерев'яний щит, розстібають одяг. Той, хто надає допомогу, стає ліворуч від потерпілого і поміщає долоню однієї руки йому на нижню третину грудей. Інша рука накладається на тильний бік першої руки для посилення тиску.

Двома руками, використовуючи при цьому і масу тіла, енергійно та швидко натискають на груди. Такі натискання здійснюють з частотою 50—70 разів на хвилину і після кожного натискання швидко опускають руки, щоб груди могли розправитися, а серце — наповнитися кров'ю. Якщо одній людині доводиться одночасно проводити і штучне дихання і непрямий масаж серця, то після кожних 7—8 натискань на груди здійснюється вдмухування повітря в легені.

Мал. Правильне розташування рук при зовнішньому масажі серця

Тепер, знаючи два основних методи, які використовуються для оживлення потерпілих, незалежно від причини, що спричинили зникнення (ослаблення) дихання і пульсу, розглянемо заходи першої допомоги, застосовувані при різних нещасливих випадках.

Слід твердо запам'ятати одне: домедична допомога здійснюється негайно на місці події, одночасно вживаються заходи або із виклику медичного персоналу (телефоном, з попутною машиною), або із транспортування потерпілого до найближчої медичної установи (лікарня, поліклініка, амбулаторія, аптека), якщо стан хворого дозволяє таке транспортування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ

1. Дозвіл на придбання зброї, дозвіл на носіння та зберігання. Вік власників вогнепальної зброї.
2. Строки реєстрації (перереєстрації) зброї, відповідальність за її порушення (ст. 192 КУпАП).
3. При зміні місця проживання власник зброї зобов'язаний:
4. Як зберігається зброя (по якому місці, у чому, у якому стані)?
5. Хто має право перевіряти зберігання зброї?
6. Відповідальність за недбале зберігання вогнепальної зброї і боєприпасів (ст. 191 КУпАП, ст. 264 ККУ).
7. При втраті зброї необхідно:
8. Ухилення від реалізації зброї (ст. 193 КУпАП).
9. Дії власника мисливської вогнепальної зброї, що визнана непридатною для подальшого користування.
10. Після смерті власника зброї (нагородної армійських зразків), необхідно:
11. Передача зброї іншим особам.
12. Порядок застосування вогнепальної зброї.
13. До кого не можна застосовувати зброю?
14. При враженні нападаючого необхідно:
15. Перевезення, перенесення зброї до місця полювання.
16. Відповідальність за стрільбу в населених пунктах і в не відведених для цього місцях (ст. 174 КУпАП).
17. Відповідальність за незаконне полювання (ст. 248 ККУ).
18. Відповідальність за придбання, зберігання вогнепальної мисливської зброї без відповідних дозвільних документів (ст. 190 КУпАП).
19. Відповідальність за незаконне поводження зі зброєю (ст. 263 ККУ, ст. 263-1 ККУ).
20. Яка настає відповідальність за незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення та збут нарізної мисливської зброї, боєприпасів, вибухових речовин?
21. Чи видається дозвіл на зберігання (носіння) зброї членам сім'ї власника зброї, який має на це право?
22. Чи можна зберігати мисливську вогнепальну зброю та боєприпаси у дачних будинках?
23. Яка настає відповідальність за ст. 264 ККУ недбале зберігання вогнестрільної зброї або бойових припасів?
24. Дії громадянина, який має у власному користування зброю, при її крадіжці, втраті.
25. Яка настає відповідальність за ст. 174 КоАП стрільба з вогнепальної, холодної металевий чи пневматичної зброї в населених пунктах і в не відведених для цього місцях?
26. Яка настає відповідальність за ст.190 КоАП порушення громадянами порядку придбання, зберігання, передачі іншим особам або продажу вогнепальної, пневматичної чи холодної зброї?
27. Яка настає відповідальність за ст.191 КоАП порушення громадянами правил зберігання, носіння або перевезення вогнепальної, холодної пневматичної зброї і бойових припасів?
28. Чи можна передавати зброю іншій особі, яка має дозвіл на зброю?
29. Дії власника зброї при зміні місця проживання.
30. Дії власника зброї при її втраті (крадіжці).

31. Постріл та його періоди.
32. Початкова швидкість кулі. Максимальна швидкість кулі.
33. Калібр нарізної та гладкоствольної зброї.
34. Початкова і максимальна швидкість кулі.
35. Що таке балістика (внутрішня, зовнішня).
36. Що називається траєкторією польоту кулі?
37. Що таке щільність порохового заряду?
38. Відповідальність за ухилення від реалізації гладкоствольної зброї громадянами, у яких анульовано дозвіл на її зберігання.
40. З якого віку дозволяється полювання?
41. При стрільбі сталася осічка, мисливець зобов'язаний:
42. З якого періоду розпочинається полювання?
43. Чи дозволяється постріл по пернатій дичині, яка в момент пострілу перебуває на воді?
44. Яка продукція полювання на копитних залишається мисливцю без оплати?
- 45). Чи прирівнюється до полювання перебування на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою зібраною розчохленою стрілецькою зброєю?
46. Як перевозиться зброя до місця полювання?
47. Хто має право перевіряти власника зброї (члена УТМР) за місцем проживання?
48. Кому належать мисливські тварини, що знаходяться в мисливських угіддях?
49. В який період дозволяється селекційний відстріл мисливських тварин?
50. На яку відстань небезпечні для життя постріли із мисливської гладкоствольної рушниці дробом?
51. Що повинен зробити власник зброї, якщо патрон в папковій гільзі не входить повністю в патронник ствола?
52. Що являється порушенням полювання? Відповідальність за незаконне полювання (ст. 248 ККУ).
53. Чи дозволяється полювання в темний період доби?
54. З якого віку настає право власності на холодну та пневматичну зброю калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту кулі понад 100 м/с, гладкоствольну, нарізну мисливську зброю.
55. Чи прирівнюється до полювання перебування осіб у межах мисливських угідь, у тому числі на польових і лісових дорогах (крім доріг загального користування), з будь-якою стрілецькою зброєю або з капканами та іншими знаряддями добування звірів і птахів, або з собаками мисливських порід чи ловчими звірами і птахами, або з продукцією полювання?
56. Які характерні ознаки струсу мозку?
57. Тимчасова зупинка артеріальної кровотечі. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.
58. Тимчасова зупинка венозної кровотечі. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.
59. Накладання джгута при зупинці артеріальної кровотечі.
60. Признаки харчового отруєння. Надання допомоги при харчових отруєннях.
61. Потоплення людини. Симптоми.
62. Перша допомога при опіках 3 та 4 ступеня.
63. На який період часу в холодну пору року накладається кровозупиняючий джгут?
64. В якому положенні необхідно транспортувати потерпілого з переломами ребер і грудної клітини?
65. Внутрішня кровотеча. Симптоми. Перша допомога при внутрішній кровотечі.
66. Клінічна смерть (КС) та її ознаки.
67. Біологічна смерть (БС) та її ознаки.

ГРАФІК ВІДВІДУВАННЯ: ПОНЕДІЛОК – П’ЯТНИЦЯ 10.00 –
15.00

ЗДАЧА ЗАЛІКІВ: ЧЕТВЕР 10.00 - 13.00

оплата за навчання - 800,00 грн
МФО 305299, код 02942315
р/р UA 413052990000026003035502528
в ПриватБанку м.Івано-Франківськ
отримувач: ГО «ІФ ОО ФСТ «Динамо» України»

Керівник курсу: Шумало Василь Петрович (тел. 067 342 17 39)

Адреса: м.Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 122 (вхід з двору)